

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi
The Journal of International Social Research
Cilt: 8 Sayı: 38 Volume: 8 Issue: 38
Haziran 2015 June 2015
www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

ÜSLÛP VE ÜSLÛPBİLİM ÜZERİNE-4: ÜSLÛP VE ÜSLÛPBİLİM SINIFLANDIRMALARI ON STYLE AND STYLISTICS-4: THE CLASSIFICATIONS OF STYLE AND STYLISTICS

Adem ÇALIŞKAN*

Öz

Başlangıcından XIX. asrın ikinci yarısına kadar Batı'da *retorik* ve Doğu'da *belâğat* adıyla asırlarca gelişimini sürdürdükten sonra bir disiplin haline gelen *üslûp ve üslûpbilim*, üslûpbilimciler ve araştırmacılar tarafından değişik adlar altında ele alınmıştır. Bu alanın uzmanlarının dahi bu kadar fazla sayıda üslûp çeşidiyle baş etmesi kolay değildir. Bu nedenle, üslûp ve üslûpbilim dünya edebiyatlarında çeşitli edebiyat teorisyenleri ve üslûpbilimciler tarafından sınıflandırılmıştır. Bütün bunlara rağmen, yine görülen mevcut karmaşıklığı çözmek için, bu makalede edebiyat dünyasına yeni ve kapsamlı bir üslûp ve üslûpbilim sınıflandırması ilk kez sunulmuştur. Aslında, sunulan bütün üslûp ve üslûpbilim sınıflandırmaları farklı kıstaslara dayanır ve her bir sınıflandırmanın kendi çapında haklı ve iyi bir sebebi vardır. Ancak sunulan bu yeni ve kapsamlı üslûp ve üslûpbilim sınıflandırması, dondurulmuş değildir ve geliştirilebilir. Bu haliyle makale, bu alanda çalışmak isteyenlere pek çok sınıflandırma örneği sunarak konu alanlarını da belirlemiş olmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Edebiyat, Üslûp, Üslûpbilim, Sınıflandırma, Dilbilim.

Abstract

Style and stylistics that has become in a science after they continued its development through centuries with the name in *retoric* in West and *belâğat* in East from the beginning to the second half of XIX century were discussed by the stylicians and researchers under different names. It is not easy that the experts of this field also overcome with so many kinds of style. Therefore style and stylistics have been classified by various literary theorists and stylisticians in the world literatures. Despite all this, to resolve the current complexity is stil seen, the classification of a new and comprehensive style and stylistics is firstly presented to the literary world in this article. In fact, the classifications of all style and stylistics that is presented base on different criteria and each classification has in its own right and for good reason. However, this classification of a new and comprehensive style and stylistics is not frozen and it can be improved. As such, this article has identified the subject areas by presenting many examples of classification for those who want to work in this area.

Keywords: Literature, Style, Stylistics, Classification, Linguistics.

GİRİŞ

Bir bütünü daha iyi anlamak için daha küçük parçalara ayırmak ya da onu belli başlı ölçütlerden hareket ederek sınıflandırmak, daha önce bir makalemizde de ifade edildiği gibi¹, bilimsel çalışmalarda baş vurulan yöntemlerden biridir. Üslûp ve üslûpbilim diğer bilim dalları gibi tarihsel gelişimi esnasında dallanıp budaklanmış ve yeni kullanım alanlarıyla içinden çıkılmaz bir boyut almış olduğundan, sınıflandırılması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Üslûp ve üslûpbilim neden bu kadar fazla sayıda kavram ve terimiyle sınıflandırılmaksızın içinden çıkılmaz hale gelmiştir? Bu soru, yalnızca edebiyatbilim ve dilbilim sahaları ile ilgili üslûp ve üslûpbilime özgü değildir. Günümüzün bütün bilim dallarında araştırmacılar veya bilim adamları incelemek istedikleri her meseleyi daha küçük parçalara ayırır ve belli başlı sınıflandırmalardan yararlanırlar.

Üslûp ve üslûpbilimin bu kadar fazla çeşitlenmesi onun tarihsel gelişiminin, bu alandaki araştırmaların detaylanmasının ve ileri sürülen pek çok üslûp ve üslûpbilim teorilerinin bir sonucudur. Üslûp ve üslûpbilim teorileri ile üslûp ve üslûpbilim sınıflandırmalarını birbirinden ayrı düşünmemek gerekir. Bir önceki makalemizde müstakil olarak ele aldığımız², fakat sehven unuttuğumuz bu bağlamda

*Yrd.Doç.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Bölümü, Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı Öğretim Üyesi. Samsun. E-posta: adem.caliskan@omu.edu.tr .

¹ Bkz. Adem Çalışkan (2012). "Edebiyat Teorisi Üzerine-3: Edebiyat Teorilerinin Sınıflandırılması" (On Literary Theory-3: The Classification of Literary Theories), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 5, Issue: 21, Spring, s. 25.

² Bkz. Adem Çalışkan (2015). "Üslûp ve Üslûpbilim Üzerine-3: Üslûp ve Üslûpbilim Teorileri" (On Style and Stylistics-3: Theories of Style and Stylistics), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 8, Issue: 37, April, ss. 55-75.

anılması gereken bazı üslûp ve üslûp teorileri adlarından kısaca bahsetmek gerekirse, özetle şunlar ifade edilebilir: 1960'lı yıllardan sonra üslûp teorisi olarak bazı teorilerin ileri sürüldüğü görülür. Örneğin, 'bağıntı teorisi' (relevance theory)³, 'söz eylem teorisi' (speech act theory)⁴, 'şema teorisi' (schema theory)⁵, 'metin dünya(sı) teorisi' (text word theory)⁶, 'kavramsal / bilişsel metafor teorisi' (conceptual / cognitive metaphor theory)⁷, 'bağlamsal çerçeve teorisi' (contextual frame theory)⁸, 'harmanlama' veya 'karıştırma teorisi' (blending theory)⁹ ve aşağıda sözü edilecek olan 'önceleme teorisi' (foregrounding theory) ... vb. bunlar arasında sayılabilir.

Bu üslûp teorilerinden "... 'bağıntı teorisi' (relevance theory), H. Paul Grice'in dolaylı dil kullanımına karşı¹⁰ Dan Sperber (d.1942) ve Deirdre Wilson tarafından geliştirilmiş¹¹ olup edimbilimsel üslûp teorisi ile ilgilidir...

Bunlar içinde "... 'söz eylem teorisi' (speech act theory) ise, J. L. Austin tarafından 1962'de ileri sürülen¹² ve 1969'da filozof John Searle tarafından geliştirilen¹³ bir teoridir.

'Şema teorisi' (schema theory), üslûpbilimde muhtemelen kullanılacak bir teori olarak düşünülmektedir...¹⁴ Şema teorisi, bütün bilginin birimler halinde düzenlenmesini ifade eder. Dilbilimciler, bilişsel psikologlar ve psikodilbilimciler anlama sürecini etkileyen anahtar faktörleri anlamak için şema kavramını kullanmaktadırlar¹⁵.

Yine 'metin dünya(sı) teorisi' (text world theory) de, bilişsel poetikannın (cognitive poetics) edebiyat incelemesi ve yorumunda yakından ilgilendiği üslûp teorileri arasında sayılmaktadır. Metin dünyası teorisi, bütün beşerî söylem sürecine dair bilişsel bir modeldir...

'Kavramsal / bilişsel metafor teorisi' (conceptual / cognitive metaphor theory), bilişsel dilbilim sahasındaki araştırmacılar tarafından geliştirilmiş bir teoridir. George Lakoff ve Mark Johnson'un *Yaşadığımız Metaforlar* [Metaphors We Live By]¹⁶ adlı eserinin yayınlanmasıyla geniş bir biçimde tanınmaya başlamıştır...

'Bağlamsal çerçeve teorisi' (contextual frame theory), okurların metin dünyası içinde meydana geldikleri bağlam ile onları ilişkilendirerek anlatı olaylarını anlamlandırmalarını önerir. Bunu yapmak için okurlar, bağlamsal çerçeveler oluştururlar...¹⁷

'Harmanlama' veya 'karıştırma teorisi' (blending theory) ise, Gilles Fauconnier ve Mark Turner tarafından geliştirilmiş bir teori olarak bilinir...

³ Bkz. Dan Sperber and Deirdre Wilson (1994). "Outline of Relevance Theory" (Bağıntı Teorisinin Ana Çizgileri), *Links & Letter*, No. 1, pp. 85-106; Nicholas Allatt (2013). "Relevance Theory" (Bağıntı Teorisi), *Perspectives on Linguistic Pragmatics* [Dilbilimsel Edimbilim Üzerine Bakış Açıkları, Eds., Alessandro Capone, Franco Loiparo and Marco Carapezza], Berlin / New York: Springer International Publishing, pp. 57-98; Alison Hall (2013). "Relevance Theory, Semantic Content and Pragmatic Enrichment" (Bağıntı Teorisi, Anlambilimsel İçerik ve Edimbilimsel Zenginlik), *Perspectives on Linguistic Pragmatics* [Dilbilimsel Edimbilim Üzerine Bakış Açıkları, Eds., Alessandro Capone, Franco Loiparo and Marco Carapezza], pp. 99-130; Cristóbal Canóvas, "Conceptual Bending Theory and the History of Emotions" (Kavramsal Harmanlama / Karıştırma Teorisi ve Duyguların Tarihi), *Neuro Humanities Studies*, <http://www.neurohumanitiesstudies.eu/archivio/ConceptualBlendingandtheHistoryofEmotions.pdf>, 14.04.2015.

⁴ Bkz. Savaş L. Tsohatzidis (ed.) (1994). *Foundations of Speech Act Theory: Philosophical and Linguistic Perspectives* [Söz Eylem Teorisinin Temelleri: Felsefi ve Dilbilimsel Bakış Açıkları], London: Routledge; M. H. Abrams (1998). "Speech-Act Theory" (Söz Eylem Teorisi), *A Glossary of Literary Terms*, 7th edit., Boston: Heinle & Heinle / Thomson Learning, pp. 291-294.

⁵ Bkz. Robert Axelrod (1973). "Schema Theory: An Information Processing Model of Perception and Cognition" (Şema Teorisi: Bir Algı ve Biliş Bilgi Süreci Modeli), *American Political Science Review*, Vol. 67, No. 4, December, pp. 1248-1267; G. Cook (1994). *Discourse and Literature: The Interplay of Form and Mind* [Söylem ve Edebiyat: Biçim ve Zihnin Etkileşimleri], Oxford: Oxford University Press; Peter Stockwell (2006). "Schema Theory: Stylistic Applications" (Şema Teorisi: Üslûpbilimsel Uygulamalar), *Encyclopedia of Language and Linguistics*, [Ed. Keith Brown], Oxford, Vol. 11, pp. 68-73.

⁶ Bkz. Paul Werth (1990). *Text Worlds: Representing Conceptual Space in Discourse* [Metin Dünyaları: Söylemde Kavramsal Mekanı Temsil], London: Longman, 390 p.; Joanna Gavins (2007). *Text World Theory: An Introduction* [Metin Dünya(sı) Teorisi], Edinburgh: Edinburgh University Press, 208 p.

⁷ Bkz. G. Steen (1994). *Understanding Metaphor in Literature: An Empirical Approach* [Edebiyatta Metaforu Anlamak: Bir Deneysel Yaklaşım], London: Longman.

⁸ Bkz. Catherine Emmott (1997). *Narrative Comprehension: A Discourse Perspective* [Anlatı Kapsamı: Bir Söylem Bakış Açısı], Oxford: Oxford University Press; Lesley Jeffries and Daniel McIntyre (eds.) (2010). "6.4 Contextual Frame Theory" (6.4. Bağlamsal Çerçeve Teorisi), *Stylistics* [Üslûpbilim], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 162-166; Rong Rong (15.04.2015). "Contextual Frame Theory and Monitoring Flashbacks" (Bağlamsal Çerçeve Teorisi ve Geriye Kırılmaları İzleme), *Online Proceedings of the Annual Conference of the Poetics and Linguistics Association (PALA)*, <http://www.pala.ac.uk/resources/proceedings/2011/rong2011/pdf>.

⁹ Bkz. Barbabara Dancygier (2005). "Blending and Narrative Viewpoint: Jonathan Raban's Travels through Mental Spaces" (Harmanlama ve Anlatı Bakış Açısı: Jonathan Raban'ın Zihinsel Mekânlara Seyahatleri), *Language and Literature*, Vol. 14, No. 2, 2005, pp. 99-127.

¹⁰ Bkz. Paul Grice (1989). *Studies in the Way of Words* [Kelimelerin Tarzı Üzerine Araştırmalar], Cambridge, Massachusetts, London: Harvard University Press, 395 p. Bu kitabın tanıtım yazısı için bkz. Tyler Burge (1992). "Reviewed Work: Studies in the Way of Words by Paul Grice", *The Philosophical Review*, Vol. 101, No. 3, July, pp. 619-621.

¹¹ Michael Burke (ed.) (2014). *The Routledge Handbook of Stylistics* [Routledge Üslûpbilim El Kitabı], New York: Routledge, p. 370, 155. Bkz. Dan Sperber and Deirdre Wilson (1994). "Outline of Relevance Theory" (Bağıntı Teorisinin Ana Çizgileri), *Links & Letter*, No. 1, pp. 85-106.

¹² J.L. Austin (1992). *How to Do Things with Words* [Kelimelerle Şeyler Nasıl Yapılır?], Oxford: The Clarendon Press, 177 p.

¹³ Michael Burke (ed.) (2014). *The Routledge Handbook of Stylistics* [Routledge Üslûpbilim El Kitabı], p. 365.

¹⁴ Michael Burke (ed.) (2014). *Ibid*, p. 280.

¹⁵ Joan P. Gipe (ed.) (1991). *Corrective Reading Techniques: For the Classroom Teacher* [Doğru Okuma Teknikleri: Sınıf Öğretmeni için], Scottsdale, Arizona: Gorsuch Scarisbrick, p. 162.

¹⁶ Bkz. George Lakoff and Mark Johnson (1980). *Metaphor We Live By* [Yaşadığımız Metaforlar], Chicago and London: The University of Chicago Press.

¹⁷ Lesley Jeffries and Daniel McIntyre (eds.) (2010). "6.4 Contextual Frame Theory" (6.4. Bağlamsal Çerçeve Teorisi), *Stylistics* [Üslûpbilim], p. 162.

Konuya biraz daha yakından bakmak gerekirse, bu üslûp ve üslûpbilim çeşitleri konusunda olumlu veya olumsuz etkin olan birçok nedeni de ileri sürmek mümkündür. Bu sahanın tarihsel süreç içerisinde oluşmuş olan geleneği, önceleri Batı'da retorik ve Doğu'da belâgat, XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren özellikle bizde belli başlı üslûp ve üslûpbilim, pek çok kavramıyla birlikte üslûp çeşitlerini miras olarak günümüze taşımıştır.

Üslûp sahibi hatip, şair ve yazarın sahip olduğu dile hakimiyeti kadar onun bir birey olarak bağımsız ya da toplumunun sosyal, siyasal ve kültürel unsurlarının sözcüsü olarak bağımlı tavrının kullandığı veya tercih ettiği üslûp konusunda belli başlı çeşitlenmelere yol açar. Üslûp sahibi kadar onun üslûbunu incelemekle görevli üslûpbilimciler ve akademisyenler üzerinde bazı dış etkenler etkilidir.

Genelleyerek söylemek gerekirse, üslûp ve üslûpbilimin çeşitlenmesinde tarihî seyri¹⁸ içinde gelenekten miras alınanların yanında, bir bilim dalı halinde gelişerek pek çok ana ve alt dallarının ortaya çıkmasının, çağların, devirlerin, dönemlerin, çevrenin ve yaşanan zaman dilimindeki devleti idare eden iktidarın olumlu veya olumsuz etkisi vardır. Hatipler, şairler ve yazarların üslûpları üzerinde devletle ve/veya iktidarla ilişkilerinin, devletin ve/veya iktidarın kültür, dil ve edebiyat politikalarının her zaman derin etkisi vardır. Bu ilişkiler ağı, değişik sonuçlarıyla üslûp ve üslûpbilim üzerinde etkisini gösterir.

Devletlerin ve/veya iktidarların kültür, dil ve edebiyat kadar hatip, şair ve yazarlar ile üslûpbilimci ve akademisyenler üzerinde yasal baskıları¹⁹ veya özel direktifleri²⁰, verilen eser konuları ve türleri üzerinde etkili olduğu gibi eserlerde üslûp değişikliği ve araştırma konularında da tercih değişikliği yaratır:

Bu şartlarda yasaklara boyun eğenler devlet ve/veya iktidarın ruhunu okşayıcı ve ögücü bir dil ve üslûba yönelir, bu ortaya *medih üslûbu* diye bir çeşidin çıkmasına neden olur. Yasaklara karşı çıkan muhalif hatip, şair ve yazarlar da iktidarı eleştiren bir dil ve üslûba yönelerek, ortaya *eleştirel üslûp, hiciv üslûbu, mizah üslûbu, ironi üslûbu, nükteli üslûp ve temsili üslûp* ... vb. üslûpların ortaya çıkmasına neden olur. Hatta ortaya çıkan yeni gruplaşmalar siyasal görüş ayrılıklarını besleyerek farklı bir dil ve üslûp kullanımına yol açabilir. Bu nedenle de, ortaya *öznel üslûp, siyasal üslûp ve ideolojik üslûp* ... vb. üslûp çeşitlerinin oluşmasına ve örneklerinin verilmesine neden olabilir. Yasaklara muhalif üslûpbilimci veya akademisyen bilimsel gücü ve nüfûzuna paralel bir tavır geliştirir. Ancak üslûp sahiplerine ve dile aşırı müdahale durumunda muhalefetin de imkânsız olması halinde, hatip, şair ve yazarlar için ya eser verilmeyerek sessiz kalmak ya da rahat edebileceği bir başka yere göç etmek yöntemleri gündeme gelir. Arapça konuşan ve yazan ülkelerde 'el-edebü'l-mehcer' (mehcer edebiyatı)²¹ ve Türkçede 'göç edebiyatı' veya 'göçmen edebiyatı'²² ürünlerinde bu durum açıkça ortadadır. Benzeri durum, her dünya edebiyatında maktul²³, müntehir²⁴ ve sürgün şair²⁵ ve yazarlar için de geçerlidir...

¹⁸ Bu konuda bkz. Adem Çalışkan (2015). "Üslûp ve Üslûpbilim Üzerine-2: Üslûp ve Üslûpbilimin Tarihi" (On Style and Stylistics-2: The Short History of Style and Stylistics), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 8, Issue: 36, February, ss. 27-80.

¹⁹ Genel anlamda Türk toplumunun, özel anlamda ise şair ve yazarların gelenekle ilgilerini kesmeleri de dahil dil ve üslûplarında M. Orhan Okay'ın "Cumhuriyet Devri Edebiyatı Üzerine Bazı Dikkatler" [Yeni Türkiye [Cumhuriyet Özel Sayısı IV / Kültürel Değerlendirme], Yıl: 4, S. 23-24, Eylül - Aralık 1998, s. 2897] adlı makalesinde sözünü ettiği, 1937'de dönemin İçişleri Bakanı'nun aynı zamanda parti genel sekreteri sıfatıyla yazarlara ve kitapçılara gönderdiği tamimin, yine Mustafa Kara'nın "Metinlerle Günümüz Tasavvuf Hareketleri" [Dergah Yayınları, İstanbul, 2002, s. 213] adlı eserinde takdim ettiği Başbakanlığın 27.04.1942 tarihli genelgesine benzer tavır ve yönlendirmelerin ne gibi bir etkisinin olduğu henüz üzerinde durulmayan konular arasındadır. Bu bağlamda, İstiklâl Marşı şairi örneğinde bu baskıların belgeleri için kısa bir süre önce yayınlanan şu esere bkz. Muharrem Coşkun (2014). 'İlk Kez Yayınlanan Belgelerle...' 'Vatanından Cüda' İstiklâl Şairi Kod Adı: İrtica-906: Mehmet Akif Ersoy, İstanbul: Gaziosmanpaşa Belediyesi. Kuşkusuz bu konuların tarafız bir biçimde ele alınıp incelenmesi, sanatçı ve edebî eser ile sosyal şartlar arasındaki ilişkileri araştırıp inceleyen edebiyat sosyolojisinin ve edebiyat sosyologlarının işidir. Öte yandan gelenek kadar tarihe bakış da son derece önemlidir.

²⁰ Bu bağlamda M. Orhan Okay'ın şu cümleleri konuya ışık tutmakta ipucu sayılabilir: "Cumhuriyet'in, özellikle ilk döneminde yönetimin, tek parti yönetiminin genel politikasının edebiyata ne derecede yansıdığı veya ne derecede güdümlü, angaje yahut biraz daha yumuşatılmış bir ifadeyle ne dereceye kadar ideolojik bir edebiyatın oluştuğu üzerinde geniş bir çalışma yoktur. Bununla beraber edebiyat tarihlerinde ve küçük monografi ve makalelerde bu dönemin edebiyatında yazarları ikna ve teşvik suretiyle devrimlerin halka ulaştırılması, köhnemiş Osmanlı zihniyeti, sanatı, dünya görüşü yerine zinde, akılcı, pozitivist fikirlerin benimsetilmesi, hurafe, irtica, bâtil inanış gibi olumsuz motiflerin bertaraf edilmesi ve bu vesileyle profan bir sanat ve edebiyatın yaygınlaştırılması gibi tavsiye ve yaptırımların mevcudiyeti anlaşılmaktadır." [Bkz. M. Orhan Okay, "Cumhuriyet Devri Edebiyatı Üzerine Bazı Dikkatler", *Yeni Türkiye [Cumhuriyet Özel Sayısı IV / Kültürel Değerlendirme]*, s. 2896]. M. Orhan Okay, 1998 yılında yazdığı bu cümleleriyle ilgili alanda kuşkusuz önemli bir eksikliğe parmak basmıştır. Bu tarihten iki yıl sonra hazırlanan, fakat temin edemediğimiz bir tez, sanıyoruz konusu itibarıyla bahsi geçen sorunu ele alıyor: Reşide Ömür Birler (2000). *Erken Cumhuriyet İdeolojisinin Türk Edebiyatı Üzerinden İncelenmesi: 1930-1945*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 135 s.

²¹ Bkz. Sâbir 'Abdüddâyim (1413 / 1993). *Edebü'l-Mehcer* [Göç Edebiyatı], Kâhire: Dârü'l-Ma'ârif, 518 s.; Sultan Şimşek (2011/2). "İslâm Kültürünün Mehcer Edebiyatı Üzerindeki Etkisi", *İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Mecmuası*, S. 9, İstanbul, ss. 91-101.

²² Bkz. Georg Stoll (1998). "Immigrant Muslim Writers in Germany" (Almanya'daki Göçmen Müslüman Yazarlar), *The Postcolonial Crescent: Islam's Impact on Contemporary Literature* [Sömürge sonrası Hilâl: İslâm'ın Çağdaş Edebiyat Üzerine Etkisi], [Ed. John C. Hawley], New York: Peter Lang Publishing, içinde; Hüseyin Yazıcı (2002). *Göç Edebiyatı*, 1.bs., İstanbul: Kaknüs Yayınları, 607 s.

²³ Bkz. Cemil Çiftçi (1990). "Maktul Şairler-1: Temennâyi", *Kayıtlar*, C. 1, S. 1, Kasım, ss. 51-53; A.mlf. (1991). "Maktul Şairler: Figâni-i Kadim, Sa'di, Seliki", *Kayıtlar*, C. 1, S. 3, Ocak, ss. ?-?; A.mlf. (1997). *Maktul Şairler*, 1.bs., İstanbul: Kitabevi Yayınları, 711 s.

²⁴ Bkz. Cemile Sümeıra (2001). "Müntehir Şairler", *Hece, Aylık Edebiyat Dergisi* [Türk Şiiri Özel Sayısı], Yıl: 5, S. 53/54/55, Mayıs/Haziran/Temmuz, ss.430-437; Cemile Sümeıra (2007). *Kendi Kalemimi Kıranlar (Türk Edebiyatında İntihar)*, İstanbul: Şule Yayınları, 196 s.; Müslüm Yücel (2007). *Edebiyatta Ölüm ve İntihar*, İstanbul: Agora Kitaplığı Yayınları, 466 s.

²⁵ Bkz. Ali Akyıldız (2011). *Sürgün Sefir Sadullah Paşa (Hayatı, İntiharı, Yazıları)*, 1.bs., İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 488 s.; Tuba İşınsu Durmuş (2014). *Osmanlı'nın Sürgün Şairleri*, İstanbul: Kapı Yayınları, 260 s.

Devletin ve/veya iktidarın hatip, şair ve yazarlar ile üslûpbilimci ve akademisyenlere sağladığı özgür ortam ve sağlam dil ve kültür politikaları da üslûp üzerinde etkisini gösterir. Bu durumlarda dilin şahsî kullanımı yeni üslûp anlayışlarını ortaya çıkardığı gibi üslûpbilimci ve akademisyenler yakalamış oldukları olumlu atmosfer içinde özgürce bu üslûpları inceleme fırsatı yakalarlar. Sağlanan maddî destekler çalışmaların sonuçlarının kitaplar, makaleler ve denemeler ... vb. olarak bilim dünyasına daha sağlıklı ulaşmasını sağlar. Bütün bunlar ise o ülkenin edebiyat tarihinde kalıcı izler bırakır...

Kısaca söylemek gerekirse, üslûp ve üslûpbilimin çeşitleri üzerinde görüldüğü gibi pek çok etken rol oynamaktadır. Üslûp ve üslûpbilim tabiatı itibariyle disiplinlerarası bir özelliğe de sahip olduğu için, o pek çok disiplinin iç içe geçmiş veya üst üste gelmiş öğelerini kapsar. Böyle bir durumda üslûp ve üslûpbilimin sınıflandırmasında yöntem son derece önemli hale gelmektedir. Yukarıda değinildiği ve aşağıda daha belirgin bir biçimde üzerinde durulacağı gibi, üslûp ve üslûpbilim gerek dil ve edebiyat içi ve gerekse dil ve edebiyat-dışı pek çok kıstastan hareketle sınıflandırılmıştır. Bu çalışmada yapılan sınıflandırmada 'doğu' ve 'batı' kıstasları esas alınarak üslûp ve üslûpbilim önce ikiye ayrılmış, sonra her biri kendi içinde alt bölümlenmelere tabi tutulmuştur.

Bu çalışmada, edebiyat dünyasına, yapılan sınıflandırmaları elden geldiğince dışta bırakmamaya dikkat eden, fakat daha da geliştirilebileceğini kabul eden yeni ve kapsamlı bir üslûp ve üslûpbilim sınıflandırması ilk kez sunulmuştur. Şimdi, bu meseleye daha yakından bakalım.

ÜSLÛP VE ÜSLÛPBİLİM SINIFLANDIRMALARI

Üslûp ve üslûpbilim üzerine dünya edebiyatında çeşitli dillerde kaleme alınmış takibi dahi mümkün olmayan sayıda kitap, makale, bildiri, eleştiri, deneme ... vb. çalışmalar yanında, çeşitli üniversitelerde yapılmış tezler vardır. Bu çalışmalarda çeşitli kıstaslardan hareketle üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmalarına yer verilmekte ve pek çok üslûp ve/veya üslûpbilim adı sıralanmaktadır.

Ancak bu konuda bir noktayı belirtmekte yarar vardır. Bahsi geçen çalışmalarda verilen sınıflamalarda yer alan bazı üslûp ve/veya üslûpbilim adları, bazıları tarafından üslûpbilimin alt dalları olarak değerlendirilmektedir²⁶.

Kuşkusuz Doğu edebiyatlarında olduğu gibi Batı edebiyatlarında da 'üslûpbilim sınıflandırmaları' alanın uzmanları ve/veya üslûpbilimciler (stylisticians) tarafından belli başlı kıstaslardan hareketle yapılmış ve yapılmaktadır²⁷.

Hiç olmazsa bu iki kategoriye göre "Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları" ele alınabilir:

1-Batı Edebiyatlarında Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları

Batı edebiyatlarında alanın uzmanları ve/veya üslûpbilimciler tarafından yapılan 'Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları'ndan belirlemiş olduğumuz birkaçı aşağıda sıralanmıştır.

a-René Wellek ve Austin Warren'e Göre:

René Wellek (1903-1995) ve Austin Warren (1899-1986)'in ortaklaşa kaleme aldıkları *Edebiyat Teorisi* (Theory of Literature) adlı eserin 'Üslûp ve Üslûpbilim' (Style and Stylistics) adlı bölümünde konu irdelenirken sınıflandırma konusunda önemli bilgiler aktarılmıştır.

Bu eserden hareketle ileri sürülen üslûp sınıflandırmalar şu şekilde şematize edilebilir:

1-Grek ve Roma edebiyatlarında yapılan sınıflandırma: "Asil ve bayağı, Asyalı²⁸ ve Attikalı" üslûp²⁹.

2-Wilhelm Schneider'in *Almanca İfade Değerleri: Bir Üslûp* (Ausdruckswerte der Deutschen Sprache: Eine Stilkunde) adlı eserinden yararlanarak Wellek ve Warren'in aktardıkları üslûp sınıflandırmaları:

a-Kelimelerin eşya ile olan ilişkilerine göre: İdeal ve hissi, kısa ve uzun, küçültücü ve abartıcı, kesin ve belirsiz, sakın ve heyecanlı, asil ve bayağı, basit ve süslü ...

b-Kelimeler arasındaki ilişkilere göre: Gergin ve gevşek, plastik ve müzikal, düzgün ve kaba, renkli ve renksiz ...

c-Kelimelerle bir bütün olarak dil sistemi arasındaki ilişkilere göre: Sözlü ve yazılı, basmakalıp ve orijinal (kişiyeye göre değişen) ...

d-Kelimelerle yazar arasındaki ilişkilere göre: Objektif ve sübjektif...³⁰

²⁶ Bkz. Richard Nordquist (30.06.2013). "Stylistics" (Üslûpbilim), <http://grammar.about.com/od/rs/g/Stylistics-term.htm> .

²⁷ Bkz. Hermogenos of Tarsus (1972). "On Types of Style" (Peri İdon, Üslûp Türleri Üzerine), *Ancient Literary Criticism* [Eski Edebiyat Eleştirisi], [Eds. D.A. Russel and M. Winterbottom], Oxford: Clarendon Press, pp. 561-579; H. F. Plett (1979). "Concepts of Style: A Classificatory and a Critical Approach" (Üslûp Kavramları: Bir Sınıflandırma ve Eleştirel Yaklaşım), *Language and Style*, Vol. 12, No. 4, pp. 268-281; N. E. Enkvist, J. Spencer and M.J. Gregory (1979). *Linguistics & Style* [Dilbilim ve Üslûp], London: Oxford University Press.

²⁸ Asyalı üslûp, kendi içerisinde 'karışık' (complex) ve 'geniş' (diffuse) diye ikiye ayrılır. A.Ç.

²⁹ Attikalı üslûp, kendi içerisinde 'sade' (simple), 'muhtasar' (concise) ve 'mutedil' (restrained) diye üçe ayrılır. A.Ç.

b-I.R. Galperin'e Göre:

Çek dilbilimcilerince ulaşılabilen, hem J. Vachek hem de D. Knitlová tarafından kullanılan İngiliz dili üslûpbilimi üzerine ders kitaplarından biri olan, 1958'de ilk baskısı Rusça, 1971'de İngilizce ve 1977 de gözden geçirilmiş baskısı yapılan *Üslûpbilim* (Stylistics) adlı eserinde, Rus dilbilimci İlya Romanovich Galperin (1905-1984), yalnızca yazılı metinleri dikkate alarak bir işlevsel üslûp sınıflandırması yapar. "I.R. Galperin, neticede, İngilizce'de beş temel üslûp –belles-lettres (örneğin, edebî) üslûp, gazeteci üslûbu, gazete üslûbu, bilimsel nesir üslûbu ve resmî belge üslûbu- kabul eder³¹.

c-Morton W. Bloomfield'a Göre:

Morton W. Bloomfield (1913-1987), '*Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi*' (Stylistics and the Theory of Literature) adını taşıyan bir tebliğinde herhangi bir sınıflandırma ilkesine uymaksızın 'Üslûpbilim Sınıflandırması' teşebbüsünde bulunmuş ve onu sekiz kategoriye ayırarak incelemeye çalışmıştır. Bunlar Bloomfield'e göre şunlardır:

1-*Estetik Üslûpbilim* (Aesthetic stylistics): Bazı estetikçiler *üslûb (style)*'u güzellik teorilerinde metafiziksel anlamda kullanırlar. Albert Hofstadter (1965) bu meyanda (*inter alia*) "Üslûb, gösteride açık ifadeye ulaşan özel yaşamla uyumu kapsayan şeyin gösterisindeki estetik doğruluk veya varlığın hakikatidir."

2-*Teorik Üslûpbilim* (Theoretical stylistics): Bu tip, poetikann dilbilimsel kuramın ötesine gitmesine rağmen, daha sık biçimde poetika diye adlandırılır. Gerçekten bu, teorik üslûpbilime dair bir denemeyi takdim eder. "Edebiyat nedir, dilbilimsel olarak konuşma nedir?" sorularını ele alır. Üslûpbilimin mahiyeti ve hedefi veyahut da metafiziğin bir türü olan üslûpbilimin üslûpbilimi ile uğraşır.

3-*Betimleyici Üslûpbilim* (Descriptive stylistics): Bu tabire, onları değerlendirmeye girişmeksizin metinlerdeki dilbilimsel öğeyi betimlemeye teşebbüs etmek için başvurulabilir. Bu, (a) öncelikle vezin, kafiye, tonlama, perde –kısacası, fonetik öge (yine, teorik üslûpbilime ait olan vezin teorisi) gibi konularla ilgilenen *Vezinsel betimleyici üslûpbilim*, (b)Hem matematiksel, hem istatistiksel hem de matematiksel olmayan (özellikle sözdizimsel) olan *Yapısal betimleyici üslûpbilim*, (c)İçinde kelime hazinesinin incelendiği ve betimlendiği *Sözlüksel betimleyici üslûpbilim* diye bölümlenebilir. Üslûp etkinliğinin bu tipi, yaygın bir biçimde kullanılır ve öbür üslûp araştırması veya edebiyat eleştirisi tiplerine bir başlangıç niteliğindedir. Bazı bakımlardan, betimleyici üslûpbilim, üslûba ilişkin yorumların temeli olarak en çok üslûpbilimsel incelemede kullanılmalıdır.

4-*Sözbilimsel Üslûpbilim* (Rhetoric stylistics):³²Bütün üslûp analiz ve kullanım tiplerinin en eskisidir ve retorikğin bu kısmı, dil ve üslûbu ele alır. Bu üslûp eseri tipi, iletişim ve dinleyici-merkezlidir. Stanley Fish, ona (veya onun bir yönüne) *duygusal üslûpbilim* (affective stylistics) adını verir. O, yukarıdaki (3. madde) gibi sıklıkla betimleyicidir, fakat klasik ve daha sonraki retorikten yararlanır. Klasik retorikte üslûp teorisi (yüksek, orta, düşük) ve konuşma figürleri öğreticiydi ve üslûp çözümlemesinde ve usûlünde kullanılırdı. Modern zamanlarda, dilbilimsel olarak üslûp ve diyalekt düzeyleri ile metafor, metonimi ve kişileştirme gibi figürleri tanımlamak için teşebbüsler, eski ve orta retorik ilgisini sürdürdü. Ayrıca, bilmece, atasözleri vb. gibi türleri tanımlamak için teşebbüs, üslûpbiliminin bu tipinin diğer dalları olarak ele alınabilir...

Dinleyici üzerindeki diksiyonun etkisinin incelenmesi de bu tip üslûp etkinliğinin parçasıdır.

5-*Tarihsel Üslûpbilim* (Historical stylistics):³³İncelenen üslûp geçmişteki bir devirle sınırlandırılabilir bile üslûbun eşzamanlı veya art zamanlı olarak incelenmesidir. Esas olarak tarihsel yönelimi ile yukarıdaki (3) ve (4) maddelerdeki tanımlamalardan ayrılır. İngilizcede Josephine Miles'in eseri, tarihsel üslûpbilimin - edebî üslûptaki ve yüzyıllardır İngilizcedeki (muhtemelen dildeki) dilbilimsel değişikliklerin incelenmesinin güzel bir örneğidir.

6-*Kültür ve Grup Üslûpbilimi* (Cultural and Group stylistics): Bütün bir kültürün, toplumun veya bir ekolün veyahut da yazarlar grubunun üslûplarının niteliklerinin incelenmesini kapsar. Tarihsel üslûpbilimle yakından ilişkilidir

³⁰ Wilhelm Schneider (1931). *Ausdruckswerte der Deutschen Sprache: Eine Stilkunde* [Almanca İfade Değerleri: Bir Üslûp], Leipzig und Berlin: BG Teubner, s. 21'den istifa eden R. Wellek- A. Warren (1983). *Edebiyat Biliminin Temelleri* [Çev. Ahmet Edip Uysal], 1.bs., Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 236; A.mlf. (2005). *Edebiyat Teorisi* [Çev. Ömer Faruk Huyugüzel], 4.bs., İzmir: Akademi Kitabevi, s. 153.

³¹ I.R. Galperin (1977). *Stylistics* [Üslûpbilim], 2nd, revised edition, Moscow: Higher School Publishing House, p. 287. Krş., Michal Krístek (2012). "British Theories of Style" (İngiliz Üslûp Teorileri), *A Comparison of 20th Century Theories of Style (In the Context of Czech and British Scholarly Discourses)* [(Çek ve İngiliz Bilimsel Söylemleri Bağlamında) 20.Yüzyıl Üslûp Teorilerinin Bir Karşılaştırması], Spisy Masarykovy Univerzity v Brně, Filozofická Fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis, Facultas Philosophica, Masarykova Univerzita, Brno: Muni Press, pp. 63-64.

³² Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.

³³ Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi), *New Literary History*, p. 274.

7-*Topografik veya Görsel Üslûpbilim (Topographical or Visual stylistics)*:³⁴ Yazının icadından beri dil, kağıt, parşömen ve taş üzerindeki harfler biçiminde fiziksel bir şekle sahip olduğundan, üslûp incelemesinin bir parçası olarak bir edebî eserin dilbilimsel görünüşünü dahil etmek uygundur. Dilin – yazının görsel bir yanı vardır ve bu bütün etki ve mesajın parçasıdır...

8-*Psikolojik Üslûpbilim (Psychological stylistics)*: Bir insan veya yazarın zihniyetini keşfetmek için dil ve üslûbun incelenmesidir. Sıklıkla Leo Spitzer ile özdeşleştirilen üslûbun bu tipi, yazıdaki tercih öğelerini ve yazarın belli üslûp alışkanlıklarını neyin açığa vurduğunu vurgular. Bu tip üslûp incelemesinin amacı, edebi yaratışın sırrını anlamaya teşebbüs etmektir.

Bloomfield bu sözlerinin devamında herhangi bir ayırım ilkesine dayanmayan bu sekiz kategori dışında yazının veya edebî durumun üç yönüne –yazar, bizzat eser ve dinleyiciye göre de ayırma gidilebileceğini söyler. Bunlardan ilki, yazarın dil kullanımının nedenleri ile ilgilenir; ikincisi, metin olarak eserin dilbilimsel yönüyle ilgilenir; üçüncüsü, okur veya dinleyici üzerine dilbilimsel etki ile ilgilenir.

ç-Josef Vachek'e Göre:

Üslûp konusunda belli kıstaslardan hareketle sınıflandırma teşebbüsünde bulunanlardan biri de Josef Vachek (1909-1996)'tir. "J. Vachek, üslûpları sınıflandırmak için üç kıstas / ölçüt ileri sürer: Konu maddesine yaklaşıma göre sınıflandırma (muhtevaya odaklanan metinler, mesajın biçimine odaklanan metinler vs.); Alıcısına göre sınıflandırma (alıcıya yönelik bir başvuru içeren metinler, bu başvuruyu içermeyen metinler vs.) ve kullanılan araca (medium) göre sınıflandırma (sözlü ve yazılı metinler)..."³⁵

d-Geoffrey Leech'e Göre:

Bir akademisyen olarak Geoffrey (N.) Leech (1936-2014), kaleme aldığı '*Üslûpbilim*' (Stylistics) adlı makalesinde üslûbu ve/veya üslûpbilimi önce ikiye ayırır, ardından ikinci kategoriye de kendi içinde dört alt başlığa ayırır inceler:

"*Genel Üslûpbilim (General stylistics)*: Her tür metnin üslûbunun incelenmesidir ve çok genel anlamıyla resmi, iletişimsel ve yazılı-sözlü dil kullanımlarındaki sapmalarla ilgilidir. Dilin biçimsel özellikleriyle durumsal bağlam arasındaki karşılıklı ilişkileri inceler. Örneğin, bilimsel metinlerde kullanılan dilde edilgen çatı daha sık kullanılırken, emir kipine seyrek rastlanır. Yazılı ve sözlü reklam metinlerinde ise emir kipinin kullanımı edilgen çatı kullanımından daha sık görülmektedir.

Edebî üslûpbilim (Literary stylistics): Edebî metinlerdeki üslûbun incelenmesidir... (Edebî üslûpbilimin dört alt dalı vardır):

- *Betitleyici üslûpbilim (Descriptive stylistics)*: Amacı üslûbu tam betimlemektir.
- *Açıklayıcı üslûpbilim (Explanatory stylistics)*.
- *Dışsal üslûpbilim (Extrinsic stylistics)*: Amacı, bir yazı dizisinin yazar(lar)ını veya kronolojik olarak sıralanmasını incelemektir.
- *İçsel üslûpbilim (Intrinsic stylistics)*: Amacı, bizzat metnin anlamını veya değerini açıklamaktır. Bu sonuncusu en yaygın inceleme tipidir..."³⁶

e-Jean Jacques Weber'e Göre:

Jean Jacques Weber, konuyu ayrıntıları ile ele aldığı "*The Stylistics Reader: From Roman Jakobson to the Present* [Okur Üslûpbilimi: Roman Jakobson'dan Günümüze] adlı eserinde üslûpbilimi dört kategoriye ayırır ve inceler. Bunlar şöyle sıralanmıştır:

- 1-Roman Jakobson'un temsil ettiği *Biçimci üslûpbilim (formalist stylistics)*,
- 2-Michael Halliday'in temsil ettiği *İşlevselci üslûpbilim (functionalist stylistics)*,
- 3-Stanley E. Fish ve Michael Toolan'ın temsil ettiği *Duygusal üslûpbilim (affective stylistics)*,
- 4-H. G. Widowson, Ronald Carter ve Paul Simpson'ın temsil ettiği *Pedagojik/Eğitsel üslûpbilim (pedagogical stylistics)*.³⁷

³⁴ Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi), *New Literary History*, p. 275.

³⁵ J. Vachek (1974). *Chapters from Modern English Lexicology and Stylistics* [Modern İngiliz Sözcükbilim ve Üslûpbiliminden Bölümler], Praha: Slovenské Pedagogické Nakladatelství, p. 168, 194. Krş., Michal Krstek (2012). "British Theories of Style" (İngiliz Üslûp Teorileri), *A Comparison of 20th Century Theories of Style (In the Context of Czech and British Scholarly Discourses)* [(Çek ve İngiliz Bilimsel Söylemleri Bağlamında) 20.Yüzyıl Üslûp Teorilerinin Bir Karşılaştırması], p. 62.

³⁶ Geoffrey (N.) Leech (1985). "Stylistics" (Üslûpbilim), *Discourse and Literature: New Approaches to the Analysis of Genres* [Söylem ve Edebiyat: Tür Çözümlemesine Yeni Yaklaşımlar], [Ed. Teun A. van Dijk], Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, Vol. 3, pp. 39-40. Krş. Aysu Erden (15.02.2013). "Yazımsal Biçem ve Biçemsel Yeti Üzerine: Şairin Biçemsel Seçimlerinin İncelenmesi ve Yazımsal Yorum", <http://www.edebiyathaber.net/edebiyat-elestirisi-uzerine-aysu-erden-2/>. Ayrıca bkz. T. A. Znamenskaya (2005). "2.2.2.Stylistic Theory and Classification of Expressive Means by G. Leech" (G. Leech'in Üslûp Teorisi ve Anlatım Araşlarının Sınıflandırılması), *Stylistics of The English Language: Fundamentals of The Course* [İngiliz Dilinin Üslûpbilimi: Dersin Temel İlkeleri], Moskba: YPCC, pp.45-49.

³⁷ Gabriela Missikova (2003). "The Scope of Stylistic Study" (Üslûpbilimsel Araştırmanın Alanı), *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Nitra: Univerzita Konstantina Filozofa, Filozofická Fakulta, p. 16.

f-Diri I. Teilanyo ve Priscilla O. Efe-Obuke'e Göre:

Diri I. Teilanyo ve Priscilla O. Efe-Obuke'nin ortaklaşa kaleme aldıkları 'Üslûpbilimin Tipleri' (Types of Stylistics)³⁸ maddesinde 16 adet üslûpbilim çeşidi sıralamışlardır:

1-Genel üslûpbilim veya üslûpbilim³⁹, 2-Edebî üslûpbilim⁴⁰, 3-Metinselci üslûpbilim (Metindilbilim)⁴¹, 4-Yorumlayıcı üslûpbilim⁴², 5-Biçimci ve İşlevsel üslûpbilim⁴³, 6-Değerlendirmeci üslûpbilim⁴⁴, 7-Söylem üslûpbilimi⁴⁵, 8-Bağlamcı üslûpbilim⁴⁶, 9-Ses-üslûpbilim⁴⁷, 10-Sosyo-üslûpbilim / Toplumüslûpbilim⁴⁸, 11-Feminist üslûpbilim⁴⁹, 12-Ölçümsel üslûpbilim (Computational stylistics)⁵⁰, 13-Anlatımcı/Dışavurumcu üslûpbilim⁵¹, 14-Pedagojik/Eğitsel üslûpbilim⁵², 15-Radikal üslûpbilim⁵³, 16-Yeni üslûpbilim⁵⁴.

ğ-Sonia Zyngier'e Göre:

Brezilya'da Universidade Federal do Rio de Janeiro'da öğretim üyesi olan Sonia Zyngier de 'Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru' (Towards a Cultural Approach to Stylistics)⁵⁵ adlı makalesinde Bloomfiel'in yukarıdaki üçlü ayırımı açmıyacak bir üslûpbilim sınıflandırması ileri sürmüştür.

Sonia Zyngier, bu makalesinde üslûpbilime temel yaklaşımları, önce "metin-merkezli" (text-oriented) üslûpbilim ve "bağlam-merkezli" (context-oriented) üslûpbilim olarak ikiye ayırır. Ardından, 'metin-merkezli üslûpbilim'i kendi içinde 'Biçimci (Formalist), Zihniyetçi (Mentalist) ve Metindilbilimsel (textlinguistic)' üslûpbilimler, 'bağlam-merkezli üslûpbilim'i de 'Edimbilimsel (Pragmatic), Radikal (Radical) ve Deneyssel (Empirical)' üslûpbilimler olarak sınıflandırır ve her birini aşağıdaki gibi izah eder:

1-Metin-merkezli Üslûpbilim

a-Biçimci (Üslûpbilim)

Genel olarak "dilbilimsel üslûpbilim" (linguistic stylistics) adı verilen şeye karşı Biçimci üslûpbilim (formalist stylistics) terimini tercih ediyorum. Çünkü, Halliday'in⁵⁶ (1967) ifade ettiği gibi, eğer üslûpbilim, edebî metinlerin incelenmesi ise, onu 'dilbilimsel' diye adlandırmak gereksiz bir tekrar (totoloji) oluyor. Rus Biçimciliğinin büyük çocuğu ve ergenliğinin doruğunda Yapısalcılığın evladı bu yaklaşım, önerilmeyen katı Uygulamalı Eleştiri araştırmasında dilbilimsel yönere başvuran Uygulamalı Eleştiri geleneğinden birkaç analistten itibaren daha fazla kökleşti. Onların stratejileri, bir nesne olarak metin üzerine yoğunlaşmaktı ve onların esas ilgileri sesbilimde örneklerin, cümle düzeyinde sözcük ve sözdizimin biçimci ve mekanik betimlenmesi üzerinde kaldı. İlk yıllarında Sinclair⁵⁷ (1963, pp. 98-99) bu yaklaşımın 'ilkelerinin deklarasyonu' adını verebileceğimiz şeyi yazdı:

"Edebiyat canlı bir organizma değildir, o ölü taşdır; kağıt üzerindeki işaretler veya ses dalgasının özel frekansları veyahut bir dramatik performasyonda görsel ve işitsel olgulardır... Şiir dizelerdir, başka bir şey değil."

³⁸ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, pp. 560-568. Aynı metne elektronik ortamda ulaşmak için bkz.: <http://www.scribd.com/doc/54409187/Types-of-Stylistics>, 07.06.2012.

³⁹ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, p. 562.

⁴⁰ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, p. 562.

⁴¹ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 562.

⁴² Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 563.

⁴³ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 563.

⁴⁴ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 563.

⁴⁵ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 563.

⁴⁶ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 564.

⁴⁷ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 564.

⁴⁸ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 564.

⁴⁹ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 565.

⁵⁰ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 565.

⁵¹ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 565.

⁵² Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 566.

⁵³ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 566.

⁵⁴ Bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke, "Types of Stylistics", *Ibid*, p. 566.

⁵⁵ Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 365-380. İnternette elektronik ortamda pdf olarak da ulaşılabilen bu tebliğ için bkz.: http://cvc.cervantes.es/literatura/cauce24_21.pdf, 06.06.2012 ve <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=625302&orden=126567&info=link>, 06.06.2012; A.mlf. (2014). "Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak - Haziran), ss. 41-53.

⁵⁶ M.A.K. Halliday (1967). "The Linguistic Study of Literary Texts" (Edebî Metinlerin Dilbilimsel İncelemesi), *Essays on the Language of Literature* [Edebiyatın Dili Üzerine Denemeler, Seymour Chatman & S. R. Levin], New York: Houghton Mifflin Co., içinde.

⁵⁷ John Sinclair (1963). *Ground Movement and Control at Collieries* [Kömür Ocağında Zemin Hareketi ve Kontrolü], I. Pitman, Winconsin: Madison University, pp. 98-99.

Bu, üslûpbilim her ne zaman saldırı altında olsa daima eleştirilen metinleri ele alışı bu şeklidir. Çok yakın zamanda Mackay⁵⁸ (1996) (1999), bu özel hususa dair Fish'in⁵⁹ (1973) eleştirisini yeniden başlattı. Bir biçimci yönelimin ilginç özellikler listesine ve istatistiksel açıklama işine dönüşebileceği, fakat edebiyatın bağlamda işlev görme tarzının dikkate alınmayacağı doğrudur.

b-Zihniyetçi (Üslûpbilim)

Çoğu zaman betimleyici de olsa, bu yaklaşım, dönüşümsel-üretimsel dilbilgisi ile 1980'lerde etkilenen Chomsky'ci modeli takip eder. Toolan⁶⁰ (1990, p. 2), pek dar olduğundan bunu eleştirir. Kendi sözleri ile, o, "mikro-dilbilimsel üretimselliğin dönüşü"nü takip eder. Zihniyetçi üslûpbilimciler, dilin ilişkisini zihniyete göre değerlendirirler.

Zihniyetçi üslûpsal yaklaşımın temsili bir örneği, Thorne'un "Generative Grammar and Stylistic Analysis" (Üretimsel Dilbilgisi ve Üslûpsal Çözümleme, 1981, p. 44)⁶¹ adlı makalesidir. Burada Thorne, Chomsky'in ilk dönemi gibi, biçimlerin gramatikselliği ve kabul edilebilirliği ile ilgilenmiştir. O, üslûpbilimin tanımı ile dilbilimsel yetenek manifestolarına dair yargıları eşit sayar. O, bir dilbilgisel modelin her bir şiir için geliştirilebileceğini ileri sürer. Ayrıca o, özel bir şiirde yüzey yapının derin yapıyı nasıl yansıtabileceğine dair bir araştırma önerir. O'na göre:

"... her iki araştırmanın (açık bir biçimde üretimsel dilbilgisi, dolaylı olarak geleneksel üslûpbilim) temel önermesi, zihniyetçi / akılcıdır. Her iki durumda, çok önemli veri, dil yapısı hakkında sezgisel olarak neyin bilindiğine ilişkin tepkilerdir."

Bu tasavvurlar, önceden var olan bir normu ima eder. Thorne, Saussure'cü dilbilimi ve dolayısı ile dilbilimsel üslûpbilimi sadece gözle görünür şeyle, yani 'yüzey yapı' ile ilgilendiği için eleştirir. O, üslûpbilimsel yargıların 'derin yapı' olarak tanımlanan alana ait olduğuna inanır. Cook⁶² (1992, p. 71) derin / yüzey metaforunun biraz küçük düşürücü olduğunu belirtir. Yüzey "önemsiz, hata ve boş kafalı" ile birleştirilir. Halbuki derin "ciddî, hakikî ve düşünceli"dir. Bu anlamda zihniyetçi üslûpbilimciler, onların daha karmaşık ve anlamlı çözümlenmeler ile meşgul olduklarına inandılar. Bu yaklaşımla ilgilenenler için Freeman⁶³ (1970), metinleri üretimsel-dönüşümsel bir bakış açısından inceleyen pek çok denemeyi bir araya getirdi.

c-Metin-dilbilimsel (Üslûpbilim)

Seksenlerde metin-dilbilimin gelişmesi ile anlam üstü bir düzeyde çalışan, biçimle de ilgilenen yeni bir tahlilci dalgası başladı. Onlar şimdi metni bir cümleler dizi olarak değil bir birim olarak gördüklerinden Biçimci dilbilimden ayrıldılar. Örneğin, metin dilbilimci anlatı organizasyonunu edebî metin incelemesine uygular. Anlamlar rası seçimi araştırabilir, metinsel makro-yapıları⁶⁴ (Van Dijk, 1977) göstermek için sorun-çözme⁶⁵ (Hoey, 1983) gibi örnekleri inceleyebilir...

... Bu bakış açısı, bağlam merkezli üslûp biçimlerine yol açmıştır. Bağlamlaşan üslûpbilim, o zaman bir soyutlamadır. O, edebiyatı özel bir konum içindeki bir olay olarak düşünen bütün bu yaklaşımlara göndermede bulunan bir şemsiye terimdir.

2-Bağlam-merkezli Üslûpbilim

a-Edimbilimsel (Üslûpbilim)

Burada, iletişimci davranış ayrıcalıklı olmaya başlar. Edimbilim-merkezli üslûpbilimciler, edebî söylemi anlamının bir aracı olarak günlük konuşmayı incelerler. Leech'e⁶⁶ (1983) göre, bu, metni bir etkileşim bakış açısından düşünmek eğilimidir. Fowler⁶⁷ (1979, p. 15) şöyle açıklar: "Dilbilimin daha 'yüzeysel' bir sonunda, edimsel ve yararçı teori, emirler, sorular, cevaplar vs. gibi belirgin biçimde manipulatif yapıları incelememize yol açar. Daha soyut bir düzeyde, kinaye, varsayım ve diğer tahminler..."

⁵⁸ R. Mackay (1996). "Myting the Point: A Critique of Objective Stylistics" (Konuyu Efsaneleştirmek: Nesnel Üslûpbilimin Bir Kritiği), *Language and Communication*, 16 (1), pp. 81-93; A.mlf. (1999). "There Goes the Other Foot – A Reply to Short et al." (Diğer Ayak Gidiyor – Short'a Cevap vs.), *Language and Literature*, Vol. 8, No. 1, pp. 59-66.

⁵⁹ Stanley E. Fish (1973). "What Is Stylistics and Why Are They Saying Such Terrible Things About It?" (Üslûpbilim Nedir ve Neden Onun Hakkında Böyle Berbat Şeyler Söylüyorlar?), *Approaches to the Poetics* [Poetikaya Yaklaşımlar, Ed. S. Chatman], New York: Columbia University Press, pp. 109-152.

⁶⁰ M. Toolan (1990). *The Stylistics of Fiction. A Linguistic-Literary Approach* [Kurmaca Üslûpbilimi. Bir Dilbilimsel Edebî Yaklaşım], New York: Routledge, p. 2.

⁶¹ J. P. Thorne (1970 / 1980). "Generative Grammar and Stylistics Analysis" (Üretimsel Dilbilgisi ve Üslûpsal Çözümleme), *New Horizons in Linguistics* [Ed. J. Lyons], Harmondsworth: Penguin, p. 44.

⁶² G. Cook (1992). *The Language of Advertising* [Reklam Dili], New York & London: Routledge, p. 71.

⁶³ D. Freeman (1970 / 1981). *Essays in Modern Stylistics* [Modern Üslûpbilim Üzerine Denemeler], London: Methuen & Co. Ltd.

⁶⁴ T. Van Dijk (1977). *Text and Context: Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse* [Metin ve Bağlam: Söylemin Anlambilimi ve Edimbilimi], London: Longman.

⁶⁵ M. Hoey (1983). *On the Surface of Discourse* [Söylemin Dış Görünüşü Üzerine], London: George Allen & Unwin.

⁶⁶ G. Leech (1983 / 1990). *Principles of Pragmatics* [Edimbilimin İlkeleri], London: Longman.

⁶⁷ R. Fowler (1979). "Linguistic Theory and the Study of Literature" (Dilbilimsel Teori ve Edebiyat İncelemesi), *Essays on Style and Literature* [Üslûp ve Edebiyat Üzerine Denemeler], London: Routledge & Kegan Paul, p. 15.

edebiyat teorisi ve çözümleme için son derece umut veriyor.” Carter & Simpson⁶⁸ (1989), bu yaklaşımın örnekleri olarak duran bir makale koleksiyonu sunar.

b-Radikal (Üslûpbilim)

Radikal üslûpbilim (radical stylistics) terimini 1982’de uyduran Burton’du. Bu yaklaşımın ayırt edici ögesi, eleştirmenlerin metnin ideolojik damgası için araştırmasıdır. Edimbilimsel üslûpbilimciler gibi ideolojik-merkezli çözümlemeciler, ürününü ve algısını etkileyen toplumsal ve tarihsel güçler içindeki metin düzeyinin ötesine gider. Burton’un argümanları, eğer metinler sosyo-kültürel ve siyasal belirleyicilere bağlıysa, değer-yargısının⁶⁹ (Eagleton, 1983; Graff, 1990) konusu olacağı ve bu değer yargılarının açık terimlerle tartışılabileceğidir. Bir metin, sosyal bir yapıdır, sosyo-ekonomik, politik ve edebî geleneğin bir parçasıdır⁷⁰ (Durant & Fabb, 1990; Montgomery diğ., 1992). Pratt (1989, p. 21)⁷¹, “...bir söylemin sosyal, tarihsel ve ideolojik boyutlarının anlaşılmasının estetik ilgilere çok katkıda bulunabileceği”ni tartışır. Van Peer⁷² (1991, p. 130) “metinselliğin kısmen bir dilbilimsel nitelik ve kısmen de metne bir bütün olarak toplum içindeki yeri ve işlevini sağlayan *sosyo-kültürel güçlerin sonucu* olduğu”nu ekler. Birch⁷³ (1989, p. 167) üslûpbilimin “dil ve metin yapılarının bir incelemesi değil, aynı zamanda dilin ksatettiği çeşitli yolları biçimlendiren insanların ve kurumların da incelemesi” olduğunu ifade ettiğinde, kültürel araştırmaların zarif bir biçimde edebiyatla bağlandığı yeri gösterir.

c-Deneysel (Üslûpbilim)

Burada deneysel üslûpbilim adını verdiğim şey, dilbilim, edebiyat ve kültür teorisindeki gelişmeleri en iyi kapsadığına inandığım yaklaşımdır. O, Deneysel Edebiyat İncelemesi (ESL) olarak bilinen şeydeki ilerlemelerin sonucudur. Bir akım olarak ESL, Bielefeld Üniversitesi’nde (S. J. Schmidt, P. Finke, W. Kindt, J. Wirrer, R. Zobel) NİKOL araştırma grubu ile 1973’te Almanya’da başladı. 1980’de araştırma, Siegen Üniversitesi’nde (S. J. Schmidt, A. Barsh, H. Hautmeier, D. Meutsch, G. Rusch ve R. Viehoff) yeni NİKOL gurubu ile devam etti. 1987’de, Deneysel Edebiyat Araştırması Uluslar arası Topluluğu (IGEL) kuruldu. Temel ilkelerinden biri, metin-anlamın fiziksel metnin esas bir özelliği olmaması ve anlamın cevap sürecinde yaratılması idi. Onlar, metinden metin-odaklı etkinliklere; yapıardan işlevler ve süreçlere; edebi objeden edebi sisteme bir ilgi değişimini farz ederler. Bundan dolayı, EDEBİYAT, bir metinler koleksiyondan daha fazla bir şeydir...⁷⁴

ğ-Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro’ya Göre:

Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro’nun ortaklaşa hazırladıkları İngilizce *Üslûpbilimde Anahtar Terimler* [Key Terms in Stylistics] adlı eserin *Üslûpbilimde Anahtar Dalları* (Key Branches in Stylistics)⁷⁵ adlı bölümünde, Bilişsel Üslûpbilim / Bilişsel Poetika, Bütüncü (Corpus) Üslûpbilimi, Eleştirel Üslûpbilim, Film Üslûpbilimi, Biçimci Üslûpbilim, Multimodel Üslûpbilim, Eğitsel Üslûpbilim ve Edimbilimsel Üslûpbilim ... vb. gibi pek çok üslûpbilim sınıflandırmasına yer verilir ve her birinin ayrıntılı bir açıklaması yapılır...

h-V. V. Vinogradov ve D. E. Rozental’a Göre:

Lynn Visson Fisher’in ifade ettiği gibi, “Üslûpbilim olarak bilinen alanda hem ABD hem de Rusya’da çok eser yazılmış olmasına rağmen, terim bizzat bütüncül bir anlam kazanmamıştır.

V.V. Vinogradov (1895-1969), üslûpbilim içinde üç araştırma alanı tanımlar: Birincisi, bir sistemler sistemi olarak yapısal üslûpbilim veya dilin üslûpbilimi; ikincisi, edebiyatın üslûpbilimi ve üçüncüsü, konuşmanın, örneğin, farklı konuşma tiplerinin üslûpbilimi ve onların toplumda nasıl işlev gördükleri⁷⁶. Bu

⁶⁸ R. A. Carter & P. Simpson (ed.) (1989). *Language, Discourse and Literature. An Introductory Reader in Discourse Stylistics* [Dil, Söylem ve Edebiyat. Söylem Üslûpbiliminde Okur Tanıtımı], London: Unwin Hyman.

⁶⁹ Terry Eagleton (1983 / 1988). *Literary Theory: An Introduction* [Edebiyat Teorisi: Giriş], Oxford: Basil Blackwell Ltd.; G. Graff (1990). “Other Voices, Other Rooms: Organizing and Teaching the Humanities Conflict” (Diğer Sesler, Diğer Odalar: Beşeriyet Çatışmasını Organize Etmek ve Öğretmek), *New Literary History*, No. 21, pp. 817-839.

⁷⁰ A. Durant and N. Fabb (1990). *Literary Studies in Action* [Eylem İçinde Edebiyat Araştırmaları], London: Routledge; M. Montgomery et al. (1992). *Ways of Reading: Advanced Reading Skills for Students of English Literature* [Okuma Tarzları: İngiliz Edebiyatı Öğrencileri İçin İleri Okuma Becerileri], London & NT: Routledge.

⁷¹ M. L. Pratt (1989). “Conventions of Representation. Where Discourse Meet” (Temsil Gelenekleri. Söylemin Buluştuğu Yer), *The Taming of the Text* [Metnin Evcilleşmesi, Ed. W. Van Peer], London & New York: Routledge, p. 21.

⁷² W. Van Peer (1991). “But What is Literature? Toward a Descriptive Definition of Literature” (Fakat Edebiyat Nedir? Edebiyatın Betimleyici Bir Tanımına Doğru), *Literary Pragmatics* [Edebi Edimbilim, Ed. R. D. Sell], London: Routledge, p. 130.

⁷³ D. Birch (1989). *Language, Literature and Critical Practice* [Dil, Edebiyat ve Eleştirel Uygulama], London: Routledge, p. 167.

⁷⁴ Sonia Zyngier (2001). “Towards a Cultural Approach to Stylistics” (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, pp. 369-373; A.mlf. (2014). “Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru” (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak - Haziran), ss. 43-45.

⁷⁵ Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds) (2010). “Key Branches in Stylistics” (Üslûpbilimde Anahtar Dalları), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], New York: Continuum International Publishing Group, pp. 7-39...

⁷⁶ V.V. Vinogradov (1947). *Russkij Jazyk* [Rus Dili], Moskva: Učpedgiz.

üç alan, Vinogradov ve diğer bilginlerin belirttikleri gibi, bütünüyle farklı hazırlık, yaklaşım ve çözümleme araçları gerektirir.

Bu alanda meşhur Sovyet uzmanlarından biri olan Ditmar El'jaševic Rozental (1899-1994)'a göre, pratik üslûpbilim, (1) dilin üslûpları, (2) dilin etkileyici-duygusal nüanslarının değerlendirilmesi ve (3) eşanlamlar⁷⁷ ile ilgili genel bilgiyi kapsar. Bu tanımlama, işlevsel üslûplar sorununu doğurur...

Praktičeskaja Stilistika Russkogo Jazyka, akademik üslûp, resmî veya iş üslûbu, halk üslûbu, edebî üslûp ve konuşma dili üslûp kategorilerini tanıtır, fakat pek çok alt kategori eklenebilir: Konuşma dili-edebî, edebî-konuşma dili, mektup- liste uzayıp gider...⁷⁸

Bu sınıflandırmalara *Dr. Ayo Ogunsiji ve arkadaşlarının* ileri sürdükleri '*Okur-Tepkisi Üslûpbilimi*' adlı farklı bir yaklaşımı da eklemek mümkündür. Bunlara göre, okur-tepkisi üslûpbilimi bir beklenti ufkuna tepki olarak okurun bir metne tepkisini inceler. Beklenti ufkuyla kastedilen, bir metinde anlamların veya yorumların çoğul olduğudur...

Okur-tepkisi üslûpbiliminde metnin yapısı ile okurun tepkisi arasında bir etkileşim vardır. Bu nedenle okur, metnin etkin bir parçası olur. Okur-tepkisi üslûpbilim, bireysel okurların metne anlam verdiği bir durumu uyandırır...

Bu üslûpbilimin terorisyenleri iki kanaati paylaşırlar: (a)Okurun rolü görmezden gelinemez, (b)Okurlar, bir edebî metinle kendilerine sunulan anlamı pasif biçimde tüketemezler...

Dr.Ayo Ogunsiji ve arkadaşları bu kategori altında, duygusal üslûpbilim (affective stylistics), faydacı üslûpbilim (pragmatic stylistics), eğitsel üslûpbilim (pedagogical stylistics) ve adli üslûpbilim (forensic stylistics) olmak üzere beş ayrı üslûp ve/veya üslûpbilim çeşidini sıralayıp açıklamışlardır⁷⁹.

Ebru Kılıç Bebek'in Yüksek Lisans çalışmasında ifade edildiği gibi, "Geçtiğimiz on yılda biçem kuramları ve yöntemleri alanına yeniden bir ilgi oluşmuştur. Temel eğilimler iki alanda toplanmaktadır. İlki var olan biçem sınıflandırmalarının kavramsal olarak birleştirilmesi; ikincisi ise biçem sınıflandırmalarının uygulamalarla test edilmesidir. Biçemlerin kavramsal olarak birleştirilmesiyle ilgili literatüre iyi sayılabilecek örnekler Riding ve Cheema'nın iki boyutlu biçem modeli ile Grigorenko ve Strenberg'in biçem üzerine yaptıkları çalışmalarıdır."⁸⁰

2-Doğu Edebiyatlarında Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları

Batı edebiyatlarında olduğu gibi Doğu edebiyatlarında da üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmaları vardır. Bu sınıflandırma çalışmalarının ortaya konulması konusunda, çoğu alanda olduğu gibi, bir ihmal ve gecikme söz konusudur.

Türk edebiyatı asırlarca Doğu edebiyatlarından istifade etmiş olmasına rağmen, Tanzimat'tan itibaren daha çok Batı'ya ve Batı edebiyatına yönelmiş olması Doğu edebiyatlarından yavaş yavaş uzaklaşmayı beraberinde getirmiştir.

Son zamanlarda üniversitelerde Doğu Dilleri ve Edebiyatları Bölümleri'nin kurulması ve ilişkilerin iletişim çağının imkânlarıyla artmış olması, yeniden bir bağlantıyı sağlamıştır. Dolayısıyla, Doğu edebiyatlarıyla sınırlı olan bağlar, yeni bilimsel çalışmalar ve çevirilerle yeniden bir ivme kazanmaya başlamıştır.

a-Arap Edebiyatında Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları

Dünya edebiyatında önemli bir yeri olan "Arap edebiyatında üslûba dair bilgiler belâğat ve edebî tenkit eserlerinde dağınık vaziyette ele alınmış, modern zamanlarda üslûp incelemelerinde daha çok Kur'an ve Hadis'lerdeki üslûp özelliklerine ilişkin birçok eser ortaya konmuştur." diyor İsmail Durmuş, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*'ne yazdığı "Üslûp"⁸¹ maddesinde satır aralarına sıkıştırılmış bir sınıflandırma örneği sunar. Bu maddenin ışığında Arap edebiyatında üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmaları şu şekilde sıralanabilir:

1-Arap edebiyatının devirlerine göre üslûp ve/veya üslûp bilim:

a-Cahiliyye üslûbu ve/veya üslûpbilimi [Müseccâ üslûp],

⁷⁷ D. E. Rozental and M.A. Telenkova (1972). *Praktičeskaja Stilistika Russkogo Jazyka* [Rus Dili Uygulamalı Üslûpbilimi], Moskva: Progress, p. 21.

⁷⁸ Lynn Visson Fisher (1975). "Teaching Stylistics to Students of Russian" (Rus Öğrencilere Üslûpbilim Öğretimi), *The Slavic and East European Journal* (Special Issue: Soviet-American Russian Language Contributions), Vol. 19, No. 2, Summer, p. 239.

⁷⁹ Ayo Ogunsiji ... (2012). "ENG 434 Literary Stylistics", *School of Arts and Social Sciences / National Open University of Nigeria*, Lagos, pp.30-34.

⁸⁰ L. Zhang (2002). "Thinking Styles and Modes of Thinking: Implications for Education and Research" (Düşünme Üslûp ve Tarzları: Eğitim ve Araştırma İçin Olası Çıkarımlar), *The Journal of Psychology*, Vol. 136, No. 3, May, p. 248'den aktaran Ebru Kılıç Bebek (2004). *Boğaziçi Üniversitesi'nde Psikolojiye Giriş Dersi Alan Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Biçemleri ile Cinsiyetleri, Alanları ve Genel Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı, s. 5.

⁸¹ İsmail Durmuş (2012). "Üslûp", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42, ss. 383-385.

b-Asr-ı Saadette üslûp ve/veya üslûpbilim [Müseccâ üslûp, Mutlak veya Mürsel üslûp, Müvaşşah üslûp; Kur'ân üslûbu⁸², Hadîs üslûbu⁸³, Müseccâ hatîb üslûp],

c-Emevî üslûbu ve/veya üslûpbilimi [Mutlak veya Mürsel üslûp, Mütevâzin üslûp, Müzdeviç üslûp, Müseccâ teressül üslûbu],

d-Abbâsî üslûbu ve/veya üslûpbilimi [Müseccâ kasas üslûp, Müvaşşah üslûbu],

d-Endülüste üslûp ve/veya üslûpbilim [Mütevâzin teressül üslûbu, Müseccâ Kasas üslûp; Felsefî-kasas üslûp, Felsefî-analitik üslûp ve Seyahat edebiyatı üslûbu],

e-Modern devir üslûp ve/veya üslûpbilimi ...

2-Anlatım biçimine göre üslûp ve/veya üslûp bilim:

Şiir üslûbu ve/veya Şiir üslûpbilimi yahut Nesir üslûbu ve/veya üslûpbilimi [Müseccâ üslûp, Mutlak veya Mürsel üslûp, Müvaşşah üslûp, Mütevâzin üslûp, Müzdeviç üslûp, Müseccâ teressül üslûbu, Mütevâzin teressül üslûbunu],

3-Hitabette üslûp ve/veya üslûpbilim:

a-İlmî üslûp, b-Edebî üslûp, c-İlmî-edebî üslûp, d-Hatîb üslûp ... vb.

b-Fars Edebiyatında Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları

Dünya edebiyatında en eski ve köklü edebiyatlarından biri olan Fars edebiyatında üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmaları orijinal dilde yazılmış kaynak eserlerde yapılmıştır. Yapılan sınıflandırmalarda kıstas değişikliğine dayanan birbirini tutmayan üslûp adları vardır. Ancak, bunlar içinde en tutarlı olanı, önce nazım ve nesir ayırımına gidip ardından her birini kendi içinde sınıflandırma yöntemidir. Örneğin Ahmed Temîmdârî, daha önce kullandığımız *İran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebî Türler* [Kitâb-ı İrân: Târîh-i Edeb-i Pârsî: Mektebhâ, Devrehâ, Sebkhâ ve Envâ-ı Edebî / The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres] adlı eserinde “Bölüm 3. Fars Edebiyatında Poetik Üslûplar”⁸⁴ ve “Bölüm 4. Fars Nesir Üslûpları”⁸⁵ şeklinde böyle ikili bir sınıflandırmaya başvurur ve ardından her birini kendi içinde sınıflandırır.

Ahmed Temîmdârî, “Bölüm 3. Fars Edebiyatında Poetik Üslûplar”⁸⁶ başlığı altında sekiz sınıflandırma örneği sunar. Bunlar şu şekilde sıralanmaktadır:

1-Sebk-i Horasî (Khurâssânî Style): Dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısından 11. Yüzyıla kadar.

2-Orta Üslûb veya Sebk-i Selçukî (Middle Style or Seljuq Style): 12. Yüzyıl.

3-Sebk-i Irâkî (Iraqi Style): 13.yüzyıldan yaklaşık 15. yüzyıla kadar.

⁸² Bkz. Muhammed Tayyib Okîç (1963). *Kur'ân-ı Kerim'in Üslûp ve Kıraati*, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları; İsmail Cerrahoğlu (1971). “Üslûbu'l-Kur'ân” (Kur'ân Üslûbu), *Tefsir Usûlü (İlmu Usûli't-Tefsir)*, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, ss. 155-158; Abdülhâlık 'Udayme (1972). *Dirâsâtın Li-Üslûbi'l-Kur'ân'l-Kerim* [Kur'ân-ı Kerim'in Üslûbu Üzerine Araştırmalar], Kâhire: Dârü'l-Hadîs; Abdurrahman el-Muttarîd (1395 / 1975). *Es-İbû'd-Teok'd f'l-Kur'ân* [Kur'an'da Tevkid Üslûpları], Trablus: el-Mektebetü'l-Matbû'a; M. Ali Ebû Hamde (1403 / 1983). *Min Es-İbû'l-Beyn f'l-Kur'ân* [Kur'ân'da Beyan Üslûbu Üzerine], Amman: Mektebetü'r-Risâle, ss. 47-161; Abdülganî Muhammed Sa'd Bereke (1403 / 1983). *Üslûbü'd-Da'veti'l-Kur'âniyye* [Kur'ân'da Davetin Üslûbu], Kâhire: Mektebetu Vehbe, 391 s.; İbrahim es-Semerrî (1407 / 1987). *Min Es-İbû'l-Kur'ân* [Kur'ân Üslûpları Üzerine], Beyrut: eş-Şeriketü'l-Müttehîde Li'n-Neşr ve't-Tevzî; Seyyid Ca'fer el-Hüseynî (1413 / 1993). *Es-İbû'l-Beyn f'l-Kur'ân* [Kur'ân'da Beyan Üslûpları], Tahran: Vezâretü's-Sekâfe ve'l-İrşâdü'l-İslâmî, ss. 791-802; Muhammed Hüseyin Ebû'l-Feth (1415 / 1995). *Üslûbü'd-Teok'd f'l-Kur'ân-ı Kerim* [Kur'ân-ı Kerim'de Tevkid Üslûbu], Beyrut: Mektebetu Lübnan, 292 s.; Hasan Çevikoğlu (1999). *Kur'ân-ı Kerim'de Edebî Üslûp*, Basılmamış Doktora Tezi, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâğatı Anabilim Dalı, 156 s.; Mustafa Öztürk (2002). *Kur'an Dili ve Retoriği*, Ankara: Kitabiyat; Erdoğan Baş (2003). *Kur'an'ın Üslûbu ve Tekrarlar*, İstanbul: Pınar Yayınları, 280 s.; Hussein Abdul-Raof (2004). *Qur'anic Stylistics: A Linguistic Analysis* [Kur'ân Üslûpbilim: Dilbilimsel Bir Çözümleme], München: Lincom Europe, 251 p.; Fayiz Aref Kar'an (1425 / 2004). *Dirâsâtün Üslûbiyye Fî'n-Nassi'l-Kur'âni* [Kur'ân Metni Üzerinde Üslûpbilim Araştırmaları], İrbid: İlemü'l-Kütübî'l-Hadîs, 186 s.; Yaşar Düzenli (2006). *Üslûb ve Semantik Açısından Kur'an ve Şefaat*, İstanbul: Pınar Yayınları, 320 s.; Mehmet Dağ (2008). *Kur'an'da Üslûp Diyalektliği: İltifat (Zamanlar ve Şahıslar Arası Geçiş)*, Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi, 304 s.; Mustafa Karagöz (2009). “Dilin İşlevleri Açısından Kur'an'ın Üslûbu”, *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 9, ss. 171-206; Lubna Almenoar (2010). “Comparative Quranic Stylistics” (Karşılaştırmalı Kur'ânî Üslûp), *The International Journal of Learning*, Vol. 17, Issue 1, February, pp. 467-486; A.mlf. (2010). “A Introduction to Literary Quranic Stylistics” (Edebî Kur'an Üslûpbilimine Giriş), *JAASEP: Journal of the American Academy of Special Education Professionals*, Winter içinde; Esra Hacımuftuoğlu (2010). *Kur'an-ı Kerim'in İrşâd Üslûbu*, Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Tefsir Bilim Dalı, 264 s.; Hasan Çevikoğlu (2012). “Kur'ân-ı Kerim'de Edebî Üslûp”, *Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 1, Ocak – Haziran, ss. 67-90; Mehmet Suat Mertoglu (2012). “Üslûbu'l-Kur'ân”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42, s. 382; A. Cüneyt Eren (2014). “Kur'ân Metninin Üslûp Özellikleri / The Characteristic Wording of The Qur'anic Text”, *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 9/5, Spring, pp. 867-900.

⁸³ Bkz. Mustafa Ahmed ez-Zerka (1993). “Kur'ân-ı Kerim ve Hadîs-i Nebevî Arasında 'Üslûp' Mukayesesi” (Çev.: Emin Aşıkcutlu), *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 5-6, 1987-1988, İstanbul, ss. 303-308; Ramazan Kazan (2013). *Edebî Üslûp Açısından Hadîs Metinleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

⁸⁴ Bkz. Ahmad Tamîmdârî (1381 / 2002). “Chapter 3. Poetic Styles in Parsian Literature” (Bölüm 3. Fars Edebiyatında Poetik Üslûplar), *The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres* [Iran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebî Türler], Translated by İsmâ'il Salâmî, Center for International Cultural Studies, Tehran: Alhoda International Publishers, pp. 71-102.

⁸⁵ Bkz. Ahmad Tamîmdârî (1381 / 2002). “Chapter 4. Parsian Prose Styles” (Bölüm 4. Fars Nesir Üslûpları), *The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres* [Iran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebî Türler], pp. 103-114.

⁸⁶ Bkz. Ahmad Tamîmdârî (1381 / 2002). “Chapter 3. Poetic Styles in Parsian Literature” (Bölüm 3. Fars Edebiyatında Poetik Üslûplar), *The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres* [Iran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebî Türler], pp. 71-102.

4-Orta Üslûp veya Vukû ve Va-Sûkht: 16. yüzyıl.

5-Sebk-i Hindî (Indian Style): 17. yüzyıldan 18. yüzyılın ikinci yarısına kadar.

6-Restorasyon Devri Üslûbu (Restoration Period Style): 18. Yüzyılın ortasından 19.yüzyıl sonuna kadar.

7-Kuruluş Devri Üslûbu (Constitutional Period / Middle Style during the Constitutional Period): 20. Yüzyılın ilk yarısı.

8-Çağdaş Devir Üslubu / Yeni Üslûp (Contemporary Period / New Style): 20. Yüzyılın ikinci yarısından günümüze.

Temîmdârî, "Bölüm 4. Fars Nesir Üslûpları"⁸⁷ da kendi içinde altı devire ayırır ve inceler. Bunları şu şekilde sıralanmaktadır:

1-Birinci Devirde Fars Nesir Üslûbu (Persian Prose Style in the First Period)

2-İkinci Devirde Fars Nesir Üslûbu (Persian Prose Style in the Second Period)

3-Üçüncü Devirde Fars Nesir Üslûbu (Persian Prose Style in the Third Period)

4-Dördüncü Devirde Fars Nesir Üslûbu (Persian Prose Style in the Fourth Period)

5-Beşinci Devirde Fars Nesir Üslûbu (Persian Prose Style in the Fifth Period)

6-Çağdaş Devirde Fars Nesir Üslûbu (Persian Prose Style in the Contemporary Period).

Dünya edebiyatında Arap edebiyatı gibi Fars edebiyatında hicrî III. / milâdî "IX. Yüzyılın ikinci yarısında ilk örnekleri görülen yeni Farsça şiirde ve nesirde asırlar boyunca çeşitli üslûplar öne çıkmıştır. Bunlar farklı açılardan birkaç şekilde incelenebilir." diyen Adnan Karaismailoğlu'nun *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*'ne yazdığı "Fars Edebiyatı(nda Üslûp)"⁸⁸ adlı maddesinden hareketle şöyle bir sınıflandırma da yapılabilir:

1-Şair yahut yazara göre:

Sebk-i Menûçihrî, Sebk-i Hîfîz, Sebk-i Bîdil ...

2-Eserin yazıldığı zamana göre:

Sebk-i Meşrutîyet ve Sebk-i Sîmînî ...

3-Eserin muhtevasına göre:

Sebk-i irfî, Sebk-i hamîsî ...

4-Eserin yazıldığı coğrafî bölgeye göre:

Sebk-i Hindî⁸⁹, Sebk-i Horasî ...

5-Eserin muhatap aldığı kitleye göre:

Sebk-i mîyîne, Sebk-i rûşen-fikirî ...

6-Eserin yazıldığı amaca göre:

Sebk-i hicvî, Sebk-i ta'îmî ...

7-Fars şiirindeki üslûplar:

Sebk-i Horasî, Sebk-i Irkî, Sebk-i Hindî, Sebk-i Bîzgeşt, Sebk-i Meşrutîyyet / Meşruta ...

Ayrıca üslûplar arasında geçiş zamanlarına göre de üslûpların sınıflandırıldığı görülmektedir...

c-Türk Edebiyatında Üslûp ve/veya Üslûpbilim Sınıflandırmaları

Türk edebiyatında belâgat ve alt kategorileri bir yana bırakılırsa, Tanzimat devri Türk edebiyatının edebiyat kuramcıları ve eleştirmenlerince üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmaları yapılmaya başlanmış, yapılan sınıflandırmaların tesirinde kalanlarca geliştirilmeye çalışılmış, ilerleyen zaman süreci içerisinde Batılı kaynaklara da ulaşılarak yeni sınıflandırma tekliflerinde bulunulmuş, neticede şu veya bu şekilde içinde bulunduğumuz zaman dilimine kadar zaman zaman ilgililenen bir konu olmuştur.

Aşağıda bu üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmalarını ileri sürenler ve görüşleri kronolojik sıraya göre verildikten sonra, şahsım tarafından *ilk defa* burada ileri sürülüp sunulan ayrıntılı bir üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırmasına yer verilmektedir.

⁸⁷ Bkz. Ahmad Tamîmdârî (1381 / 2002). "Chapter 4. Parsian Prose Styles" (Bölüm 4. Fars Nesir Üslûpları), *The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres* [İran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebi Türler], pp. 1003-114.

⁸⁸ Adnan Karaismailoğlu (2012). "Fars Edebiyatı(nda Üslûp)", *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42, ss. 385-386.

⁸⁹ Mehmet Atalay (2000). "Sebk-i Hindî Şiirinin Özellikleri", *Moğollar, Timurlular, Safevîler ve Kaçarlar Devri İran Edebiyatı Tarihi*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, ss. 97-98.

ca-Süleyman [Hüsnü] Paşa'ya Göre:

Miralay Süleyman Bey / Süleyman [Hüsnü] Paşa (1838-1892), zamanında Mekteb-i Fünûn-ı Harbiyye'de münşe'ât hocalığı esnasında hissedilen kitap ihtiyacını karşılamak üzere Arapça ve Farsça eserler yanında Emile Lefranc'ın Recâizâde Mahmûd Ekrem'in de kullanacağı eserden de yararlanarak kaleme aldığı gerek içerik ve gerekse hacim açısından kapsamlı *Mebânî'l-İnşâ*⁹⁰ adlı eserinde 'üslûp' (style) yerine 'kelâm' kavramını kullanır. Paşa, bu eserinde 'Aksâm-ı Kelâm' (Sözün / Üslûbun Kısımları)⁹¹ anabaşlığı altında 'Fasl-ı Sanî - Havass-ı Kelâm'⁹² (İkinci Bölüm - Sözün / Üslûbun Özellikleri) kısmını 'Havass-ı Umûmiyye'⁹³ (Genel Özellikler) ve 'Havass-ı Husûsiyye'⁹⁴ (Özel Özellikler) diye ikiye ayırır.

Ardından bu başlık altında şöyle bir sınıflandırma takdim eder: 1-Kelâm-ı Basît⁹⁵ (Sade Söz/Üslûp), 2-Kelâm-ı Mu'tedil⁹⁶ (Orta Söz/Üslûp) ve 3-Kelâm-ı Âlî⁹⁷ (Yüksek Söz/Üslûp).

"Havass-ı Husûsiyye

Kelâmın havas-ı husûsiyyesi tasvîr olunan maddenin tabî'atına göre tahallûf eder ya'nî maksada tâbî'dir. Maksad da üç nev' üzere tehâlûf eder ki biri basît, biri mu'tedil, biri de âlidir. Demek ki kelâmın üç nev'i vardır.

1-Kelâm-ı Basît

Kelâm-ı basît ta'bîrât ü ifâdâta batş ü şiddet ve hissiyâta 'ulviyyet ve fikre revnak vermeksizin tekellüfsüzce yazılan kelâma derler. Demek ki kelâm basît, zînetden âri ve san'at-ı kitâbetden berî olarak mühimsemeksizin tabî'atdan tevâdür ü sünûh ettiği gibice yazılmaktan ibâretidir.

Kelâm-ı basît tekellüfsüz mükâleme ve muhâberede ve ba'zı vukû'ât-ı âdiyyemübâhasesinde ve mesellerde ve mektûblarda hâsılma'lûmât-ı i'tâsına maksûd olan mahallerde müsta'meldir... (s. 21)

2-Kelâm-ı Mu'tedil

Kelâm-ı mu'tedil kelâm-ı 'âlî ile kelâm-ı âdî beyninde bir sûret-i ifâde olup birinden az kuvvetlü ve diğerinden az mezîyetdir. Bu nev' kelâm okunurken 'uzûbet ü leâfet bahş ettiği gibi sem'de istildâd eder... (s. 27)

3-Kelâm-ı 'Âlî

Kelâm-ı âlî ol bir kelâmdır ki kendisinde efkârın ve tahayyülâtın ve hissiyyâtın azameti görülür ve ta'bîrât-ı metîne vü sahîha ile makâsıd-ı âliyyeden bahs eder. Bu nev' kelâm trajedilere ve rikkati tehyîc eder mübâhasâta ve eş'âr ü tevârihe ve Cenâb-ı Hak'dan ve insân ve tabî'atdan bahseden hikemiyyâta ve âsâr-ı hitâbeye ve nihâyet belâgat itlâkına şâyân suver-i kelâmiyyeye sezâ vü münâsibdir... (s. 31)

Bu üçlü ayırımı Emile Lefranc'ın üçlü ayırımına dayandığı ve 'style' (üslûp) yerine 'kelâm' kavramının kullanıldığı görülmektedir.

cb-Recâizâde Mahmûd Ekrem'e Göre:

Tanzimat devri İkinci Kuşak şair ve yazarlarından Rezaizade Mahmud Ekrem Bey (1847-1914), daha önce 'Üslûp ve Üslûpbilim Tarihi' kısmında da dile getirildiği gibi, dönemindeki ve daha sonraki sanatçıları uzun süre etkileyen *Ta'lîm-i Edebiyat* adlı eserinde 'üslûb'a özel bir yer verir. O, önce üslûbun bir tanımını yapar, sonra 'Üslûbun Kanunları' (Kavânîn-i Üslûb) başlığı altında onun bağlı olduğu altı şart sıralar⁹⁸, daha sonra da üslûbu kendi içinde üç kategoriye ayırır ve her birinin izahını yapar:

1-"Üslûb-ı Sâde

Üslûb-ı sâde ıknâ' ü tehyîce değil tebyîn ü ta'lîme ve eğlendirmeye mahsûs bir tavr-ı ifâde olduğu için mutavvel 'ibârelerden, 'azametli teşbîh ü isti'ârelerden, şa'sa'lı hayâllerden müctenibdir. (...) Tezyînât-ı edebîyeyi kabûlden imtinâ'etmezse de o tezyînât i'tinâ vü tekellüfden tamamiyle beri

⁹⁰ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288-1289 / 1871-1872). *Mebânî'l-İnşâ'* [Mekteb-i Harbiyye İçin], 2 cilt, İstanbul: Mekteb-i Fünûn-ı Harbiyye-i Hazret-i Şâhânedâ Tab' u Temsil Kılınmıştır, 222+290 s. Bu konuda geniş bilgi için bkz., Kâzım Yetiş (1984). "Edebiyat Nazariyesi Sahasında Batıya Açılan İlk Kitap: Mebânî'l-İnşâ", *Mehmet Kaplan'a Armağan*, İstanbul: Dergâh Yayınları, ss. 306-316. Eserin çevriyazısı için bkz. Ali Koç (1989). *Miralay Süleyman Efendi'nin Mebânî'l-İnşâ'sı: Transkripsiyon*, Bitirme Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 164 s.; Leyla Çuhadar (1989). *Miralay Süleyman Bey, Mebânî'l-İnşâ: Cild-i Sanî*, Bitirme Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 85 s.

⁹¹ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Mebânî'l-İnşâ'* [Mekteb-i Harbiyye İçin], İstanbul: Mekteb-i Fünûn-ı Harbiyye-i Hazret-i Şâhânedâ Tab' u Temsil Kılınmıştır, C. 1, s. 3

⁹² Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Ag.e.,C. 1, s. 12.*

⁹³ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Ag.e.,C. 1, s. 12.*

⁹⁴ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Ag.e.,C. 1, s. 21.*

⁹⁵ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Ag.e.,C. 1, s. 21.*

⁹⁶ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Ag.e.,C. 1, s. 27.*

⁹⁷ Süleymân [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Ag.e.,C. 1, s. 31.*

⁹⁸ Bunlar, "1-Fesâhat 2-Vuzûh 3-Tabî'iyet 4-Munakkahiyet 5-Aheng-i selâset 6-Muvâfakat" şeklinde sıralanır [bkz. Recâizâde Mahmud Ekrem (1299). *Ta'lîm-i Edebiyat*, İstanbul: Mihrân Matba'ası, s. 68].

olmalıdır. (...) Lâkin icrâ olunan san'at göze çarpmayacak sûrette olmak iktizâ eder. Zîrâ üslûb-ı sâdenin en büyük meziyyet ü letâfeti tekellüfsüzlükden, tabî'iyetten 'ibârettir. (...) Üslûb-ı sâde ihvâniyyât, letâif, kasas, tahkiyye-i âdiyye, efsâne vü mekâtibât ile 'ale'l-umûm ilme hizmet maksadıyla yazılan âsâr u müellefâtta câridir."⁹⁹

2-"Üslûb-ı Müzeyyen

Üslûb-ı müzeyyen tezyînât-ı edebîyeye ya'ni envâ'-ı mecâz ile sâir sanâyi'a ziyâdesiyle mâil olduğu için (müzeyyen) vasfıyla tavsif ediyoruz.

Üslûb-ı sâdeyi sulu boya ile yapılmış bir resme benzetilmek lâzım gelse üslûb-ı müzeyyeni de yağlı boya ile yapılmış bir tasvîre teşbîh etmek iktizâ eder. Bu nev'-i üslûbun bilhassa aradığı şey şa'sa'asiyle, ârâyişiyle nazar-ı istihsâna çarpmaktır.

(...) üslûb-ı müzeyyen (üslûb-ı mu'tedil) veyahûd (üslûb-ı mutavassıt) nâmıyla da yâd olunur. Tabî'atında i'tidâl ü halâvet bulunan her nev' efkâr ü hissiyât ü teessürâtın tercümân-ı belîğidir.

Bi'l-hassa 'arz ü timsâl ile tesâvir-i şâ'irâneye yakışır."¹⁰⁰

3-"Üslûb-ı 'Âlî

Üslûb-ı 'âlîdeki hâssa-i celîle efkâr ü hissiyâtın asâlet ü 'ulviyyetine ta'bîrâtın 'azamet ü şiddetini de ilâve ederek nâgehânî tehâcümlemlerle nefis-i nâtıkayı havâssının fevkine çıkarmak ve hayret ü i'câz ü 'aşk ü garâm ile meşhûn eylemektir. Üslûb-ı 'âlîye çesbân olan şey ihtişâm ü 'azamet-i ifâdedir. (...) Meziyyeti ziyet ü servet-i elfâzda değil kuvveti salâbet-i ma'nâda arar. Şiddet-i efkâr ile hissiyât-ı âsilânenin ifrâtından mütevelliddir...

Üslûb-ı 'âlî münâcât ü nu'ûta, mersiyeye, hutbelere, felsefeye, târihin ba'zı parçalarına, trajedilere ve sâir her türlü mukaddes ü 'âlî mebhâise lâyıkıdır."¹⁰¹

Recâizâde Mahmûd Ekrem'in yaptığı bu üçlü ayırım, kendisinden sonra etkilediği yenilikçi şair ve yazarların benzeri tutumlarıyla birlikte Cumhuriyet devrine kadar etkili olmuştur.

cc-Abdurrahmân Fehmî'ye Göre:

Abdurrahman Fehmî (ö.1904)'nin vaktiyle Mekteb-i Hukuk-ı Şâhâne'de hocalığı sırasında Kitâbet, Kavânîn-i Üslûb ve Usûl-i Hitâbet derslerini verirken gerek Arapça ve gerekse Batılı kaynaklardan yararlanarak kaleme aldığı ve birinci sınıflarda okuttuğu *Tedrisât-ı Edebiyye*¹⁰² adlı eser, Ta'lîm-i Edebiyat'ın derin izlerini taşısâ da onu aşan bir tarzda üslûp konusunu ele alır ve sınıflandırmalara tabi tutar.

Yazarın üç bölüm halinde hazırladığı eserinde Birinci Bölüm (Kısım-ı Evvel) 'Üslûp ve Şerâit'ne¹⁰³ ayrılmıştır. İkinci Bölüm (Fasl-ı Sâni)'de¹⁰⁴ 'Mebhas-i Şerâit-i Husûsiyye'¹⁰⁵ (Özel Özellikler Konusu) başlığı altında üslûbun şöyle bir sınıflandırması yapılmıştır:

1-Üslûb-ı Sâde¹⁰⁶ (Sade Üslûp), 2-Üslûb-ı Mu'tedil veya Müzeyyen¹⁰⁷ (Orta veya Süslü Üslûp) ve 3-Üslûb-ı Âlî¹⁰⁸ (Yüksek Üslûp).

"2-Mebhas-i Şerâ'it-i Husûsiyye

Birinci Fasl'ın mebhas-ı evvelinde beyân olunmuş idi ki tabî'at-ı mevzû'a tâbî' olan havâs ü mezâyâyâ şerâ'it-i husûsiyye nâmı verilir.

⁹⁹ Recâizâde Mahmud Ekrem (1299). *Ta'lîm-i Edebiyat*, s. 192. Bu bölüm şöylece sadeleştirilebilir: "Üslûb-ı sâde: Sâde üslûp ikna ve heyecanlandırmaya değil, belirtmeye ve öğretmeye özgü bir anlatım yolu olduğu için uzun cümlelerden, görkemli teşbîh ve isti'ârelerden, şatafatlı hayallerden kaçınır. (...) Edebiyat süslerini kabul etmeye karşı değilse de o süsler özentî ve gösterişten uzak olmalıdır. (...) Lakin kullanılan sanat göze çarpmayacak biçimde olmak gerekir. Sade üslûbun en büyük özelliği ve güzelliği külfetsizlikten (ve) doğallıktan ibarettir. (...) Sade üslûp dost yazışmaları, latifeler, kıssalar, âdi öykülemeler, efsane ve mektuplar ile genellikle bilime hizmet maksadıyla yazılan eserlerde kullanılır."

¹⁰⁰ Recâizâde Mahmud Ekrem (1299). *Ta'lîm-i Edebiyat*, ss. 198-199. Bu bölüm şöylece sadeleştirilebilir: "Üslûb-ı müzeyyen: Süslü üslûp, edebiyat süslerine, yani mecaz çeşitleri ile öteki sanatlara aşırı eğilim gösterdiği için müzeyyen (süslü) sıfatıyla niteliyoruz. Sâde üslûbu sulu boya ile yapılmış bir resme benzetmek gerekse, süslü üslûbu da yağlı boya ile yapılmış bir resme benzetmek gerekir. Bu tür üslûbun özellikle aradığı şey gösterişle, süsle göze çarpmaktır.

(...) Süslü üslûp (üslûb-ı mu'tedil) veyahut (üslûb-ı mutavassıt) adıyla da anılır. Mahiyetinde itidal ve halâvet bulunan fikir, his ve teessürler açıkça belirttikleridir. Özellikle şairane arz, temsil ve tasvirlerle yakışır."

¹⁰¹ Recâizâde Mahmud Ekrem (1299). *Ta'lîm-i Edebiyat*, s. 203. Bu bölüm şöylece sadeleştirilebilir: "Üslûb-ı 'âlî: Yüksek üslûptaki büyük duyguya düşünce ve duyguların soyluluk ve yüceliğine ifadelerin azamet ve şiddetini de katarak sonsuz saldırlarla insanı hasselerinin üzerine çıkarmak ve hayret, icaz ve garâm ile doldurmaktır. Yüksek üslûba yakışan şey, görkemli ve yüce anlatımdır. (...) Erdemi kelimelerin süsünde değil, anlamın kuvvet ve sağlamlığında arar. Düşüncelerin şiddeti ile soylu duyguların aşırılığından doğar..."

Süslü üslûp, münâcât ve na'îlara, mersiyelere, hutbelere, felsefeye, tarihin bazı parçalarına, tragedyalara ve başka her türlü kutsal ve yüksek konulara uygundur."

¹⁰² Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885, 1306 / 1889). *Tedrisât-ı Edebiyye (Mekteb-i Hukûk-ı Şâhâne İçin)*, Birinci Kısım, İstanbul: Karabet ve Kaspar Kütübhaneleri, 176 s.

¹⁰³ Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885). *Tedrisât-ı Edebiyye (Mekteb-i Hukûk-ı Şâhâne İçin)*, Birinci Kısım, İstanbul: Karabet ve Kaspar Kütübhaneleri, s. 13.

¹⁰⁴ Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885). *A.g.e.*, s. 89.

¹⁰⁵ Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885). *A.g.e.*, s. 100.

¹⁰⁶ Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885). *A.g.e.*, s. aynı yer.

¹⁰⁷ Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885). *A.g.e.*, s. 116.

¹⁰⁸ Abdurrahmân Fehmî (1302 / 1885). *A.g.e.*, s. 128-140.

Mevzû-ı bahs olan mevâdd ü eşyâ sâde veya makrûn-ı ‘ulviyyet ü ‘azamet olmak veyahûd bu iki meziyetin arasında bulunmak gibi üç nev’ mâhiyyete inkisâm eder ki bu i’tibâr ile dahî tarz-ı ifâde: Üslûb-ı sâde, Üslûb-ı mu’tedil, üslûb-ı ‘âlîye taksîm olunur.

Mebhas-i Üslûb-ı Sâde

Üslûb-ı sâde, lafız ve ta’bîrât san’at ve ihtîşâmıdan mu’arrâ olmak efkârda şa’şa’a ve azamet, hissiyyâtda şiddet ve sarâmet bulunmakla vücûda gelir ki lâıyk olduğu mevzû’lar nefis-i nâtıkayı telzîz veya tehyîce müsâ’id olmayan şeylerdir.

Üslûb-ı ifâdenin bu nev’ tezyînâtı edebiyeye ‘arz-ı ihtiyâc eyleser, o da âmiyânelikten temâyüz edecek mertebelerde olmak iktizâ eder; zirâ san’at ile itlâfa rağbeti yokdur; kendine en ziyâde yakışan, en ziyâde mülâyim olan şey, irticâl ü bedîhe olmalı ve kâffe-i kıymet ü makbûliyyeti tabialîge münhasır bulunmalıdır... (s. 100)

Üslûb-ı Mu’tedil veya Üslûb-ı Müzeyyen

İsminin delâletiyle anlaşılıyor ki suver-i ifâdenin bu nev’i i’tidâl üslûba hâdim olarak ‘ulviyyet ve azametle sâdelik arasında hâ’iz-i mevki’dir. Ale’l-ekser dilleri leb-rîz-i neşât eyleyen elvâh-ı (şâ’ikâne)yi veya gurûb gibi hazîn hazîn infî’âlâta bâ’is olan temâsîl-i garîbâbeyi tasvîr eyler. Bununla berâber ‘azamet ve ‘ulviyyetden isti’âre-i feyz eden mevzû’lardan müctenib bulunmaz... (s. 116)

Üslûb-ı ‘Âlî

‘Ulviyyet ve ‘azamet mevzû’ ile ihtîşâm-ı ta’bîrâtı ihtivâ eyleyen tarz-ı ifâdeye üslûb-ı ‘âlî itlâk olunur.

İnfî’âlât-ı şedîde ile müteheyyc olan insân kendinden geçer, efkâr ü hissiyâtın ufk-ı i’tiyâdından gayr-ı mer’î bir âleme çıkar. O zaman efkâr ü hissiyât-ı me’nûs nazar-ı beşeri olan mertebelerde zuhûr etmez de hayret ve istiğrâk, hâlet-i vecdi musavver olan şiddet ü azamet ile tecellî eyler ki bu etvâr-ı hârikâneyi tebliğ hâdim olacak nehc-i ifâde dahî, ulviyetiyle, ihtîşâmıya bu tarz ifâdedir.

Üslûb-ı âlî münâcât ve nu’ûta, mersiyeye, hutbelere, felsefeye, tarihin ba’zı parçalarına, trajedilere vesâyir her türlü mukaddes ve âlî mübâhase lâıykdır...” (s. 128)

Bu sınıflandırmanın kendinden önce yapılan üslûp sınıflandırmalarının paralelinde olması, benzer kaynaklardan yararlandırıldığına da bir kanıttır.

cd-Halit Ziya Uşaklıgil’e Göre:

Türk edebiyatı üzerine ciddi araştırmaları ile önemli katkıları olan sayın Kâzım Yetiş, 1976 yıllarında İstanbul Belediyesi’ne bağlı Atatürk Kitaplığı’nın bünyesinde bulunan Muallim Cevdet Kitaplarının fişleri arasında başı ve sonu eksik, müellifi belli olmayan fakat mevcut haliyle üslûba tahsis edilmiş bir esere rastladığını ve neticede bu eserin Servet-i Fünûn devri hikâye ve roman yazarı Halit Ziya Uşaklıgil (1866-1945)’in bilinmeyen bir eseri olduğu kanaatine vardığını bilimsel yazıları ile edebiyat dünyasına duyurmuştur¹⁰⁹. Bu makalede latin harfleriyle verilen eserin metninde “Âsâr-ı edebiyede üslûb hüsn-i ifâdeden ‘ibâretidir...”¹¹⁰ diyen Halit Ziya, önce edebiyat konularını ‘tarz-ı atîk’ (eski tarz) ve ‘tarz-ı cedîd’ (yeni tarz) adlarıyla ikiye ayırır, ardından ‘edebî diğer sınıflandırmalar’ (aksâm-ı sâire-i edebiye) adını verdiği kategori içinde ‘edebiyat konusu’nu beş kategoriye ayırır ve bunlardan birincisi ‘üslûb’u da kapsar: ‘Evvelen: fesâhat, beyân, bedî’ fenlerini havi olmak üzere üslûb.”¹¹¹

Recâizâde Mahmûd Ekrem’in ve onun kaynaklarının izlerinin görüldüğü ders notlarından oluşan ve 1886 ile 1896 yılları arasına ait 184 sayfalık eserin ‘Birinci Kitâb Üslûb’¹¹² başlığı altında üslûp hakkında bilgiler verilir. ‘Birinci Bab: Havass-ı Umûmiyye-i Üslûb’ (Birinci Bölüm: Üslûbun Genel Özellikleri) ise şöyle sınıflandırılıp sıralanmıştır: *Fesâhat, vuzûh, ihtisâs, munakkahiyet, tabiiyet, necâbet, selâset, muvâfakattır*. ‘İkinci Bâb: Havass-ı Husûsiyye-i Üslûb’ (İkinci Bölüm: Üslûbun Özel Özellikleri)¹¹³ kısmında aşağıda görüleceği gibi bu özellikler sıralandıktan sonra, Recâizâde Mahmûd Ekrem’de olduğu gibi Emile Lefranc’ın eserinde de yer alan Aristo’dan beri var olan Batı retoriğinde yerleşmiş olan üslûbun üçlü bir sınıflandırması yapılır:¹¹⁴

¹⁰⁹ Bkz. Kazım Yetiş (1997). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 27, İstanbul, ss. 311-392; A.mlf. (1998). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri-II”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, ss. 595-638.

¹¹⁰ Halid Ziya Uşaklıgil’in bu tanımı için bkz. Kazım Yetiş (1997). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 27, İstanbul, s. 350.

¹¹¹ Kazım Yetiş (1997). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 27, s. 331.

¹¹² Kazım Yetiş (1997). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 27, s. 350.

¹¹³ Bkz. Kazım Yetiş (1998). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri-II”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, s. 619.

¹¹⁴ Bkz. Kazım Yetiş (1997). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 27, s. 328.

“Üslûb üç nev’e inkisâm eder ki bunlara *üslûb-ı sâde*, *üslûb-ı müzeyyen*, *üslûb-ı âlî* namları verilir. Havvâs-ı umûmiyye üçünde de icrâ-yı ahkâm eder. Sekiz sûrette icmâl eyleyen havâs-ı husûsiyyeden mu’ciziyet, safvet üslûb-ı sâdenin; rakîkiyyet, zarâfet, servet üslûb-ı müzeyyenin; şiddet, haşmet, ulviyet üslûb-ı âlînin mahsûsâtından olmak üzere addedilirse de bunlar yekdiğerinden o kadar te’âvün ve teşârük eder ki beynlerinde bir hadd-ı fâsıl te’sîs, bunlardan beherinin mutlak bir tarz-ı beyâna hasr ve kasrı kabil olmaz...”¹¹⁵

“1-Üslûb-ı Sâde

Efkâra şa’şa’a, hissiyâta azamet, ifâdeye ruh vermeksizin maksadı tekellüfden âzâde beyân etmek üslûb-ı sâdedir...”¹¹⁶

2-Üslûb-ı Müzeyyen

Üslûb-ı müzeyyen bütün ezhâr ve elvân-ı lisân ile tezeyyün ederek üslûb-ı sâdenin revîş-i sâkini ile üslûb-ı âlînin debdebe-i mişvârı arasında bir hat teşkil eder...”¹¹⁷

3-Üslûb-ı Âlî

Üslûb-ı âlî o tarz-ı beyândır ki azamet-i hissiyât, rif’at-i efkâr, ulviyet-i rûh, haşmet-i lisân, tantana-i hayâl, şiddet-i mişvâr ile tahassülât-ı kalbiyyeyi derecât-ı tabi’iyyenin fevkine irfâ’ ederek pîş-i nazar-ı ihtisâsda nûr içinde galtân, rûh ile pür galeyân bir ufk-ı muşa’şa’ açar...”¹¹⁸

ce-Ali Nazîma’ya Göre:

Ali Nazîmâ (1861-1935)’nın snava girecek öğrenciler için hazırladığı anlaşılan *Muhtıra-i Belâğat*¹¹⁹ adlı eseri, küçük hacmi ile dikkati çeker. Bu eserde, ‘üslûp’ yerine ‘kelâm’ın tercih edilmesi, yazarın *Mebânî’l-İnşâ* ve yazarının etkisinde olduğunu göstermektedir. Üslûp sınıflandırması da Süleyman Paşa’nınki gibi ‘kelâm’ üzerinden yapılmıştır, ancak kelime tercihleri sözkonusudur.

‘Şerâit-i Kelâm’ (Sözün/Üslûbun Şartları)¹²⁰ başlığı altında bunun “kelâm-ı umûmiyye ve husûsiyye isimleriyle ikiye ayrıldığı”nı ifade eden yazar “Aksâm-ı Kelâm”¹²¹ (Sözün/Üslûbun Kısımları) başlığı altında ‘üslûb’ yerine tercih ettiği ‘kelâm’ı üçe ayırır:

1-Kelâm-ı ‘Âdî¹²², 2-Kelâm-ı Mutavassıt¹²³ ve 3-Kelâm-ı ‘Âlî¹²⁴.

“Aksâm-ı Kelâm

Kelâm âdî, mutavassıt, âlî isimleriyle üçe ayrılır.

Kelâm-ı Âdî: Tezyîn edilmeksizin tabî’atdan sünûh etdiği gibi söylenen kelâmdır.

Kelâm-ı Âdîde sedâcet, icâz, safvet nâmlarıyla üç sıfat bulunur... (s. 7)

Kelâm-ı Mutavassıt: Tekellüfsüzce ve fakat kavâ’id-i lisâna ve kavânîn-i beyâna mutâbık sûrette söylenen kelâmdır.

Kelâm-ı mutavassıtta servet, rikkat, nezâket, talâvet isinleriyle dört sıfat bulunur... (s. 8)

Kelâm-ı Âlî: Efkâr ü tahayyülâtın azamet ve saltanatını gösteren kelâmdır...” (s. 8)

cf-Mehmed Abdurrahmân’a Göre:

İbnü’l-Kemâl Mehmed Abdurrahmân’ın hacim açısından küçük bir belâğat kitabı özelliği gösteren *Belâğat-ı Osmâniyye*¹²⁵ adlı eserin son kısmında yer alan “İlâve-i Mühimme” (Önemli Ek) başlığı altında Fransızca’dan üslûpla ilgili alıntı kavramlara yer verilmiştir.

Kısa cümlelerle açıklamaları da verilen bu kısımda üslûpla ilgili başka kavramlar yanında üslûp sınıflandırmasına karşılık gelen üçlü ayırım dikkati çeker:

1-du style simple = *Üslûb-ı Sâde*, 2-du style tempéré = *Üslûb-ı Mu’tedil*, 3-du style sublime = *Üslûb-ı ‘Âlî*.

¹¹⁵ Kazım Yetiş (1998). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri-II”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, s. 619.

¹¹⁶ Kazım Yetiş (1998). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri-II”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, s. 619.

¹¹⁷ Kazım Yetiş (1998). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri-II”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, s. 624.

¹¹⁸ Kazım Yetiş (1998). “Hâlid Ziya Uşaklıgil’in Bilinmeyen Bir Eseri-II”, *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, s. 627.

¹¹⁹ Ali Nazîmâ (1308 / 1890). *Muhtıra-i Belâğat*, İstanbul: Kasbâr Matba’ası, 36 s.; A.mlf. (2012). *Muhtıra-i Belâğat* [Haz. Ömer Zülfe], İstanbul: Yedirenk Yayınları, 104 s.

¹²⁰ Ali Nazîmâ (1308 / 1890). *Muhtıra-i Belâğat*, s. 6.

¹²¹ Ali Nazîmâ (1308 / 1890). *A.g.e.*, s. 7.

¹²² Ali Nazîmâ (1308 / 1890). *A.g.e.*, s. aynı yer.

¹²³ Ali Nazîmâ (1308 / 1890). *A.g.e.*, s. 8.

¹²⁴ Ali Nazîmâ (1308 / 1890). *A.g.e.*, s. aynı yer.

¹²⁵ İbnü’l-Kâmil Mehmed Abdurrahmân (1309 / 1891). *Mekteb-i Asır (İdâdî Kısmı), (Tertîb-i Cedîd) Belâğat-ı Osmâniyye*, Dersa’âdet: Kasbâr Matba’ası, 80 s.

Recâizâde Mahmûd Ekrem'den sonra ortak Batılı kaynaklardan yararlanma, yazarları üçlü üslûp sınıflandırmasında buluşturmuş gözükmektedir.

cg-Menemenlizâde Mehmed Tâhir'e Göre:

Mekteb-i Mülkiye'den Recâizâde Mahmûd Ekrem Bey'in öğrencisi olan Menemenlizâde Mehmed Tâhir (1862-1903), bütün İdâdîler için kaleme aldığı *Osmanlı Edebiyatı*¹²⁶ adlı eserinin Birinci Faslı'nı 'Üslûb'a ayırır¹²⁷. Hocası Recâizâde gibi hem Emile Lefranc'tan hem de Abdurrahman Fehmî'den yararlanan yazar, önce 'üslûb'un tanımını yapar ve onun kişiden kişiye değişiklikler gösterdiğini dile getirir. Ardından üslûp sınıflandırmalarının kıstaslarını da belirten üslûp çeşitlerinin nelere göre değişiklikler gösterdiğini ortaya koyar. "Üslûbun tenevvü'ü nâmütenâhîdir." cümlesinden sonra, bunları şöyle sıralar:

"Fikrin tabiatına, ta'kîb edilen maksada, zamân ve mahallin icâbâtına, muharririn mizâc ve mevki'ine göre üslûb dâ'imâ tenevvü' eder."¹²⁸

Menemenlizâde, eserinde "Üslûbun Meziyyât-ı Husûsiyyesi" (Üslûbün Özel Özellikleri)¹²⁹ başlığı altında kendinden öncekiler gibi üçlü bir sınıflandırma takdim eder:

1-Üslûb-ı Sâde¹³⁰, 2-Üslûb-ı Mutavassıt¹³¹ ve 3-Üslûb-ı 'Âlî¹³².

"Üslûbun Meziyyât-ı Husûsiyyesi

Üslûbun Meziyyât-ı Husûsiyyesi -bâlâda dahî beyân olduğu veçhile- o meziyetlerdir ki mevzû'-ı bahs edilecek şey'in tabî'atına göre dâ'imâ tahavvül eder. Mevzû'-ı bahs edilecek şeyler ise ya sâde ya mutavassıt veya âlî olur. Binâen aleyh üslûb da sâde ve mutavassıt (yahûd mu'tedil) ve âlî nâmlarıyla üçe ayrılır.

Üslûb-ı Sâde

Üslûb-ı sâde yalnız ifhâm ve tebyîne mahsûs bir tarz-ı beyândır ki her şeyden ziyâde selâset ve vuzûh ile tabî'ata müftekar bulunur. Kelimât o kadar mutâbık, ifâde o kadar selîs, o derece vâzih ve tabî'î olmalı ki okundukça, mevzû'u olan efkâr ü hissiyât kelimât-ı mahsûsasına âlem-i ilhâmdan berâber olup getirmiştir ve o fikrin bundan başka bir sûretle ifâdesi kâbil değildir zann olunmalıdır.

Üslûb-ı sâde sanâyi'-i edebiyeden büsbütün müctenib değilse de, parlak parlak fikirlerden, şidetli şiddetli hislerden, canlı canlı ibârelerden haz etmez. Kısa kısa ibâreleri, nazara çarpmayacak sûrette sâde ve tekellüfsüz san'atlarıyla âheste cereyân olmak ister... (s. 81)

Üslûb-ı Mutavassıt

Üslûb-ı mutavassıt ki üslûb-ı sâde ile üslûb-ı âlînin vasatında bir mevki'i hâ'izdir, sanâyi' ü tezyînât-ı edebiyenin hepsi kabule müste'id olduğuyçün nâmına üslûb-ı müzeyyen de denilebilir, ne birincisi gibi tabî'at ve sâde ile iktifâ, ne ikincisi gibi tabakât-ı ulviyyeye irtikâ etmeyerek hâvî olduğu parlak parlak fikirleri, azametli tasvirleri, müessir müessir hissiyâtı tumturak-ı elfâz ü ibârâtıyla sâmi'aya ilkâ edtikçe, kulûbu şevk u garâm ile doldurur... (s. 88)

Üslûb-ı Âlî

Efkâr-ı şedîde ve hissiyât-ı âliyyenin bir tercemân-ı belîğü'l-beyânı olan üslûb-ı 'âlî hâvî olduğu efkâr ü hissiyâtın kuvvet ve asâleti ve kelimât ü ta'bîrâtın ihtişâm ve azametiyle temeyyüz eder.

Üslûb-ı âlî zînet-i elfâz, ihtişâm-ı tasavvurât, serbestî-i tahayyülât, âheng-i ifâde, şiddet-i beyân gibi menâbi'-i belâğatın hepsinden iğtirâf eylerse de bunların hiç birisine dalıp kalmaz... (s. 98)

Üslûb-ı âlî en ziyâde ilâhiyyât ve hikemiyyât ve nu'ût ve mersiye gibi mebâhis-i mukaddeseye tercemân olur: Gâh Cenâb-ı sâni'-ı lâ-yezâlin bedâyi'-i kudretine hasr-ı nazar ederek âsmân-ı hikemiyyât ü ilâhiyyâtda temâşâ-yı nücûm-ı hakikat eder; gâh sahâ'if-i tevârihe atf-ı nigâh ile selâsil-i cibâl-i mu'allâ arasında taharrî-i şevâhik-ı azamet eder..." (s. 99)

Yazar, eserinde bu sınıflandırma dışında üslûpla ilgili pek çok konuyu ele alıp işler...

ch-Mehmed Celâl'e Göre:

¹²⁶ Menemenlizâde Tâhir (1310 / 1897). *Osmanlı Edebiyatı*, İstanbul: Kasbâr Matbaası, 234 s. Ayrıca bkz. Menemenlizade Mehmet Tâhir (2013). *Osmanlı Edebiyatı -Belâğat-*, [Haz. M. Fatih Köksal -Vedat Ali Tok] 1.bs., Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları, 304 s.

¹²⁷ Menemenlizâde Tâhir (1310 / 1897). *Osmanlı Edebiyatı*, s. 17.

¹²⁸ Menemenlizâde Mehmed Tâhir (1314/1898). "Üslûb", *Osmânî Edebiyatı*, [İstanbul]: [Kasbâr] Matbaası, s. 18.

¹²⁹ Menemenlizâde Mehmed Tâhir (1314/1898). *A.g.e.*, s. 80.

¹³⁰ Menemenlizâde Mehmed Tâhir (1314/1898). *A.g.e.*, s. 81.

¹³¹ Menemenlizâde Mehmed Tâhir (1314/1898). *A.g.e.*, s. 87.

¹³² Menemenlizâde Mehmed Tâhir (1314/1898). *A.g.e.*, s. 98.

Araştırmacılar, Mehmed Celâl (1867-1912)'in *Osmanlı Edebiyatı Nümûneleri*¹³³ adlı eserinde özellikle Ta'lim-i Edebiyât'ı kaynak alan ve edebî kaideleri konu edinen İkinci Kısım üzerinde odaklanmışlardır.

"Mehmet Celâl, üslûp hakkında da Ta'lim-i Edebiyat'ın sadece tarifini ve güzel yazmanın iyi düşünmeye bağlı olduğuna dair izahını yine küçük bazı değişikliklerle nakleder¹³⁴..."¹³⁵

ci-Süleymân Fehmî'ye Göre:

Yazarın Mekteb-i Sultânî ile Vefa ve Kabataş Mekteb-i İdâdilerinde edebiyat öğretmenliği sırasında görülen ihtiyaca göre hazırladığı *Edebiyât* adlı eseri¹³⁶, Recâizâde'nin ve İsmail Hakkı'nın bu konudaki malum eserlerini aşarak Batı edebiyat teorilerine yaklaşan bir özelliğe sahiptir.

Eserin İkinci Kısım'ından¹³⁷ itibaren geniş bir biçimde üslûp meselelerinin ele alındığı görülür. 'Üslûb'¹³⁸ adlı ana başlık altında 'Üslûbun Ta'rîfi, Fikir ve Esaâs İle İttihâd, Tenevvü'ü, Şahsiyyet-i Muharrir İle Mümâseleti' şeklindeki altbaşlıklar bunu açıkça gösterir. "Üslûbun Tenevvü'ü" yanbaşlığında ifade ettiği gibi, ona göre, "Üslûb, hasâ'is-i fikriye vü rûhiyye, gâyeye, mevzû'a, dehâ-yı akvâma göre değişir..."¹³⁹

İkinci Bölüm (İkinci Fasıl)¹⁴⁰ 'Mezâyâ-yı Üslûb'¹⁴¹ (Üslûbun Özellikleri)'ne ayrılmıştır...

Yazar, 'Üslûbun Meziyyât-ı Husûsiyyesi'¹⁴² (Üslûbun Özel Özellikleri) bölümünde üslûbu, kendinden önce yapılan sınıflandırmalar paralelinde üçe ayırır:

1-Üslûb-ı Sâde¹⁴³, 2-Üslûb-ı Müzeyyen¹⁴⁴ ve 3-Üslûb-ı 'Âlî¹⁴⁵.

"Üslûb-ı Sâde

Üslûb-ı sâdenin evsâf-ı mahsûsası: İhtisâr, safvet.

Üslûb-ı Sâde- İsminden de anlaşıldığı cihetle eşyâyı sâde bir sûrette tebliğ eden üslûbdur. Bu sûret-i ifâde, fikre en irticâlî, en tabî'i bir hareket ile lâyük olan bir şekildir... (s. 177)

Üslûb-ı Müzeyyen

Üslûb-ı Müzeyyen- Üslûb-ı müzeyyen diğer iki üslûp arasında bulunur: Tezyînâtı cihetiyle üslûb-ı sâdenin fevkinde, kuvvet ve şiddet cihetiyle üslûb-ı âlînin dînundadır.

Bütün menâbi'-ı tezyînden istifâde eden bu üslûp renginin hedef-i âmâli nazar-firib hutût-ı bedî'a ile hoş gitmekdir... (s. 187)

Üslûb-ı 'Âlî

Üslûb-ı 'Âlî- Üslûb-ı âlî, bir vâkı'a-ı fecî'anın te'sîr-i elemiyle titreyen bir kalbin, bir mevzû'-ı 'ulviyyenin tasvîri ile heyecâna gelen bir hayâlin mahsûlüdür. Hakîkaten hâlât-ı istisnâ'iyede rûh ve hayâl, derecât-ı mu'tâde-i ihtisâs ü tecellî tecâvüz ederek menâtik-ı 'ulviyyeye irtikâ eder. İşte o zaman bütün sâdırât-ı kalbiye, bütün mahsûlât-ı hayâliyye lisân-ı 'ulvî ile tasvîr edilir..." (s. 200)

[*Cumhuriyet öncesi dönemde üslûp meselelerinin ve sınıflandırmalarının ele alındığı başka eserler de var... Kazım Yetiş'in verdiği bilgilere göre¹⁴⁶, Mehmed Rifat'ın *Kavâid-i İlm-i İnşâ*¹⁴⁷ kitabının ikincisi olan *Usûl-i İnşâ*'da "Esâlib-i İnşâ" diye bir bölüm açılır (...) üslûbun neveleri ve her nevide bulunan hasseleri daha çok *Mebâni'l-İnşâ*'ya bağlı kalınarak izah edilir.¹⁴⁸

Âsımzâde Ali Haydar'ın *Nazarî ve Amelî Usûl-i Kitâbet*'inde ise "Esâlib-i İfâde" başlığında üslûbun neveleri sıralanır¹⁴⁹.

Eski Zagra Müftüsü Hüseyin Racî'nin *Telhîsü'l-İnşâ* adlı eserinde üslûp neveleri ve her birinin hasseleri teker teker ele alınır¹⁵⁰...]

cj-Mehmet Kaplan'a Göre:

¹³³ Mehmet Celâl (1312 / 1896-97). *Osmânî Edebiyatı Nümûneleri*, Dersa'âdet: Matbaa-i Safâ ve Enver, 615 s.

¹³⁴ Mehmet Celâl (1312 / 1896-97). *A.g.e.*, ss. 46-47.

¹³⁵ Kazım Yetiş (1996). *Ta'lim-i Edebiyat'ın Retorik ve Edebiyat Nazariyatı Sahasında Getirdiği Yenilikler*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını, s. 544.

¹³⁶ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *Edebiyât*, Ders'âdet: Hilâl Matbaası, 360 s.

¹³⁷ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 72 vd.

¹³⁸ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 75.

¹³⁹ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 78.

¹⁴⁰ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 87.

¹⁴¹ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, aynı yer.

¹⁴² Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 173.

¹⁴³ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 177.

¹⁴⁴ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 187.

¹⁴⁵ Süleymân Fehmî (1325 / 1909). *A.g.e.*, s. 200-207.

¹⁴⁶ Kazım Yetiş (1996). *Ta'lim-i Edebiyat'ın Retorik ve Edebiyat Nazariyatı Sahasında Getirdiği Yenilikler*, ss. 607-608.

¹⁴⁷ Mehmed Rifat (1308 / 1890). *Kavâid-i İlm-i İnşâ*, Dersa'âdet: Kasbar Matba'ası, 176 s.

¹⁴⁸ Mehmed Rifat (1308 / 1890). *A.g.e.*, ss. 41-58.

¹⁴⁹ Âsımzâde Ali Haydar (1313 / 1897-98). *Nazarî ve Amelî Usûl-i Kitâbet*, Dersa'âdet: Kasbâr Matba'ası, 80 s.

¹⁵⁰ Eski Zagra Müftüsü ve Cemâ'at-ı İslâmiyye Reisi Hüseyin Racî (1313 / 1897-98). *Telhîsü'l-İnşâ*, İstanbul: Âlem Matba'ası, 227 s.

Recâizâde Mahmûd Ekrem'in yaptığı üçlü ayırım etkilediği yenilikçi şair ve yazarların benzeri tutumlarıyla birlikte Cumhuriyet devrine kadar etkili olmuştur. Önceleri, Tanzimat devri aydınlarının öğrendiği yabancı dil olarak Fransızcanın, ilerleyen süreçte bu tesir kaybolurken daha güçlü biçimde hissedilen İngilizcenin dil ve üslûba yoğun etkisi altında Cumhuriyet devri Türk edebiyatında Millî edebiyat döneminde benimsenen Yeni Lisan hareketi ve Atatürk'ün gerçekleştirdiği dil inkılablarının itici gücü sayesinde temel eğilim giderek sade üslûptan yana olmuştur.

Merhum Prof. Dr. Mehmet Kaplan (1915-1986), Türk edebiyatında 1940'lı yıllardan vefat ettiği yıllara kadar önemli edebiyat araştırmaları yapan ve ardında ciddi çalışmalar bırakan bir akademisyendir. Edebiyatın teorik meseleleri üzerine önemli kitaplar ve makaleleri arasında üslûp konusuyla ilgili olanlar da vardır.

Üslûp ve/veya üslûpbilim konusunda kitap çalışmaları kategorisinde 'Tevfik Fikret ve Şiiri'¹⁵¹, makale ve/veya deneme kategorisinde de "Üslûba Dair"¹⁵², "Üslûp Nescinde Yenilik"¹⁵³, "Üslûp ve Halk"¹⁵⁴, "Üslûba Dair"¹⁵⁵, "Mâî ve Siyah Romanının Üslûbu Hakkında"¹⁵⁶, "Devir ve Nesil Üslûbu"¹⁵⁷, "Medeniyet ve Üslûba Dair"¹⁵⁸, "Mustafa Reşid Paşa ve Tanzimat Devri Üslûbu"¹⁵⁹ ... vb. yazıları vardır.

Mehmet Kaplan, lise ve dengi okullar için vaktiyle kaleme aldığı bir edebiyat ders kitabında üslûbun tanımını verdikten sonra, üslûp çeşitleri konusunda bir sınıflandırma sunar:

"Üslûp (a)hissî - zihnî, (b)sâkin - heyecanlı, (c)sâde - süslü, (d)asîl - aşağı, (d)veciz - geveze, (e)ince - kaba, (f)renkli - renksiz, (g)plastik - müzikal ilh. Olmak üzere çeşitlere ayrılır."¹⁶⁰

Aslında kaynağını belirtmediği için bu alanın uzmanı olmayanların yanılacakları bu sınıflandırma, Mehmet Kaplan'ın kendisinin ürettiği bir sınıflandırma değildir. René Wellek ve Austin Warren'in ortaklaşa kaleme aldıkları "*Theory of Literatur*" (Edebiyat Teorisi) adlı eserden alıntıdır¹⁶¹.

"Dil ortak kelimelerle kurulan cümleler"se, "üslûp (da) ...ortak olan cümle şekillerinden şahsî kullanmaya geçiştir"¹⁶² diyen merhum Mehmet Kaplan, Wellek ve Warren'in çalışmasına ait olan üslûp sınıflandırmasındaki bazı üslûp çeşitlerine doktora seminerleri derslerinde açıklama getirmiş ve bunları örneklendirmeye çalışmıştır. Onun bu konulara ilişkin görüşlerini *Türk Edebiyatına Analitik Bakış* adlı çalışmadan hareketle şu şekilde özetlemek mümkündür:

Eğer üslûp ve/veya üslûpbilim *objesine göre* sınıflandırılırsa ortaya biri *zihnî / aklî*, diğeri *hissî* olmak üzere iki üslûp kategorisi çıkar. Örneğin, bir tabiat alimi gökyüzüne akıl gözüyle bakarken, bir mistik veya mutasavvıf gönül gözüyle bakar. Bu anlamda "üslûp, varlıkları anlatırken davranışa göre kelimeleri seçmektir. Objeye bakış çağlara, medeniyetlere ve yazarlara göre değişir."

Şair ve yazarların dili kullanım biçimine göre üslûp ve/veya üslûpbilim sınıflandırılırsa, biri *kesin / açık*, diğeri *müphem / kapalı* üslûp adlı iki çeşit üslûp ortaya çıkar. Örneğin, Mehmet Akif Ersoy'da her şey kesin ve vazîhken, Ahmet Haşim'in üslûbu müphemdir. Akif'in sıfatlarında realite, Haşimde sübjektivite vardır.

Sanatçılar aynı şeyden bahsetmelerine rağmen, bazı sanatçılarda bunun sakin sakin, diğeri bazılarında da heyecanlı bir anlatım vardır.

Yine onlar, kullandıkları dilde tercih ettikleri kelimeler açısından *argo* veya *aşağılık* bir dil veyahut da *yüceltici* bir dil tercihi yapabilecekleri gibi, *basit* veya *süslü* bir dil de tercih edebilirler. Örneğin, Yunus Emrenin dili basit ve sade iken, divan şiiri ve nesri süslüdür.

Şair ve yazarların kullandıkları dil kelimeler arası ilişkiler açısından sınıflandırıldığında, biri *gergin*, diğeri *gevşek* üslûp adlı iki çeşit üslûp ortaya çıkar. Örneğin, Necip Fazıl Kısakürek'in üslûbu daima *gergindir*.

¹⁵¹ Mehmet Kaplan (1946). *Tevfik Fikret ve Şiiri*, İstanbul: Türkiye Yayınevi, 202 s.

¹⁵² Mehmet Kaplan (1941). "Üslûba Dair", *Varlık, Milliyetçi ve Memleketçi Fikir Mecmuası*, Yıl. 9, C. 12, S. 202, 1 Aralık, ss. 226-227.

¹⁵³ Mehmet Kaplan (1944). "Üslûp Nescinde Yenilik", *İstanbul*, S. 7, 1 Mart.

¹⁵⁴ Mehmet Kaplan (1946). "Üslûp ve Halk", *İstanbul*, 1 Ocak.

¹⁵⁵ Mehmet Kaplan (1955). "Üslûba Dair", *İstanbul*, S. 4, Nisan.

¹⁵⁶ Mehmet Kaplan (1971). "Mai ve Siyah Romanının Üslûbu Hakkında", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 19, İstanbul, ss. 51-72.

¹⁵⁷ Mehmet Kaplan (1977). "Devir ve Nesil Üslûbu", *Türk Edebiyatı*, S. 46, Ağustos, ss. 6-7.

¹⁵⁸ Mehmet Kaplan (1978). "Medeniyet ve Üslûba Dair", *Nesillerin Ruhu*, 4.bs., İstanbul: Dergâh Yayınları, ss. 165-168.

¹⁵⁹ Mehmet Kaplan (1982). "Mustafa Reşid Paşa ve Tanzimat Devri Üslûbu", *Türk Kültürü*, S. 229, Mayıs, ss. 401-405.

¹⁶⁰ Mehmet Kaplan (1977). *Lise 3 Edebiyat*, 1.bs., İstanbul: Milli Eğitim Basımevi, s. 429.

¹⁶¹ R. Wellek -A. Warren (1983). *Edebiyat Biliminin Temelleri* [Çev. Ahmet Edip Uysal], s. 236; A.mlf. (2005). *Edebiyat Teorisi* [Çev. Ömer Faruk Huyugüzel], s. 153.

¹⁶² Mehmet Kaplan (2000). *Türk Edebiyatına Analitik Bakış (Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın Doktora Seminer Notları)*, [Neşre haz. Cengizhan Yurdanur], 1.bs., İstanbul: REBA, s. 211.

Onların kullanmış oldukları dildeki kelimeleri görsel ve işitsel bakımdan sınıflandırıldığında, biri *plastik*, diğeri *müzikal* olmak üzere iki üslup çeşidi ortaya çıkar. Şair ya tablo yapak yahut müzikalite meydana getirmek ister. Bunlar arasında gidış gelişler olabilir. Örneğin, Tefvik Fikret, önce musikiye, daha sonra resme gider.

Öte yandan, onların kullanmış oldukları dilde bazen akıcı, bazen de takıntılı bir taraf bulunur. Bunlardan biri *mücella üslup*, diğesine ise *pütürlü üslup* dediği gibi, *renkli* ve *renksiz* üslup ayrımını da yapar...¹⁶³

ck-Şerif Aktaş'a Göre:

Bir akademisyen olarak Şerif Aktaş (1945-2013), sınırlı sayıda olsa da 'üslupbilim' konulu Fransızca'dan çeviriler yapmış¹⁶⁴, özellikle bu alanda telif bir eser kaleme alarak önemli katkılarda bulunmuştur¹⁶⁵. Kaleme aldığı eserinde ileri sürdüğü ikili sınıflandırma, Fransız yazarlarından Henri Mitterand'ın görüşlerinin ve sınıflandırmasının tesiri altındadır. Aktaş, üslubu ve/veya üslupbilimi biri *tekkevünî (oluşumcu) stilistik*, diğeri *tasvîrî stilistik* olmak üzere ikiye ayırır ve bunların izahlarını yapar.

cl-Mehmet Yalçın'a Göre:

Mehmet Yalçın (d.1942), *Şiirin Ortak Paydası: Şiirbilime Giriş* adlı eserinde "Biçem düşüncesi çok eskilere dayanmasına karşın, bir inceleme alanı olarak biçembilim yeni sayılır." dedikten sonra, üslupbilimi veya biçembilimi iki kategoriye ayırır: "Biri *ölçütsel*, öteki *betimsel* olmak üzere iki biçembilimden söz edilebilir."¹⁶⁶

cm-Ahmet Çoban'a Göre:

Ahmet Çoban (1956-2005), önce *Ahmet Hâşim'in Şiir Üslubu* adlı doktora tezinin Giriş bölümünde yer alan '1.Üslup' ve "2.Üslupbilim (Stylistique-Stylistic)"¹⁶⁷ başlığı altında, daha sonra bu bilgilerin geliştirilmiş biçimi olan *Edebiyatta Üslup Üzerine (Sözün Tadını Dilde Duymak)* adlı müstakil bir çalışmada Birinci Bölüm¹⁶⁸ ve Üçüncü Bölüm'de¹⁶⁹ bazı kıstaslardan hareketle üslup ve üslupbilim sınıflandırmalarında bulunmuştur.

Çoban, doktora tezinin Giriş kısmında "1.Üslup" anabasığında "1.4.Çeşitleri" altbaşlığında üslubu yedi kıstasa göre (1.Sanatlar Göre, 2.Devirlere Göre, 3.Çevrelere Göre, 4.Şahıslara Göre, 5.İşlevlerine Göre, 6.Türlere Göre ve 7.Diğer Üslup Çeşitleri)¹⁷⁰ sınıflandırmasını yapmış ve birer ikişer paragraf açıklamalarda bulunmuş, fakat bu kategorileri kendi içinde sınıflandırmamıştır. Bu bilgileri daha sonra bir iki kelime değışikliğı hariç hiçbir değışiklik yapılmadan müstakil olarak yayınladığı kitabına alınmıştır.

Yine doktora tezinde yer alan "2.Üslupbilim (Stylistique-Stylistic)"¹⁷¹ ile ilgili kısım, sonraki kitabına aynen alınmıştır. Ancak, bu kitabına ilave edilen 'Üslupbilim Çeşitleri'¹⁷² başlığı bu sefer muğlak kalmış, açılmaya ve çalışılmaya muhtaç bırakılmıştır. Ancak bu çalışmasının sahasında ilk derli toplu çalışma olması ve bu sahaya ilişkin kaleme aldığı yazıları nedeniyle rahmetli Ahmet Çoban'a gayretinden dolayı duada bulunmak gerekir.

***Üslup ve/veya Üslupbilim Sınıflandırmasında Yeni Bir Öneri**

Üslup ve/veya üslupbilim gerek geçmişte ve gerek günümüzde belli kıstaslardan hareket edilerek sınıflandırılmış ve sınıflandırılmaktadır. Burada teklif mahiyetinde olmak kaydıyla şöyle bir sınıflandırma yapılabilir:

*1-Asırlara, çağlara, yüzyıllara veya devirlere*¹⁷³, *dönemlere*¹⁷⁴ *ve zamana*¹⁷⁵ göre üslup ve/veya üslupbilim:

¹⁶³ Mehmet Kaplan (2000). *Türk Edebiyatına Analitik Bakış (Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın Doktora Seminer Notları)*, ss. 211-221. Kaleme aldığı makaleler hariç, Mehmet Kaplan'ın hacim düşünülerek kısa kestiğimiz üslup üzerine görüşleri için bu esere başvurulmalıdır.

¹⁶⁴ Henri Mitterand (1982). "Stylistique" (Çev. Şerif Aktaş), *Doğuş Edebiyat, Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, Yıl: 3, S. 7, Ekim, ss. 29-31; A.mlf. (1982). Tekevünü (Oluşumcu) Stilistik" (Çev. Şerif Aktaş), *Doğuş Edebiyat, Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, Yıl: 3, S. 9, Aralık, ss. 28-31.

¹⁶⁵ Bkz. Şerif Aktaş (1986). *Edebiyatta Üslup ve Problemleri*, 1.bs., Ankara: Akçağ Yayınları, 159 s.

¹⁶⁶ Mehmet Yalçın (1991). *Şiirin Ortak Paydası: Şiirbilime Giriş*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları, s. 53.

¹⁶⁷ Ahmet Çoban (1999). "Giriş/1.Üslup" ve "2.Üslupbilim (Stylistique-Stylistic)", *Ahmet Hâşim'in Şiir Üslubu*, Doktora Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, ss. 16-53.

¹⁶⁸ Ahmet Çoban (2004). "Birinci Bölüm / Genel Olarak Üslup", *Edebiyatta Üslup Üzerine (Sözün Tadını Dilde Duymak)*, 1.bs., Ankara: Akçağ Yayınları, ss. 13-36.

¹⁶⁹ Ahmet Çoban (2004). "Üçüncü Bölüm / Üslupbilim (Stylistique-Stylistic)", *Edebiyatta Üslup Üzerine (Sözün Tadını Dilde Duymak)*, ss. 81-126.

¹⁷⁰ Ahmet Çoban (1999). "Giriş/1.Üslup/1.4.Çeşitleri", *Ahmet Hâşim'in Şiir Üslubu*, ss. 22-27.

¹⁷¹ Ahmet Çoban (1999). "Giriş/2.Üslupbilim (Stylistique-Stylistic)", *Ahmet Hâşim'in Şiir Üslubu*, ss. 28-53.

¹⁷² Ahmet Çoban (2004). "Üçüncü Bölüm / Üslupbilim (Stylistique-Stylistic) / Üslupbilim Çeşitleri", *Edebiyatta Üslup Üzerine (Sözün Tadını Dilde Duymak)*, ss. 111-121.

¹⁷³ Örnek olarak bkz.: Mehmet Kaplan (1977). "Devir ve Nesil Üslubu", *Türk Edebiyatı*, S. 46, Ağustos, ss. 6-7; A.mlf. (1982). "Mustafa Reşid Paşa ve Tanzimat Devri Üslubu", *Türk Kültürü*, S. 229, Mayıs, ss. 401-405.

¹⁷⁴ Örnek olarak bkz.: Graham Goulden Hough (1969). "Period Style" (Dönem Üslubu), *Style and Stylistics [Üslup ve Üslupbilim]*, London: Routledge & Kegan Paul, pp. 48-51; Klaus Weissenberger (1970). "The Problem of Period Style in the Theory of Recent Literary Criticism: A Comparison" (Günümüz Edebiyat Eleştirisi Teorisinde Dönem Üslubu Sorunu: Bir Karşılaştırma), *Patterns of Literary Style* [Ed. Joseph Strelka], *Yearbook of Comparative Criticism*,

İlk Çağ'da üslûp ve/veya üslûpbilim, Orta Çağ'da üslûp ve/veya üslûpbilim¹⁷⁶, Yeni Çağ'da üslûp ve/veya üslûpbilim¹⁷⁷, Rönesans üslûbu ve/veya üslûpbilimi¹⁷⁸, Barok üslûbu ve/veya üslûpbilimi¹⁷⁹, Çağdaş üslûp ve/veya üslûpbilim¹⁸⁰, Modern üslûp ve/veya üslûpbilim¹⁸¹, Postmodern üslûp ve/veya üslûpbilim¹⁸², Küresel edebî üslûp ve/veya üslûpbilim ... vb.

2-Cicero'ya ve diğer klasik belâğatçilere dayanan standart teorilere göre¹⁸³ düzey belirten üslûp ve/veya üslûpbilim:

Yüksek üslûp¹⁸⁴ ve/veya üslûpbilim, orta üslûp¹⁸⁵ ve/veya üslûpbilim¹⁸⁶ ve düşük¹⁸⁷ üslûp ve/veya üslûpbilim¹⁸⁸.

3-Diller veya ülkelere veyahut milletlere¹⁸⁹ göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Arap üslûbu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁰ [*Bu da kendi içerisinde dönemlere ve Arapça konuşan her bir ülke adına göre alt kategorilere ayrılabilir: Câhiliyye üslûbu, Emevî üslûbu, Abbâsî üslûbu ... vb.], Fransız üslûbu ve/veya üslûpbilimi¹⁹¹, İngiliz üslûbu ve/veya üslûpbilimi¹⁹², Alman üslûbu ve/veya üslûpbilimi¹⁹³,

No. 3, pp. 226-264; Richard A. Lanham (2003). "Periodic Style and the Running Style" (Dönem Üslûbu ve Akıcı Üslûp), *Analyzing Prose* [Nesri Çözümleme], 2nd edit, New York: Continuum, pp. 48-78.

¹⁷⁵ Örnek olarak bkz.: Cenâb Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Ezmine" (Zamanların Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 291, 26 Eylül / 8 Teşrin-i Evvel, ss. 74-75 ve "Mâba'd" (1312 / 1896). *Servet-i Fünûn*, Nr. 293, 10 Teşrin-i Evvel / 22 Teşrin-i Evvel, ss. 100-102; Fazlı Can and Jon M. Patton (2004). "Change of Writing Style with Time" (Zamanla Yazın Üslûbunun Değişmesi), *Computers and the Humanities*, Vol. 38, No. 1, February, pp. 61-82 (Bu yazıda, Çetin Altan ve Yaşar Kemal'in zamanla üslûplarının nasıl değiştiği ortaya konulmaktadır.)

¹⁷⁶ Örnek olarak bkz.: Gabriela Missikova (2003). "Ancient Times" (Eski Çağlar); "The Middle Ages" (Orta Çağlar), *Linguistic Stylistics*, Nitra: Univerzita Konstantina Filozofa, Filozoficka Fakulta, ss. 9-10.

¹⁷⁷ Gabriela Missikova (2003). "The New Age" (Yeni Çağ), *Linguistic Stylistics*, pp. 11-12.

¹⁷⁸ Bkz. Wylie Sypher (1955). *Four Stages of Renaissance Style* [Rönesans Üslûbunda Dört Dönem], New York: Doubleday, 312 p.; Frederick B. Artz (1962). *From the Renaissance to Romanticism: Trends in Style in Art, Literature, and Music, 1300-1830* [Rönesanstan Romantizme: Sanat, Edebiyat ve Müzikteki Üslûpta Eğilimler], Chicago: University of Chicago Press, X+311 p.

¹⁷⁹ Bkz. Morris W. Croll (1929). "The Baroque Style in English Prose" (İngiliz Nesrinde Barok Üslûbu), *Studies in English Philology: A Miscellany in Honor of F. Klaeber* [Ed. K. Malone and M.B. Ruud], Minneapolis, pp. 427-456; Fujii Takeo (1978-12). "An Analysis of the Baroque Style in English Prose" (İngiliz Nesrinde Barok Üslûbunun Çözümlemesi), *The Review of Inquiry and Research*, Vol. 29, pp. 79-97.

¹⁸⁰ Bkz. Marina Lambrou & Peter Stockwell (eds.) (2007). *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], London: Routledge, 287 p.

¹⁸¹ Bkz. Donald C. Freeman (1979). *Essays in Modern Stylistics* [Modern Üslûpbilim Üzerine Denemeler], New York: Methuen & Co. Ltd.; Kumar Moti (2010). "An Introduction to Modern Stylistics" (Modern Üslûpbilime Bir Giriş), *JLCMS: Journal of Literature Culture and Media Studies*, Vol. 2, Nu. 3, Jan - June (Summer), pp. 152-161; Sarab Kadir Mugair (2013). "Orientations in Modern Stylistics" (Modern Üslûpbilimde Yönelimler), *International Journal of Social Sciences and Education*, Vol. 3, Issue 3, pp. 727-733.

¹⁸² Bkz. Kevin J. H. Dettmar (1996). "Chapter 2: Theorizing Postmodern Stylistics" (Bölüm 2: Postmodern Üslûpbilimi Teorileştirme), *The Illicit Joyce of Postmodernism: Reading Against the Grain* [Postmodernizmin Yasak Joyce'u: Grain'e Karşı Okuma], Wisconsin: The University of Wisconsin Press, pp. 12-50; Korhan Altunay (2012). "Amat Romanında Postmodern Üslûp", *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 3, S. 5, Ocak, ss. 191-217.

¹⁸³ Bkz. Richard A. Lanham (1979). *Revising Prose* [Nesri Gözden Geçirme], New York: Scribner's, p. 5; M. H. Abrams (1998). "Style" (Üslûp), *A Glossary of Literary Terms*, 7th edit., Boston: Heinle & Heinle / Thomson Learning, p. 303; Richard A. Lanham (2003). "High, Middle and Low Styles" (Yüksek, Orta ve Düşük Üslûp), *Analyzing Prose* [Nesri Çözümleme], pp. 160-188.

¹⁸⁴ Bu kavram İngilizcede 'high style' ve Matthew Arnold (1822-188) tarafından üretilmiş olan 'grand style' sıfat tamlamaları ile karşılanmaktadır. Bu üslûp çeşidi hakkında bkz. M. Emile Lefranc (1875). "Du Style Sublime" (Yüksek Üslûb), *Traité Théorique et Pratique de Littérature: Style et Composition* [Teorik ve Pratik Edebiyat İncelemesi: Üslûp ve Kompozisyon], Nouvelle édition, Paris: Jacques Lecoffre et Cie, Libraries, pp. 94-111; Recâi-zâde Mahmud Ekrem (1299). "Üslûb-ı 'Âlî" (Yüksek Üslûp), *Ta'lim-i Edebiyat*, İstanbul: Mîhrân Matba'ası, ss. 203-208; Kazım Yetiş (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II / Üslûb-ı 'Âlî", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, s. 627.

¹⁸⁵ Bu kavram İngilizcede 'middle style' ve Fransızca'da 'style tempéré' sıfat tamlamaları ile karşılanmaktadır. Bu üslûp çeşidi hakkında bkz. M. Emile Lefranc (1875). "Du Style tempéré" (Orta Üslûb), *Traité Théorique et Pratique de Littérature: Style et Composition* [Teorik ve Pratik Edebiyat İncelemesi: Üslûp ve Kompozisyon], Nouvelle édition, pp. 80-94; Recâi-zâde Mahmud Ekrem (1299). "Üslûb-ı 'Müzeyyen" (Süslü Üslûp), *Ta'lim-i Edebiyat*, ss. 198-203; Kazım Yetiş (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II / Üslûb-ı 'Müzeyyen", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, s. 624.

¹⁸⁶ Bkz. David Scott Wilson-Okamura (2013). "Definitions of the Middle Style" (Orta Üslûbun Tanımları), *Spenser's International Style* [Spenser'in Uluslararası Üslûbu], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 77-84 ...

¹⁸⁷ Bu kavram İngilizcede 'low style' ve 'plain style' sıfat tamlamaları ile karşılanmaktadır. Bu üslûp çeşidi hakkında bkz. M. Emile Lefranc (1875). "Du Style simple" (Sade Üslûb), *Traité Théorique et Pratique de Littérature: Style et Composition* [Teorik ve Pratik Edebiyat İncelemesi: Üslûp ve Kompozisyon], Nouvelle édition, pp. 75-80; Recâi-zâde Mahmud Ekrem (1299). "Üslûb-ı Sâde" (Sade Üslûp), *Ta'lim-i Edebiyat*, ss. 192-197; Kazım Yetiş (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II / Üslûb-ı Sâde", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, s. 619.

¹⁸⁸ Bkz. Süheyla Bayrav (1947). *Chanson de Roland: Edebiyat ve Üslûp Tahlili*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, s. 74.

¹⁸⁹ Örnek olarak bkz.: Cenâb Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Millel" (Milletlerin Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 295, 24 Teşrin-i Evvel / 5 Teşrin-i Sâni, ss. 132-134; Mehmet Kaplan (1978). "Medeniyet ve Üslûba Dair", *Nesillerin Ruhı*, 4.bs., İstanbul: Dergâh Yayınları, ss. 165-168.

¹⁹⁰ Örnek olarak bkz.: Muhammed Abdülmün'im Hafâcî (1992). Abdülâziz Şeref, Muhammed Sa'dî Ferhud, *Üslûbüyye... Ve'l-Beyânü'l-Arabî* [Üslûpbilim... ve Arap Beyânı], Kâhîre: ed-Dâru'l-Misriyyeti'l-Lübânîyye, 174 s.; Muhammed Abdülmuttalib (1994). *el-Belâğah ve'l-Üslûbüyyeh* [Belâğat ve Üslûpbilim], Kâhîre: Şeriketi Ebû el-Hâl, 385 s.; Ahmed Tâhir Haseneyn (2000). *el-Üslûbüyyeti'l-Arabîyyeh* [Arap Üslûpbilimi], Kâhîre: Yutlabu min Mektebetü'l-Ancilü el-Misriyye, 299 s.; Hussein Abdul-Raof (2001). *Arabic Stylistics: A Coursebook* [Arap Üslûpbilimi: Ders Kitabı], Weisbaden: Harrassowitz Verlag, 164 p.; 'Usmân Mustafa Cebr (2007). *ed-Dirâsâtü'l-Üslûbüyyeti'l-Arabîyyeh beyne'n-Nazariyyeti ve'l-Tatbîk* [Teori ve Uygulama Arasında Arap Üslûpbilimi Araştırmaları], 'Ammân: Vizâretü's-Sakâfe, 186 s.; Nasr Hâmid Ebû Zeyd (2010/1). "Abdülkâhir Cürçânî'nin 'Nazım' (Sözdizimi) Anlayışı -Üslûpbilim Işığında Bir Okuma-" (Çev.: Numan Konaklı), *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 38, İstanbul, ss. 231-262; Hasan Ghazala (2011). "Arabic Stylistics" (Arap Üslûpbilimi), *Cognitive Stylistics and the Translator* [Bilişsel Üslûpbilim ve Çevirmen], London: Sayyab Books Ltd, pp. 30-36.

¹⁹¹ Örnek olarak bkz.: Charles Bally (1909). *Traité de stylistique française* [Fransız Üslûplimi Üzerine İnceleme], Winter et Klincksieck, Heidelberg et Paris; Lloyd Bishop (1982). *In Search of Style: Essays in French Literary Stylistics* [Üslûp Araştırması Üzerine: Fransız Edebî Üslûpbilimi Üzerine Denemeler], Charlottesville: University Press of Virginia, XIV+187 p.; Carol A. Bellard-Thomson (1992). *The Literary Stylistics of French: An Introductory Guide* [Fransız Edebî Üslûpbilimi: Tanıtıcı Rehber], Manchester: Manchester University Press, 170 p.; Robert Crawshaw (1999). *Stylistics of Contemporary French* [Çağdaş Fransız Üslûpbilimi], ? : Taylor & Francis, 208 p.

¹⁹² Bkz. Richard W. Bailey and Llores M. Burton (1968). *English Stylistics: A Bibliography* [İngiliz Üslûpbilimi], Cambridge and London: The MIT Press, 222 p.; Zuoliang Wang (1980). *Papers in English Stylistics* [İngiliz Üslûpbilimi Üzerine Tebliğler], Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press; Youzhi Xu (1992). *Modern English Stylistics* [Modern İngiliz Üslûpbilimi], Kaifeng: Henan University Press; Shouyuan Wang (2000). *Essentials of English*

Amerikan üslubu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁴, Litvanya üslubu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁵, Çek üslubu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁶, Rus üslubu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁷, Çin üslubu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁸, Japon üslubu ve/veya üslûpbilimi¹⁹⁹, Türk üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰⁰ (Bu da kendi içinde Kardeş Türk Toplulukları'na göre sınıflandırılabilir: Azerî üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰¹, Kazak üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰², Kırgız üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰³, Özbek üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰⁴, Tatar üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰⁵, Türkmen üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰⁶, Uygur üslubu ve/veya üslûpbilimi ... vb.) ... vb.

4-Kıta adlarına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Avrupa (edebiyat) üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰⁷, Asya (edebiyat) üslubu ve/veya üslûpbilimi, Afrika (edebiyat) üslubu ve/veya üslûpbilimi²⁰⁸, (Kuzey ve Güney) Amerikan (edebiyat) üslubu²⁰⁹ ve/veya üslûpbilimi ... vb.

5-Sanat ve edebiyat akımlarına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

- Stylistics* [İngiliz Üslûpbiliminin Esasları], Shadong: Shandong University Press; Youzhi Xu (2005). *English Stylistics* [İngiliz Üslûpbilimi], Beijing: Higher Education Press; Christiana Gregoriou (2008). *English Literary Stylistics: Perspectives on the English Language* [İngiliz Edebi Üslûpbilimi: İngiliz Dili Üzerine Bakış Açıları], London: Palgrave Macmillan, 224 p.; Qiming Dong (2008). *English Stylistics: A New Course Book* [İngiliz Üslûpbilimi: Yeni Ders Kitabı], Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press; Christiana Gregoriou (2009). *English Literary Stylistics* [İngiliz Edebiyat Üslûpbilimi], Basingstoke: Palgrave Macmillan, 203 p.; Zamira Alimemaj (2010). *Introduction to English Style and Stylistics* [İngiliz Üslûbu ve Üslûpbilimine Giriş], 2: VDM Publishing, 152 p.
- ¹⁹³ Bkz. D.D. Donoghue (1974). *Patterns in Contemporary German Stylistics* [Çağdaş Alman Üslûpbilimine Dair Örnekler], Dublin: University College, 80 p.; W. Michel Fleischer (1975). *Stilistik der deutschen Gegenwartssprache* [Alman Dilinin Üslûpbilimi], Leibzig: VEB Bibliographisches Institut; N.V. Raveendran (2000). "German Stylistics" (Alman Üslûpbilimi), *The Aesthetics of Sensuality: A Stylistic Study of the Poetry of Kamala Das* [Duygusalığın Estetiği: Kamala Das'ın Şiirinin Üslûpbilimsel İncelemesi], New Delhi: Atlantic Publishers and Distributors, pp. 9-10.
- ¹⁹⁴ Bkz. Robert Alter (2009-10). "American Literary Style and the Presence of the King James Bible" (Amerikan Edebiyat Üslûbu ve Kral James İncil'inin Varlığı), *New England Review*, Vol. 30, No. 4, pp.60-75.
- ¹⁹⁵ Bkz. J. Rozenberg (2004). *The Stylistics of Latvian* [Litvanya Üslûpbilimi], Riga: LU Akadēmiskais Apgāds, 298 p.
- ¹⁹⁶ Bkz. J. Chloupek et al. (1991) *Stilistika Češtiny* [Çek Üslûpbilimi], Praha: Státní Pedagogické Nakladatelství; M. Čechová, J. Chloupek, M. Krémová, E. Minářová (2003). *Současná Česka Stylistika* [Çağdaş Çek Üslûpbilimi], Praha: Institut Sociálních Vztahů; M. Čechová, M. Krémová, E. Minářová (2008). *Současná Stylistika* [Çağdaş Üslûpbilim], Praha: Nakladatelství Lidové Noviny; Michal Krístek (2011). *Stilistika Češtiny: Úvodní Kurs (Základy Teorie a Praktická Cvičení)* [Çek Üslûpbilimi: Giriş Dersi (Temel Teori ve Uygulama Alıştırmaları)], Česká Budějovice: Nakladatelství Vlastimil Johanus.
- ¹⁹⁷ Bkz. A.N. Gvozdyov (1952). *Očerki po Stilistike Russkogoazyka* [Rus Üslûpbiliminin Ana Çizgileri], Moscow: Akademiya Pedagogicheskikh Nauk RFSFR, 335 p.; Lynn Visson Fisher (1975). "Teaching Stylistics to Students of Russian" (Rus Öğrencilere Üslûpbilim Öğretimi), *The Slavic and East European Journal (Special Issue: Soviet-American Russian Language Contributions)*, Vol. 19, No. 2, Summer, pp. 239-245; L. Kiseleva (2006). *A Practical Handbook of Russian Style* [Uygulamalı Rus Üslûp El Kitabı], Moscow: Progres Publishers, 209 p.; V. I. Gusev and Zh. Golenko (2011). *Problemy Stilia Sovremennoi Russkoi Literatury* [Modern Rus Edebiyatının Üslûpbilimsel Meseleleri], Moscow: Literaturnyi Institut im. A.M. Gor'kogo, 232 p.; M.N. Kozhina, L.R. Duskaeva and B.A. Salimovsky (2012). *Stylistics of Russian Language* [Rus Dilinin Üslûpbilimi], 3rd edit., Flinta: Nauka, 464 p.
- ¹⁹⁸ Dan Shen (2012). "Stylistics in China in the New Century" (Yeni Yüzyılda Çin'de Üslûpbilim), *Language and Literature*, Vol. 21, Nu. 1, February, pp. 93-105.
- ¹⁹⁹ Bkz. Masayuki Teranishi, Aiko Saito, Kiyo Sakamoto and Masako Nasu (2012). "The Role of Stylistics in Japan: A Pedagogical Perspective" (Japonya'da Üslûpbilimin Rolü: Eğitimsel Bakış Açısı), *Language and Literature*, Vol. 21, No. 2, May, pp. 226-244.
- ²⁰⁰ Bkz. Hayati Develi (ed.) (2009). *Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi 27-28 Ağustos 2007 /UTEK 2007: Bildiriler: Türk Edebiyatında Üslûp Arayışları*, C. 2, İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, 410 s.
- ²⁰¹ Bkz. Abdullayev A. S. (1962). *Üslûbiyyat Meşgalelerinin Metodikası*, Bakı: Azertedrisneşr, 143 s.; Demircizâde Ebdülezel (1962). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: Azertedrisneşr, 272 s.; Bağıröv Ebdülhemid (1985). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: ADU Neşriyatı, 78 s.; M. Mihaylov (1990). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: Azerbaycan SSR İlimler Akademisi Neşriyatı, 148 s.; Türkan Efendiyeva (2001). *Azerbaycan Edebi Dilinin Üslûbiyyâtı Problemleri*, Bakı: Elm, 252 s.; Qızqayıt Mustafayeva (2010). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: Maarif, 384 s.; Muhammed Tahirî Husrev Şahî (08.01.2015). "Fars Edebiyatında Azerbaycan Üslûbu", <http://www.avarrannes.com>.
- ²⁰² Bkz. M. Balakayev, M. Tomanov, E. Janpeyisov ve B. Manasbayev (2005). *Qazaq Tilinin Stilistikası* [Kazak Dilinin Üslûpbilimi], Almatı: Dävir. (*Bu eserin ilk baskısı 1966'da yapılmıştır.)
- ²⁰³ Bkz. Osman Arıcan (2013). "Çağdaş Kırgız Şiirinin Stilistik Hususiyetleri Üzerine", *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 8, Issue 4, Spring, pp. 193-199. Bu makalede 4 ciltlik su kaynağa yer verilmektedir: Toktosun Aşırbayev (2000). *Kırgız Tilinin Stilistikası* [Kırgız Dilinin Üslûpbilimi], Bişkek: ?.
- ²⁰⁴ Bkz. A. Ş. Şamaksudov, F. Nasridinov, İ. Koçartayev ve İ. Taşaliyev (1980). *Özbek Tilşunaslıgı ve Stilistikası Meseleleri* [Özbek Dilbilimi ve Üslûpbilimi Meseleleri], Taşkent: Taşkent Devlet Universiteti; R. Qongurov ve S. Kerimov (1984). *Özbek Tili Stilistikası ve Nutq Medeniyeti* [Özbek Dili Üslûpbilimi ve Nutuk Medeniyeti], Semerkand: Samduneshri; Q. Samadov (1991). *Özbek Tili Üslûbiyyâtı* [Özbek Dili Üslûpbilimi], Taşkent: O'qutuvchi; E. Kılıçev (1992). *Özbek Tilinin Ameliy Stilistikası* [Özbek Dilinin Uygulamalı Üslûpbilimi], Taşkent: Fan; Suyun Amiroviç Kerimov (1992). *Bediyy Metnin Üslûbi Alâmetleri* [Estetik Metnin Üslûp Belirtileri], Semerkand: ?; A.mlf. (1994). *Özbek Tilinin Bediyy Üslûbi* [Özbek Dilinin Estetik Üslûbu], Basılmamış Doktora Tezi, Semerkand: Semerkand Devlet Üniversitesi; A.mlf. (1994). *Bediyy Üslûb ve Dilnin İfade Tasvir Vasiteleri* [Estetik Üslûp ve Dilinin Anlatım Araçları], Semerkand: ?.
- ²⁰⁵ Bkz. V. H. Hakov (1980). *Tatar Tili Stilistikası* [Tatar Dili Üslûpbilimi], Kazan: ?.
- ²⁰⁶ Bkz. Kakacan Babayev ve diğ. (1989). *Turkmen Dilinin Stilistikası: Giriş ve Leksik Stilistika* [Türkmen Dilinin Üslûpbilimi: Giriş ve Sözlüksel Üslûpbilim], Aşkabat: Magarif Neşriyatı, 142 s.; Pınar Yavuz (2000). *Çağdaş Türkmen Hikâyeciliğinden On İki Örneğin Dil ve Üslûp İncelemesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı; Velipaşa Yurtbekler (2000). *Çağdaş Türkmen Hikâyesinin On Örneğinde Dil ve Üslûp Çalışması*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- ²⁰⁷ Bizde 'Batı' ile 'Avrupa' da anlaşıldığından bkz. Shisheng Liu (1998). *Outlines of Western Stylistics* [Batı Üslûpbiliminin Ana Çizgileri], Ji'nan: Shandong Education Press.
- ²⁰⁸ Bkz. S.K.S. Makokha, John Obiero Ogone and Russell West-Pavlov (eds.) (2012). *Style in African Literature: Essay on Literary Stylistics and Narrative Styles* [Afrika Edebiyatında Üslûp: Edebi Üslûpbilim ve Anlatı Üslûpları Üzerine Denemeler], Amsterdam - New York: Rodopi B. V., 446 p.; Daria Tunca (2012). "Towards a Stylistic Model for Analysing Anglophone African Literatures: Preliminary Epistemological Considerations and a Case Study" (İngilizcenin Kullanıldığı Afrika Edebiyatlarını Çözümlemek İçin Üslûpbilimsel Bir Modele Doğru: İlk Epistemolojik Düşünceler ve Bir Durum İncelemesi), *Style in African Literature: Essay on Literary Stylistics and Narrative Styles* [Afrika Edebiyatında Üslûp: Edebi Üslûpbilim ve Anlatı Üslûpları Üzerine Denemeler], [Eds. S.K.S. Makokha, John Obiero Ogone and Russell West-Pavlov], Amsterdam - New York: Rodopi B. V., pp. 31-57.
- ²⁰⁹ Bkz. Robert Alter (2009-10). "American Literary Style and the Presence of the King James Bible" (Amerikan Edebiyat Üslûbu ve Kral James İncil'inin Varlığı), *New England Review*, Vol. 30, No. 4, pp.60-75.

Klasik üslûp ve/veya üslûpbilim, Barok üslûp ve/veya üslûpbilimi²¹⁰, Romantik üslûp ve/veya üslûpbilim²¹¹, Realist üslûp ve/veya üslûpbilim, İzlenimci üslûp ve/veya üslûpbilim²¹², Biçimci üslûp ve/veya üslûpbilim²¹³, Yapısalcı üslûp ve/veya üslûpbilim²¹⁴, Modern üslûp ve/veya üslûpbilim²¹⁵, Postmodern üslûp ve/veya üslûpbilim²¹⁶ ... vb.

6-Edebiyat türlerine göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Şiir üslûbu ve/veya üslûpbilimi²¹⁷ [*Bu da şiir çeşitlerine göre kendi içinde Epik üslûp, Lirik üslûp, Dramatik üslûp, Medih veya Tahkir²¹⁸ veyahut Hiciv üslûbu ... vb. şeklinde ayrılabilir.], Anlatı üslûbu ve/veya üslûpbilimi²¹⁹ [Hikâye / Öykü üslûbu ve/veya üslûpbilimi²²⁰, Kısa hikâye/öykü üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Roman üslûbu ve/veya üslûpbilimi²²¹, Eleştirel üslûp ve/veya üslûpbilim²²², Tiyatro / Drama üslûbu ve/veya üslûpbilimi²²³, Mektup üslûbu²²⁴, Seyahat / Gezi üslûbu²²⁵ ve Destan üslûbu²²⁶.... vs.]vb.

7-Kişilere (şair ve yazarlara) göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Homer üslûbu²²⁷, Pindar üslûbu²²⁸, Milton üslûbu²²⁹, Shakespeare üslûbu²³⁰, Hemingway üslûbu²³¹; Nedîmâne üslûp²³², Halit Ziya üslûbu, Yakup Kadri üslûbu²³³, Nurullah Ataç üslûbu ... vb.

- ²¹⁰ Bkz. Morris W. Croll (1929). "The Baroque Style in English Prose" (İngiliz Nesrinde Barok Üslûp), *Studies in English Philology: A Miscellany in Honor of Frederick Klaeber* [Ed. Kemp Malone and Martin B. Ruud], Minneapolis: University of Minnesota Press, pp. 427-456; Fujii Takeo (1978-12). "An Analysis of the Baroque Style in English Prose" (İngiliz Nesrinde Barok Üslûbunun Çözümlemesi), *The Review of Inquiry and Research*, Vol. 29, pp. 79-97.
- ²¹¹ Bkz. Frederick B. Artz (1962). *From the Renaissance to Romanticism: Trends in Style in Art, Literature, and Music, 1300-1830* [Rönesanstan Romantizme: Sanat, Edebiyat ve Müzikteki Üslûpta Eğilimler], Chicago: University of Chicago Press, X+311 p.
- ²¹² Bkz. Dinçer Apaydın (2012). "Refik Halit'in 'Boz Eşek' Hikâyesi Karşısında Sait Faik'in 'Hişt Hişt' Hikâyesi ve İzlenimci Üslûbu", *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum: Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 1, S. 1 Bahar, ss. 175-186.
- ²¹³ Bkz. Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Formalist Stylistics" (Biçimci Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 24-25.
- ²¹⁴ Bkz. Jean Jacques Weber (1996). *Stylistics Reader: From Roman Jakobson to the Present* [Okur Üslûpbilimi: Roman Jakobson'dan Günümüze], New York: St. Martin Press, p. 89; Ghulam Murtaza and Noor ul Qamar Qasmi (2013). "Style and Stylistics: An Overview of Traditional and Linguistic Approaches" (Üslûp ve Üslûpbilim: Geleneksel ve Dilbilimsel Yaklaşımlara Genel Bir Bakış), *Galaxy: International Multidisciplinary Research Journal*, Vol. 2, Nu. 3, May, pp. 6-7.
- ²¹⁵ Bkz. Donald C. Freeman (1981). *Essays in Modern Stylistics* [Modern Üslûpbilim Üzerine Denemeler], New York: Methuen & Co. Ltd.; Kumar Moti (2010). "An Introduction to Modern Stylistics" (Modern Üslûpbilime Bir Giriş), *JLCMS: Journal of Literature Culture and Media Studies*, Vol. 2, Nu. 3, Jan - June (Summer), pp. 152-161; Sarab Kadir Mugair (2013). "Orientations in Modern Stylistics" (Modern Üslûpbilimde Yönelimler), *International Journal of Social Sciences and Education*, Vol. 3, Issue 3, pp. 727-733.
- ²¹⁶ Bkz. Korhan Altunay (2012). "Amat Romanında Postmodern Üslûp", *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 3, S. 5, Ocak, ss. 191-217.
- ²¹⁷ Bkz. V. Prakasham (2006). *Stylistics of Poetry* [Şiir Üslûpbilimi], ? : Read Books, 204 p.; Marina Lambrou and Peter Stockwell (eds.) (2010). "Stylistics of Poetry" (Şiir Üslûpbilimi), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], New York: Continuum, pp. 131-192; Peter Verdonk (2013). *The Stylistics of Poetry: Context, Cognition, Discourse, History* [Şiir Üslûpbilimi: Bağlam, Kavrama, Söylem, Tarih], London and New York: Bloomsbury Publishing.
- ²¹⁸ Bkz. Oya Bizer (1969). *Son Çağ Yazarlarımızdan Tahkir Üslûbu Örnekleri*, Bitirme Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 209 s.
- ²¹⁹ Bkz. Marina Lambrou and Peter Stockwell (eds.) (2010). "Stylistics of Prose" (Nesir Üslûpbilimi), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], pp. 5-130; Bassey Ufot (2014). "Narrative Stylistics: A Study of the Narrative and Discourse Strategies in Omotoso's *Just Before Dawn*" (Anlatı Üslûpbilimi: Omotoso'nun *Just Before Dawn*'ında Anlatı ve Söylem Stratejileri Üzerine Bir İnceleme), *English Linguistics Research*, Vol. 3, No. 1, Marc, pp. 28-38.
- ²²⁰ Bkz. F. Agha Golzadeh (2011). "Stylistics of Story Based on Verbi: A Functional Approach" (Fiile Dayalı Öykü Üslûpbilimi: İşlevsel Bir Yaklaşım), *Journal of Stylistic of Persian Poem and Prose (Bahar-e-Adab)*, Vol. 4, No. 1, pp. 243-254.
- ²²¹ Bkz. Stephen Ullmann (1957). *Style in the French Novel* [Fransız Romanında Üslûp], Cambridge: Cambridge University Press; Geoffrey Leech and Michael H. Short (1981). *Style in Fiction* [Kurmaceda Üslûp], London: Longman; M. Toolan (1990). *The Stylistics of Fiction: A Linguistic-Literary Approach* [Kurmaceda Üslûpbilimi: Bir Dilbilimsel Edebi Yaklaşım], London & New York: Routledge; Prakash Chandra Pradhan (2002). "Towards an Inclusive, Multi-Functional Sociolinguistic Theory of Stylistics of Fiction" (Kapsamlı, Çokişlevli Toplumbilimsel Bir Kurmaceda Üslûpbilim Teorisine Doğru), *Modern Criticism* [Eds. Christopher Rollason and Rajeswar Mittapalli], New Delhi: Atlantic Publishers and Distributor, pp. 93-103; Melahat Gül Uluğtekin (2010). *İzlem ve Biçim İlişkisi Açısından Suat Dervis Romanlarının Türk Edebiyatındaki Yeri*, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Edebiyatı Bölümü; Mihail Bahtin (2014). "Romanda Söylem / Modern Biçimbilim ve Roman", *Karnavaldan Romana: Edebiyat Teorisinden Dil Felsefesine Seçme Yazılar* [Çev. Cem Soydemir], 2.bs., İstanbul: Ayrıntı Yayınları, ss. 34-50.
- ²²² Lesley Jeffries (2012). *Critical Stylistics* [Eleştirel Üslûpbilim], Basingtoke: Palgrave Macmillan; Hacer Gülşen (2012). "Eleştiride Üslûp Üzerine Bir İnceleme", *Türk Dili, Dil ve Edebiyat Dergisi*, C. 103, S. 725, Mayıs, ss. 303-307.
- ²²³ Bkz. Peter K. W. Tan (1993). *A Stylistics of Drama with Special Focus on Stoppard's Travesties* [Stoppard'ın Travestiler'i Üzerine Özel Odaklanma İle Bir Drama Üslûpbilimi], Singapore: Singapore University Press; Beatrix Busse (2007). "The Stylistics of Drama: An Early Modern English Example" (Drama Üslûpbilimi: Erken Dönem Modern İngilizce Örneği), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], [Eds. Peter Stockwell and Marina Lambrou], London: Continuum, pp. 232-243; Marina Lambrou and Peter Stockwell (eds.) (2007). "Stylistics of Dialogue and Drama" (Diyalog ve Drama Üslûpbilimi), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], pp. 193-256; Burç İdem Dinçel (2011). "Stylistic of Drama and the (Im)Possibility of Stylistic Achievement in Translation of John Millington Synge's *Riders to The Sea* / Dram Sanatının Biçimbilimi ve Çeviride Biçimbilimsel Edinim Olanı (ksızlı)ğ: John Millington Synge'in *Denize Giden Atlılar Oyunu*", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tiyatro Eleştirilenliği ve Dramaturji Bölüm Dergisi*, S. 17, İstanbul, ss. 48-75.
- ²²⁴ Bkz. Abdülkadir Dağlar (2011). "Nabî'nin Mizahî Bir Mektup Şerhi", *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, C. 18, S. 1, Ankara 2011, ss. 195-222.
- ²²⁵ Bkz. Nuran Tezcan (1996). "Evliya Çelebi'de Gramer ve Üslûp Hususiyetleri", *Uluslararası Türk Dili Kongresi 1988*, Ankara, ss. 147-152; A.mlf. (2002). "Bir Üslûp Ustası Olarak Evliya Çelebi", *Evliya Çelebi ve Seyahatnâme* [Yayına haz. Nuran Tezcan ve Kadir Atlansoy], Gazimoğusa: Doğu Akdeniz Üniversitesi Yayınları, ss. 231-243.
- ²²⁶ Bkz. Muharrem Kaya (2004). "Destan Üslûbu", *Türk Romanında Destan Etkisi*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, ss. 322-329.
- ²²⁷ Bkz. Joseph Russo (1994). "Homer's Style: Nonformulaic Features of an Oral Aesthetic" (Homer Üslûbu: Şifahi Estetiğin Basmakalıp Olmayan Özellikleri), *Oral Tradition*, Vol. 9, No. 2, pp. 371-389.
- ²²⁸ Bkz. Von Franz Dornseiff (1921). *Pindars Stil* [Pindar Üslûbu], Berlin: Weidmannsche Buchhandlung, VI+134 p.
- ²²⁹ Bkz. Christopher Ricks (1989). *Milton's Grand Style* [Milton'un Büyük üslûbu], Oxford: Oxford University Press, 164 p.
- ²³⁰ Bkz. Maurice Charney (2014). *Shakespeare's Style* [Shakespeare'in Üslûbu], Lanham, Maryland: Fairleigh Dickinson University Press.
- ²³¹ Bkz. Terrence Doody (1974). "Hemingway's Style and Jake's Narration" (Hemingway Üslûbu ve Jake'in Öykülemesi), *The Journal of Narrative Technique*, Vol. 4, No. 3, September, pp. 212-225; Larzer Ziff (1979). "The Social Basis of Hemingway's Style" (Hemingway Üslûbunun Toplumsal Temeli), *Poetics*, Vol. 7, January, pp. 417-423.
- ²³² Bkz. Saadet Karaköse (2007). "XVII.Yüzyılda Nedim'ne Bir Üslûp: M'hir Divanı", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 22, Konya, ss. 145-166.

8-Din veya dinlere göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

a-Dinî üslûp ve/veya üslûpbilim²³⁴ [Yahûdî üslûp ve/veya üslûpbilim²³⁵, Hıristiyanî üslûp ve/veya üslûpbilim²³⁶, İslâmî üslûp ve/veya üslûpbilim (*Bunu kendi içerisinde millet veya dil adları kıstasına göre alt kategorilere ayırmak mümkündür: İslâmî Arap üslûbu ve/veya üslûpbilimi²³⁷, İslâmî Fars üslûbu ve/veya üslûpbilimi²³⁸, İslâmî Türk üslûbu ve/veya üslûpbilimi ... vb.)], b-Hanif üslûp ve/veya üslûpbilim, c-Din-dışı üslûp ve/veya üslûpbilim.

9-Kutsal Kitaplara göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

a-Tevrâtî üslûp ve/veya üslûpbilim, b-İncil üslûbu ve/veya üslûpbilimi²³⁹, c-Kur'ânî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁴⁰ [Kendi içerisinde Edebî üslûp²⁴¹, Duâ üslûbu²⁴², Hazîf üslûbu²⁴³, İltifât üslûbu²⁴⁴, İrşâd üslûbu²⁴⁵, İstifhâm üslûbu²⁴⁶, İtnâb üslûbu²⁴⁷, Kısâs üslûbu²⁴⁸, Medih ve Zem üslûbu²⁴⁹, Muhavere (Diyalog) üslûbu²⁵⁰, Te'kîd

²³³ Bkz. Niyazi Akı (1960). *Yakup Kadri Karaosmanoğlu: İnsan, Eser, Fikir, Üslûp*, İstanbul: İstanbul Matbaası, 306 s.; Ümrâ Hasan (1972). *Yakup Kadri'nin Dil ve Üslûbu*, Bitirme Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.

²³⁴ Bkz. S. Štajner and R. Mitkov (2012). "Style of Religious Texts in 20th Century" (Yirminci Yüzyılda Dinî Metinlerin Üslûbu), *Proceedings of the Workshop on Language Resource and Evaluation for Religious Texts (LRE-Rel)*, 23 May İstanbul.

²³⁵ Bkz. John H. Stek (1974). "The Stylistics of Hebrew Poetry" (Yahudî Şiiri Üslûpbilimi), *Calvin Theological Journal*, Vol. 9, No. 1, pp. 15-30; S.C. Perry (1987). *A Study in Hebrew Stylistics* [Yahudî Üslûpbilimi Üzerine Bir Araştırma], PhD. Dissertation, Austin: University of Texas.

²³⁶ Bkz. David Arthur Ludley (1981). *Sources for the 'Early Christian' Style and Content in the Art of Dante Gabriel Rossetti* [Dante Rossetti'nin Sanatında İlk Dönem Hıristiyanî Üslûbün Kaynakları], ?; Emory University, 244 p.; P. Auski (1995). *Christian Plain Style: The Evolution of a Spiritual Ideal* [Hıristiyanî Sade Üslûp: Manevî İdealin Tekâmülü], ?; McGill-Queen's University Press; P. Auski (1995). "5.The Churc Fathers and Christian Style" (5.Kilise Babaları ve Hıristiyanî Üslûp), *Christian Plain Style: The Evolution of a Spiritual Ideal* [Hıristiyanî Sade Üslûp: Manevî İdealin Tekâmülü], içinde.

²³⁷ Bkz. Hassan Mendel Hassan (2010). "el-Üslûbuyyetü'l-'Arabîyyetü'l-İslâmîyye" (İslâmî Arap Üslûpbilimi), *Mecelletu Külliyyetü'l-Terbiyye li'l-Benât / Journal of the College of Education for Women*, C. 21, Aded: 3, (Cami'atü) Bağdâd, ss. 565-575.

²³⁸ Bkz. Haji Khani Ali (2013). "Style, Stylistics and The Analysis of Literary Style from the Perspective of Holy Qur'an" (Kutsal Kur'an Bakış Açısından Üslûp, Üslûpbilim ve Edebî Üslûbün Çözümlemesi), *Quarterly Rays of Criticism*, Vol. 2, No. 8, Winter, pp. 77-99.

²³⁹ Bkz. Samuel Hornsby (1973). "Style in the Bible: A Bibliography" (İncil'de Üslûp: Bir Bibliyografya), *Style*, No. 7, pp. 349-374; David H. Higgins (1992). "Biblical Stylistics and the Divina Commedia..." (İncil Üslûpbilimi ve İlahî Komedya...), *Dante and the Bible: An Introduction* [Dante ve İncil: Giriş], Bristol: University of Bristol Press, p. 63; Adelberg Denaux (2006). "Style and Stylistics, with Special Reference to Luke" (Luka'ya Özel Gönderme İle Üslûp ve Üslûpbilim), *Filologia Neotestamentaria*, Vol. 19, (Córdoba / España), pp. 31-51.

²⁴⁰ Bkz. M. Tayyip Okç (1963). *Kur'an-ı Kerim'in Üslûp ve Kıraati*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi; İsmail Cerrahoğlu (1971). "Üslûbu'l-Kur'an" (Kur'an Üslûbu), *Tefsir Usulü* ('İlmu Usulü't-Tefsir), Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, ss. 155-158; Abdülhâlık 'Udayme (1972). *Dirâsâtün Li-Üslûbi'l-Kur'an'l-Kerim* [Kur'an-ı Kerim'in Üslûbu Üzerine Araştırmalar], Kâhire: Dârü'l-Hadîs; Abdurrahman el-Muttarî (1395 / 1975). *Es'âbi'l-Tevek'ûd fî'l-Kur'an* [Kur'an'da Tevkid Üslûpları], Trabulus: el-Mektebetü'l-Matbû'a; M. Ali Ebû Hamde (1403 / 1983). *Min Es'âbi'l-Beyân fî'l-Kur'an* [Kur'an'da Beyân Üslûbu Üzerine], Amman: Mektebetü'r-Risâle, ss. 47-161; İbrahim es-Semerrî (1407 / 1987). *Min Es'âbi'l-Kur'an* [Kur'an Üslûpları Üzerine], Beyrut: eş-Şeriketü'l-Müttehide Li'n-Neşr ve't-Tevzî; Seyyid Ca'fer el-Hüseynî (1413 / 1993). *Es'âbi'l-Beyân fî'l-Kur'an* [Kur'an'da Beyân Üslûpları], Tahran: Vezâretü's-Sekâfe ve'l-İrşâdü'l-İslâmî, ss. 791-802; Muhammed Hüseyin Ebû'l-Feth (1415 / 1995). *Üslûbu'd-Tevek'ûd fî'l-Kur'an-ı Kerim* [Kur'an-ı Kerim'de Tevkid Üslûbu], Beyrut: Mektebet Lübnan, 292 s.; Hasan Çevikoğlu (1999). *Kur'an-ı Kerim'de Edebî Üslûp*, Basılmamış Doktora Tezi, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Anabilim Dalı, 156 s.; Erdoğan Baş (2003). *Kur'an'ın Üslûbu ve Tekrarlar*, İstanbul: Pınar Yayınları, 280 s.; Mustafa Öztürk (2002). *Kur'an Dili ve Retoriği*, Ankara: Kitabiyat; Hussein Abdul-Raof (2004). *Qur'anic Stylistics: A Linguistic Analysis* [Kur'an Üslûpbilim: Dilbilimsel Bir Çözümleme], München: Lincom Europe, 251 p.; Yaşar Düzenli (2006). *Üslûb ve Semantik Açından Kur'an ve Şefaat*, İstanbul: Pınar Yayınları, 320 s.; Mustafa Karagöz (2007). "Dilin İçlevleri Açısından Kur'an Üslûbu", *KSÜ. İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 9, ss. 171-206; Mehmet Dağ (2008). *Kur'an'da Üslûp Diyalogluğu: İltifât (Zamanlar ve Şahıslar Arası Geçiş)*, Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi, 304 s.; Lubna Almenoar (2010). "Comparative Quranic Stylistics" (Karşılaştırmalı Kur'anî Üslûp), *The International Journal of Learning*, Vol. 17, Issue 1, February 2010, pp. 467-486; A.mlf. (2010). "A Introduction to Literary Quranic Stylistics" (Edebî Kur'an Üslûpbilimine Giriş), *JAASEP: Journal of the American Academy of Special Education Professionals*, Winter içinde; Esra Hacımuftuoğlu (2010). *Kur'an-ı Kerim'in İrşâd Üslûbu*, Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Bilim Dalı, 156 s.; Hasan Çevikoğlu (2012). "Kur'an-ı Kerim'de Edebî Üslûp", *Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 1, Ocak - Haziran, ss. 67-90; Mehmet Suat Mertoğlu (2012). "Üslûbu'l-Kur'an", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, İstanbul, C. 42, s. 382; A. Cüneyt Eren (2014). "Kur'an Metninin Üslûp Özellikleri / The Characteristic Wording of The Qur'an Text", *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 9/5, Spring, pp. 867-900.

²⁴¹ Bkz. Hasan Çevikoğlu (1999). *Kur'an-ı Kerim'de Edebî Üslûp*, Basılmamış Doktora Tezi, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Anabilim Dalı, 156 s.; Ali Hâcî Hânî (1391 / 2012). "el-Üslûb ve'l-Üslûbiyye ve Anâsırü'l-Üslûbi'l-Edebî min Manzûri'l-Kur'âni'l-Kerim" (Kur'an-ı Kerim Açısından Üslûp, Üslûpbilim ve Edebî Üslûbün Öğeleri), *İzâ'atü Nakdiyye*, Sene: 2, Aded: 8, Şitâ / Kânûn-ı Evvel, ss. 77-99.

²⁴² Bkz. Hasan Uçar (2005). *Duâ Üslûbunun Arap Dilindeki Yeri ve Değeri*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Bilim Dalı, 112 s.; Şadi Eren (2006). *Kur'an'da Duâ*, 2.bs., İzmir: Işık Yayınları, 145 s.; Kübra Kamer Tanrıverdi (2008). *Arap Dilinde Duâ Üslûbu*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Bilim Dalı, X+97 s.

²⁴³ Bkz. Halil İbrahim Kaçar (2000). *Edebî Yönden Hazîf Üslûbu*, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Bilim Dalı, 452 s.

²⁴⁴ Bkz. Hasan Tabl (1988). *Üslûbu'l-İltifât Fî'l-Belâğati'l-Kur'âniyye* [Kur'an Belâğatında İltifât Üslûbu], Kâhire: Dârü'l-Fikri'l-Arabî.

²⁴⁵ Bkz. Esra Hacımuftuoğlu (2010). *Kur'an-ı Kerim'in İrşâd Üslûbu*, Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Tefsir Bilim Dalı, 264 s.

²⁴⁶ Bkz. Sahip Aktaş (2006). *Kur'an'da İstifhâm Üslûbu*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, X+98 s.

²⁴⁷ Bkz. Ali Bulut (2010). "Kur'an-ı Kerim'de İtnâb Üslûbu", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Vol. 8, Issue 11, ss. 183-205; Muzaffer Özli (2013). "Arap Dilinde İtnâb'ın Tarihi Seyri ve Önemi", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 2, Elazığ, ss. 1-16.

²⁴⁸ Bkz. Fâlih er-Rebî' (2002). "el-Üslûbu'l-Kasasî fî'l-Kur'an" (Kur'an'da Kısâs Üslûbu), *el-Mevsû'atü'l-İslâmîyye*, 1.Tab', Beyrut: Dârü's-Sakafiyye, içinde.

²⁴⁹ Bkz. Osman Ertuğrul (2013). *Kur'an-ı Kerim'de Medih ve Zem Üslûpları*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâgatı Bilim Dalı, VIII+182 s.; Osman Ertuğrul (2014). "Kur'an'da Zemm Üslûbu ve Münâfikların Zemm Edilmesi", *Uşak üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 7, S. 1, Uşak, ss. 115-133.

²⁵⁰ Bkz. Abdülhalim Hifnî (1985). *Üslûbu'l-Muhâvere fî'l-Kur'âni'l-Kerim* [Kur'an-ı Kerim'de Muhavere Üslûbu], 2.Tab', Kâhire: el-Hey'etü'l-Âmmetü'l-Mısıriyye; Muhammed Hüseyin Fazlullah (1987). *el-Hvâr fî'l-Kur'âni'l-Kerim* [Kur'an-ı Kerim'de Diyalog], 5.Tab', Beyrut: Dârü't-Teârif; Abdullah el-Ceyûsî (1427 / 2006). "Üslûbu'l-Hivâr fî'l-Kur'âni'l-Kerim..." (Kur'an-ı Kerim'de Diyalog Üslûbu...), *el-Mecelletü'l-Ürdüniyye fî'd-Dirâsâti'l-İslâmîyye*, C. 2, Aded: 1, ss. 1-27; Dilek Serdar (2010). "Kur'an-ı Kerim'de Diyalog Üslûbu", *Kur'âni Hayat*, S. 16, içinde.

üslûbu²⁵¹ ... vb. şeklinde sınıflandırılabilir. Hatta *Kur'ân tefsirlerindeki dil ve üslûp*²⁵² da bu bağlamda düşünülebilir.]]²⁵³ ...vb.

10-Dinleyici veya okuyuculara göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Çocuk üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁵⁴ [*Bunu da kendi içerisinde bazı kategorilere ayırmak mümkündür: Uysal çocuk üslûbu, Yaramaz çocuk üslûbu ... vb.], Yetişkin üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Entelektüel / Aydın üslûbu, Bilgisiz adam üslûbu, Popüler üslûp, Sosyetik üslûp ... vb.

11-Eserin veya yazar / şairin amaç ve tavrına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Öznel üslûp²⁵⁵, Nesnel üslûp²⁵⁶, Eleştirel üslûp²⁵⁷, Alaylı üslûp, Mizahî üslûp, İronik üslûp²⁵⁸, İdeolojik üslûp²⁵⁹, Öğretici ve Eğitsel üslûp²⁶⁰, Yumuşak üslûp, Sakin üslûp Sert üslûp, Âteşin üslûp ... vb.

12-Konu ve çalışma verilerine göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Edebî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁶¹ [İşlevsel üslûp ve/veya üslûpbilim²⁶², Poetik üslûp ve/veya üslûpbilim²⁶³, Dramatik üslûp ve/veya üslûpbilim, Denemeci üslûp ve/veya üslûpbilim ... vs.], Uygulamalı üslûp ve/veya üslûpbilim²⁶⁴ [Reklâm üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁶⁵, Gazete²⁶⁶ (ve Gazeteci) üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁶⁷,

²⁵¹ Bkz. Kâzım Fethi er-Râzî (2002). "Kur'ân-ı Kerim'de Te'kid Üslûpları" (Çev. Hasan Keskin), *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 6, S. 1, Sivas, ss. 133-173.

²⁵² Örnek olarak bkz. Kübra Yıldırım (2012). "Eski Anadolu Türkçesine Ait Bir Tefsirin Üslûp Özellikleri / The Stylistic Characteristics of A Commentary Belonging to Old Anatolian Turkish", *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 7/2, Sıpring, pp. 1217-1227.

²⁵³ "Kur'ân meâlleri ve tercümelerindeki dil ve üslûp" bahsini sınıflandırmada "çeviribilimde üslûp" bağlamında düşünmek ve ele almak daha uygundur... Bu konuda bkz. Salih Akdemir (2002). "Kur'ân Çevirilerinde Dikkate Alınmayan Önemli Bir Üslûp Özelliği Üzerine", *İslâmîyât, Üç Aylık Araştırma Dergisi [Din ve Şiddet]*, C. 5, S. 1, Ocak – Mart, ss. 143-161; Fatih Okumuş (2013). "Mehmet Akif Mealinin Üslûp Tercihleri: Çeviribilim Açısından Bir İnceleme", *Direnen Mehmet Akif Meali Uluslararası Sempozyumu (6-7 Nisan 2013)*, Çınar Kongre Merkezi, 4. Etap, Başakşehir / İstanbul; Musa Duman (2013). "Akif Mealinin Dil ve Üslûp Özellikleri", *Direnen Mehmet Akif Meali Uluslararası Sempozyumu (6-7 Nisan 2013)*, Medeniyetler İttifakı Enstitüsü, Topkapı / İstanbul.

²⁵⁴ Bkz. Celia Catlett Anderson (1985). "Style and Language in Children's Books" (Çocuk Kitaplarında Üslûp ve Dil), *Children's Literature Association Quarterly*, Vol. 10, Nu. 3, Fall, pp. 113-114; Mustafa Oğuz (2008). "Çocuk Edebiyatında Dil ve Üslûp / Edebiyatın Çocuksuluğu ve Çocuksu Duruşu", *Kafkas Üniversitesi Türk Halkları Edebiyatı II Beynellahq Uşaq Edebiyatı Kongresi / Materiallar*, 1.Kitap, Bakü, ss. 139-141; Cemil Memmedov (2013). "Modern Türk Çocuk Şiirinin Dil ve Üslûp Özellikleri / Language and Style Issues on Modern Turkish Child Poems", (*Karabük Üniversitesi Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, C. 2, S. 1, Mart, ss. 330-341.

²⁵⁵ Bu konuda bkz. Tuba Sarıbaş (2001). "Nesnellik Öznellik İkileminde Biçembilim ve Düzyazı Çözümlemesi İçin Bir Yöntem: Sabahattin Ali'nin 'Kağnı Öyküsü", *Dilbilim Uygulamaları*, S. 2, Kasım, ss. 81-95.

²⁵⁶ Bu konuda bkz. A. Jedlička, V. Formánková ve M. Rejmánková (1970). *Základy České Stylistiky [Çek Üslûpbiliminin Temelleri]*, Praha: Státní Pedagogické Nakladatelství; Ray Mackay (1996). "Mything the Point: A Critique of Objective Stylistics" (Konuyu Efsaneleştirmek: Nesnel Üslûpbilimin Bir Kritiği), *Language and Communication*, Vol.16, No. 1, Jan, pp. 81-93; Tuba Sarıbaş (2001). "Nesnellik Öznellik İkileminde Biçembilim ve Düzyazı Çözümlemesi İçin Bir Yöntem: Sabahattin Ali'nin Kağnı Öyküsü", *Dilbilim Uygulamaları*, S. 2, Kasım, ss. 81-95.

²⁵⁷ Gencay Gürsoy (1984). "Eleştiri Bir 'Üslûp' Özelliği Üstüne Düşünceler", *Düşün (Bizim Belde Toplum Sanat)*, S. 5, Ağustos, ss. 6-7; Yaşar İlksavaş (1990). "Eleştiri Üslûp Denemeleri", *Argos*, C. 2, S. 23, Temmuz, s. 146; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Critical Stylistics" (Eleştirel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics [Üslûpbilimde Anahtar Terimler]*, pp. 11-13.

²⁵⁸ Örnek olarak bkz. Gürsel Aytaç (2009). "Toleransın Edebî Göstergesi İroni Üslûbu", *Hece, Aylık Edebiyat Dergisi [Dosya: Roman Kuramlarından Çekseli Şiir Poetikasına]*, Yıl: 11, S. 129, Eylül 2009, ss. 156-160.

²⁵⁹ Bkz. Ganakumaran Subramaniam (1999). *Ideological Stylistics: 'Collative' Explorations in Malaysian and Singaporean Fictional Discourse* [İdeolojik Üslûpbilim: Malazya ve Singapur Kurgusal Söyleminde 'Karşılaştırmalı' Araştırmalar], Nottingham: University of Nottingham; Yılmaz Daşcıoğlu – Elmas Karakaş (2014). "Cumhuriyet Dönemi Edebiyat Tarihlerinde Ulus-İnşası Aracı Olarak İdeolojik Üslûp (1923-1938)", *TYB Akademi, Dil, Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi [Edebiyat ve Eleştiril]*, Yıl: 4, S. 10, Ocak içinde.

²⁶⁰ Bkz. Urszula Clark and Sonia Zyngier (2003). "Towards a Pedagogical Stylistics" (Bir Eğitsel Üslûpbilime Doğru), *Language and Literature*, Vol. 12, Issue. 4, November, pp. 339-351; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Pedagogical Stylistics" (Eğitsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics [Üslûpbilimde Anahtar Terimler]*, pp. 37-39; Michael Burke (2010). "Why Care About Pedagogical Stylistics?" (Niçin Eğitsel Üslûpbilim Önemsenmeli?), *Language and Literature*, Vol. 19, No. 7, February, pp. 7-11; Sonia Zyngier and Olivia Fiaho (2010). "Pedagogical Stylistics, Literary Awareness and Empowerment: A Critical Perspective" (Eğitsel Üslûpbilim, Edebî Fankındalık ve Yetkilendirme: Eleştirel Bir Bakış Açısı), *Language and Literature*, Vol. 19, No. 7, February, pp. 13-33; Szilvia Csavi, Lara Week and Judit Zerowitz (eds.) (2012). *Pedagogical Stylistics: Current Trends in Language, Literature and ELT* [Eğitsel Üslûpbilim: Dil, Edebiyat ve ELT'de Günümüz Eğilimleri], New York: Continuum International Publishing, 241 p.; Michael Burke (ed.) (2014). "The Pedagogical Value of Stylistics" (Üslûpbilimin Eğitsel Değeri), *The Routledge Handbook of Stylistics* [Routledge Üslûpbilim El Kitabı], New York: Routledge, içinde.

²⁶¹ Bkz. Seymour Chatman (1962). "Linguistic Style, Literary Style and Performance: Some Dictions" (Dilbilimsel Üslûp, Edebî Üslûp ve Performans: Birkaç İfade), *Georgetown Monographs on Language and Linguistics*, Vol. 13, pp. 73-81; Albert Henry (1972). "Stylistique Littéraire" (Edebî Üslûp), *FM*, 40, pp. 1-15; Anne Cluysenaar (1976). *Introduction to Literary Stylistics: A Discussion of Dominant Structures in Verse and Prose* [Edebî Üslûpbilime Giriş: Nazım ve Nesirde Egemen Yapıların Tartışılması], London: Batsford; Kofi E. Yankson (1987). *An Introduction to Literary Stylistics* [Edebî Üslûpbilime Giriş], Obosi: Pacific Publisher, 96 s.; Muhyiddin Osmân Muhsib (1431 / 2011). *el-Üslûbiyyetü'l-Edebiyye* [Edebî Üslûpbilim], Riyad: Câmî'atü Melik Su'ûd, 476 s.

²⁶² Bu konuda geniş bilgi için bkz. Vennelakanti Prakāsham (1982). *Functional Stylistics: Theory & Practice* [İşlevsel Üslûpbilim: Teori ve Uygulama], Indian Institute of Language Studies, 75 p.; Jan Chloupek and Jiří Nekvapil (eds.) (1993). *Studies in Functional Stylistics* [İşlevsel Üslûpbilim Üzerine İncelemeler], Prague: John Benjamins Publishing Company; Dan Shen (2002). "Further Reflections on Functional Stylistics" (İşlevsel Üslûpbilim Üzerine Daha Fazla Düşünceler), *Foreign Language Teaching and Research*, Vol 34, No. 3, pp. 188-193; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Functional Stylistics" (İşlevsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics [Üslûpbilimde Anahtar Terimler]*, pp. 25-26.

²⁶³ Bkz. Ahmad Tamîmdârî (1381 / 2002). "Chapter 3. Poetic Styles in Parsian Literature" (Bölüm 3. Fars Edebiyatında Poetik Üslûplar), *The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres* [İran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebî Türler], Translated by Ismâ'îl Salâmî, Center for International Cultural Studies, Tehran: Alhoda International Publishers, pp. 71-102; S. Shamisa (2003). *Poetic Stylistics* [Poetik Üslûpbilim], Tehran: Ferdows Publication.

²⁶⁴ Bkz. H. G. Widdowson (1992). *Practical Stylistics: An Approach to Poetry* [Uygulamalı Üslûpbilim: Şiire Bir Yaklaşım], Oxford: Oxford University Press; Ulrike Bethlehem (1993). *Practical Stylistics: British Columnists* [Uygulamalı Üslûpbilim: İngiliz Gazete Sütun Yazarları], Winter, ?, 196 p.

²⁶⁵ Bkz. Nazan Tutuş (2010). "Style and Creative Use of Language in Advertisements" (Reklâmlarda Üslûp ve Yaratıcı Dil Kullanımı), *Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C. 50, S. 2, Ankara ss. 283-298.

Politik üslûp ve/veya üslûpbilim²⁶⁸, Adlî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁶⁹, Hukuk üslûbu²⁷⁰ ve/veya üslûpbilimi, İş dili üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Hitabet üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Bilimsel²⁷¹ ve teknolojik üslûp ve/veya üslûpbilim, Hipermetin/e-metin üslûbu ve/veya üslûpbilimi, İnternet üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁷² ... vs.]]²⁷³, Filozofik üslûp ve/veya üslûpbilim, Felsefî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁷⁴ ... vb. Bir de bunlara (Edebî) üslûp felsefesi²⁷⁵ kategorisini ilave etmek gerekir.

13-Yazar veya şairlerin cinsiyetlerine göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Feminist²⁷⁶ / Kadın üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁷⁷ ve Erkek üslûbu²⁷⁸ve/veya üslûpbilimi ... vb.

14-Genel ve özel olup olmamaya göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Genel üslûp ve/veya üslûpbilim²⁷⁹, Özel üslûp ve/veya üslûpbilim yahut Edebî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁸⁰ ile Gayri edebî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁸¹.

15-Bilim veya sanat dallarına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Edebî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁸², Dilbilimsel üslûp ve/veya üslûpbilim²⁸³ (*Kelime üslûbu²⁸⁴, Cümle Üslûbu²⁸⁵ ...), Resim üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁸⁶, Felsefî üslûp ve/veya üslûpbilim²⁸⁷, Psikolojik

²⁶⁶ I.R. Galperin ve Michal Krístek'e ilave olarak 'gazete üslûbu' kavramı hakkında bkz. Şükrü Murat Elçin – Muhtar Tevfikoğlu (1987). *Yeni Türk Nesri Antolojisi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 314.

²⁶⁷ Bkz. Firdevs Karahan (2006). "Biçembilim ve Eleştirel Söylem Çözümlemesi Bağlamında Dedikodu Sütunlarına Yönelik Bir İnceleme", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C. 23, S. 1, Ankara s.s. 89-118.

²⁶⁸ Bkz. Pascale Gaillet (1992). *Political Stylistics: Popular Language as Literary Artifact* [Politik Üslûpbilim: Edebî Eser Olarak Popüler Dil], London and New York: Routledge; Jonathan Charteris-Black (2014). "Political Style" (Politik Üslûp), *The Cambridge Handbook of Stylistics* [Cambridge Üslûpbilim El Kitabı], [Eds. Peter Stockwell and Sara Whiteley], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 536-557.

²⁶⁹ Bkz. Gerald R. McMenamin (1993). *Forensic Stylistics* [Adlî Üslûpbilim], Amsterdam: Elsevier, 249 p. [Burada 'adlî' şeklinde çevirdiğimiz İngilizce 'forensic' kelimesinin 'bulgubilim' olarak da Türkçeleştirildiğine şahit olduğumu belirtmek isterim.]

²⁷⁰ Bkz. Ergun Özsunay (1976). *Karşılaştırmalı Hukuka Giriş*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, s. 330; Şükrü Murat Elçin – Muhtar Tevfikoğlu (1987). *Yeni Türk Nesri Antolojisi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 314.

²⁷¹ Bkz. David Lodge (2002). "M. Riffaterre: Scientific Stylistics" (M. Riffaterre: Bilimsel Üslûpbilim), *The Language of Fiction: Essays in Criticism and Verbal Analysis of the English Novel* [Kurmacanın Dili: İngiliz Romanının Eleştirisi ve Sözel Çözümlemesi], New York: Routledge and Kegan Paul, pp. 61-63.

²⁷² Bkz. Sergej Litrop and Dušan Gabrovšek (2011). *Internet Stylistics: The Stylistic Properties of Internet English as a Unique Genre* [İnternet Üslûpbilimi: Yegâne Tür Olarak İnternet İngilizcesinin Üslûpbilimsel Özellikleri], Ljubljana: S. Litrop, 126 p.

²⁷³ Bkz. Unauthor (02.07.2013). "2.4.Classification of Stylistics" (Üslûpbilimin Sınıflandırılması), <http://menku.baidu.com/view/86c98836eefdc8d376ee32ea.html>; (03.07.2013). http://www.chinadmd.com/file/icpcvveu6wxc3xvucawwwwu6_3.html.

²⁷⁴ Bkz. Brand Blanshard (1954). *On Philosophical Style* [Felsefî Üslûp Üzerine], Bloomington: Indiana University Press, 69 p.; Berel Lang (ed.) (1980). *Philosophical Stylistics* [Felsefî Üslûpbilim], Chicago: Nelson-Hall; Berel Lang (1988). "Literary Philosophy: The Anatomy of Philosophical Style" (Edebiyat Felsefesi: Felsefî Üslûbun Anatomisi), *Colby Quarterly*, Vol. 24, Issue: 2, June, pp. 101-112;

²⁷⁵ Bkz. Herbert Spencer (1852). "The Philosophy of Style" (Üslûp Felsefesi), *Westminster Review*, October; A.mlf. (1881). *Philosophy of Style: An Essay* [Üslûp Felsefesi], New York: D. Appleton and Company, 55 p.; A.mlf. (1905). "The Philosophy of Style" (Üslûp Felsefesi), *Representative Essays on the Theory of Style* [Üslûp Teorisi Üzerine Temsili Denemeler], [Ed. William T. Brewster], London and New York: The Macmillan Company, pp. 167-208; A.mlf. (1930). "The Philosophy of Style" (Üslûp Felsefesi), *Theories of Style in Literature* [Edebiyatta Üslûp Teorileri], [Arranged and Adapted by Lane Cooper], London: The Macmillan Company, pp. 270-311; Gilles-Gaston Granger (1988). *Essai d'une philosophie du style* [Üslûp Felsefesi Üzerine Bir Deneme], Éditions Odile Jacob, Paris, 1988; Afşar Timuçin (2005). *Estetik Bakış*, İstanbul: Bulut Yayınları, ss. 15-16.

²⁷⁶ Örnek olarak bkz. Sara Mills (1995). *Feminist Stylistics* [Feminist Üslûpbilim], London: Routledge; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Feminist Stylistics" (Feminist Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 18-21.

²⁷⁷ Örnek olarak bkz. Cenâb Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Nisvân" (Kadınların Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 301, 5 Kânûn-ı Evvel / 17 Kanûn-ı Evvel, ss. 230-233; Selmin Kuş (2001). "Murathan Mungan'ın Hayat Hanım, İlk Tayin Adlı Öyküsünün Feminist Biçembilimsel Yaklaşımla İncelenmesi", *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi / Inonu University Journal of Art and Design, Özel Sayı / Special Edition*, Cilt / Vol. 2, ss. 788-?

²⁷⁸ Örnek olarak bkz. Daniel Worden (2011). *Masculine Style: The American West and Literary Modernism* [Erkek Üslûbu: Amerikan Batısı ve Edebî Modernizm], New York: Palgrave Macmillan, 208 p.

²⁷⁹ Örnek olarak bkz. Jenefer Robinson (1984). "General and Individual Style in Literature" (Edebiyatta Genel ve Özel/Bireysel Üslûp), *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, Vol. 43, No. 2, Winter, pp. 147-158; Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, p. 562.

²⁸⁰ Örnek olarak bkz. Seymour Chatman (1962). "Linguistic Style, Literary Style and Performance: Some Dictions" (Dilbilimsel Üslûp, Edebî Üslûp ve Performans: Birkaç İfade), *Georgetown Monographs on Language and Linguistics*, Vol. 13, pp. 73-81; Albert Henry (1972). "Stylistique Littéraire" (Edebî Üslûp), *FM*, 40, pp. 1-15; Anne Cluysenaar (1976). *Introduction to Literary Stylistics: A Discussion of Dominant Structures in Verse and Prose* [Edebî Üslûpbilime Giriş: Nazım ve Nesirde Egemen Yapıların Tartışılması], London: Batsford; Kofi E. Yankson (1987). *An Introduction to Literary Stylistics* [Edebî Üslûpbilime Giriş], Obosi: Pacific Publisher, 96 s.; Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, p. 562; Muhyiddin Osmân Muhsib (1431 / 2011). *el-Üslûbiyyetü'l-Edebiyye* [Edebî Üslûpbilim], Riyad: Câmî'atü Melik Su'ûd, 476 s.

²⁸¹ Örnek olarak bkz. Wolfgang Groser, James Hogg and Karl Hubmayer (eds.) (1995). *Style: Literary and Non-literary: Contemporary Trends in Cultural Stylistics* [Üslûp: Edebî ve Gayri Edebî: Kültürel Üslûpbilimde Çağdaş Eğilimler], Lampeter: Elwin Mellen, 357 p.

²⁸² Örnek olarak bkz. Seymour Chatman (1962). "Linguistic Style, Literary Style and Performance: Some Dictions" (Dilbilimsel Üslûp, Edebî Üslûp ve Performans: Birkaç İfade), *Georgetown Monographs on Language and Linguistics*, Vol. 13, pp. 73-81; Albert Henry (1972). "Stylistique Littéraire" (Edebî Üslûp), *FM*, 40, pp. 1-15; Anne Cluysenaar (1976). *Introduction to Literary Stylistics: A Discussion of Dominant Structures in Verse and Prose* [Edebî Üslûpbilime Giriş: Nazım ve Nesirde Egemen Yapıların Tartışılması], London: Batsford; Kofi E. Yankson (1987). *An Introduction to Literary Stylistics* [Edebî Üslûpbilime Giriş], Obosi: Pacific Publisher, 96 s.; Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, p. 562; Muhyiddin Osmân Muhsib (1431 / 2011). *el-Üslûbiyyetü'l-Edebiyye* [Edebî Üslûpbilim], Riyad: Câmî'atü Melik Su'ûd, 476 s.

²⁸³ Örnek olarak bkz. Seymour Chatman (1962). "Linguistic Style, Literary Style and Performance: Some Dictions" (Dilbilimsel Üslûp, Edebî Üslûp ve Performans: Birkaç İfade), *Georgetown Monographs on Language and Linguistics*, Vol. 13, pp. 73-81; Nils Erik Enkvist (1973). *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Hauge: Mouton, 181 p.; R. Sandell (1977). *Linguistic Style and Persuasion* [Dilbilimsel Üslûpbilim ve İkna], London: Academic Press; Jürgen Esser (1993). *English Linguistic Stylistics* [İngiliz Dilbilimsel Üslûpbilimi], Tübingen: Niemeyer; Gabriela Missikova (2003). *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Nitra: Universzita Konstantina Filozofa, Filozoficka Fakulta; Anna Guillemain (2008). "The Style of Linguistics: Aby Warburg, Karl Vossler, and Hermann Osthoff" (Dilbilimsel Üslûpbilim: Aby Warburg, Karl Vossler, and Hermann Osthoff), *Journal of History of Ideas*, Vol. 69, Nu. 4, pp. 605-626; Consuelo Montes Granado (2008). "Heteroglossia in Literature: A Sociolinguistic Stylistics Approach" (Edebiyatta Çokdillilik: Bir Toplumdilbilimsel Üslûp Yaklaşımı), *Multidisciplinary Studies in Language and Literature: English, American and Canadian*, [Eds. Maria F. Garcia – Bermejo Giner – Pilar Sanchez Garcia Consuelo Montes Granado – Elvira Perez Iglesias Juan Andres Jurado Torresquesana], Salamanca (España): Universidad de Salamanca, pp. 103-112.

üslûp²⁸⁸ ve/veya üslûpbilim²⁸⁹, Sosyolojik üslûp²⁹⁰ ve/veya üslûpbilim (Üslûplar sosyolojisi²⁹¹), Tarihsel üslûp ve/veya üslûpbilim²⁹², Hukuk üslûbu²⁹³ ve/veya üslûpbilimi, Eğitsel üslûp ve/veya üslûpbilim²⁹⁴, Karşılaştırmalı üslûp ve/veya üslûpbilim²⁹⁵, Edimbilimsel üslûp ve/veya üslûpbilim²⁹⁶, Estetik üslûp ve/veya üslûpbilim²⁹⁷; Estetik-dışı üslûp ve/veya üslûpbilim, Film üslûbu ve/veya üslûpbilimi²⁹⁸, Bilimsel²⁹⁹ ve teknolojik üslûp ve/veya üslûpbilim, Televizyon üslûbu³⁰⁰, Plastik sanatlarda üslûp³⁰¹ ... vb.

16-Teorik veya pratik olup olmadığına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Teorik üslûp ve/veya üslûpbilim³⁰² ve Uygulamalı üslûp ve/veya üslûpbilim³⁰³ ya da Normatif üslûp ve/veya üslûpbilim ve Deskriptif üslûp ve/veya üslûpbilim³⁰⁴.

17-İş ve meslek gruplarına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

²⁸⁴ Örnek olarak bkz. Ahmet Caferoğlu (1962). "Filolog Gözü İle Tanpınar'ın 'Beş Şehir'indeki Kelime Üslûbu", *İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 12, 31 Aralık, ss. 87-96.

²⁸⁵ Örnek olarak bkz. Nihal Kilci (2003). *Cemil Meriç'in Bu Ülke Adlı Eserinde Cümle Üslûbu*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, 221 s.; Nihal Çalışkan (2010). "Bu Ülke'nin Cümlesi: Cemil Meriç'in Cümle Üslûbu Üzerine Bir İnceleme / The Statement of Bu Ülke: An Analysis of Cemil Meriç's Syntactic Style", *Turkish Studies / International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 5/2, Spring pp. 912-933.

²⁸⁶ Örnek olarak bkz. Richard Wollheim (1979). "Pictorial Style: Two Views" (Resim Üslûbu: İki Görüş), *The Concept of Style* [Ed. Berel Lang], Philadelphia: University of Pennsylvania Press, pp. 129-145 (Wollheim, bu yazısında 'genel üslûp ve 'özel/bireysel üslûp' ayrımını yapar, ardından bu kavramların açıklamalarını verir ve örneklendirir).

²⁸⁷ Örnek olarak bkz. Brand Blanshard (1954). *On Philosophical Style* [Felsefi Üslûp Üzerine], Bloomington: Indiana University Press, 69 p.; Berel Lang (ed.) (1980). *Philosophical Stylistics* [Felsefi Üslûpbilim], Chicago: Nelson-Hall; Berel Lang (1988). "Literary Philosophy: The Anatomy of Philosophical Style" (Edebiyat Felsefesi: Felsefi Üslûbun Anatomisi), *Colby Quarterly*, Vol. 24, Issue: 2, June, pp. 101-112.

²⁸⁸ Örnek olarak bkz. Anna Marjorie Young (2007). "Psychological Style" (Psikolojik Üslûp), *Public Intellectuals, Rhetorical Style and the Public Sphere: The Politics of Thinking Out Loud* [Kamu Aydınları, Belâgat Üslûbu ve Kamusal Alan: Sesli Düşünme Politikaları], PhD. Dissertation, Austin: the Faculty of the Graduate School of The University of Texas, pp. 28-29, 72-85, 106-112, 132-138, 155-160; Willie van Peer (2010). *Stylistics and Psychology: Investigations of Foregrounding* [Üslûpbilim ve Psikoloji: Önceleme Üzerine İncelemeler], Australia: Croom Helm Australia Pty Ltd.

²⁸⁹ Örnek olarak bkz. René Wellek and Austin Warren (1949). "XIV.Style and Stylistics" (XIV.Üslûp ve Üslûpbilim), *Theory of Literature* [Edebiyat Teorisi], New York: Harcourt, Brace and Company, p. 187; Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Psychological Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Psikolojik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, pp. 275-276; René Wellek and Austin Warren (1983). *Edebiyat Biliminin Temelleri*, [Çev. Ahmet Edip Uysal], Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, ss. 243-244; A.mlf. (1993). *Edebiyat Teorisi*, [Çev. Ömer Faruk Huyugüzel], İzmir: Akademi Kitabevi, s. 157.

²⁹⁰ Örnek olarak bkz. Anna Marjorie Young (2007). "Sociological Style" (Sosyolojik Üslûp), *Public Intellectuals, Rhetorical Style and the Public Sphere: The Politics of Thinking Out Loud* [Kamu Aydınları, Belâgat Üslûbu ve Kamusal Alan: Sesli Düşünme Politikaları], pp. 29, 86-91, 113-117, 140-142, 161-162. Ayrıca bkz. Rodney D. Nelson (1992). "The Sociology of Styles of Thought" (Düşünme Üslûpları Sosyolojisi), *The British Journal of Sociology*, Vol. 43, No. 1, Marc, pp. 25-54.

²⁹¹ Örnek olarak bkz. Nurettin Şazi Kösemihal (1964-1966). "Edebiyat Sosyolojisine Giriş", *Sosyoloji Dergisi*, S. 19-20, İstanbul, s. 26, 27.

²⁹² Örnek olarak bkz. Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Historical Stylistics" (Tarihsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 26-28.

²⁹³ Bkz. Ergun Özsunay (1976). *Karşılaştırmalı Hukuka Giriş*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları, s. 330; Şükrü Murat Elçin – Muhtar Tevfikoğlu (1987). *Yeni Türk Nesri Antolojisi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 314.

²⁹⁴ Örnek olarak bkz. Urszula Clark and Sonia Zyngier (2003). "Towards a Pedagogical Stylistics" (Bir Eğitsel Üslûpbilime Doğru), *Language and Literature*, Vol. 12, Issue. 4, November, pp. 339-351; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Pedagogical Stylistics" (Eğitsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 37-39; Michael Burke (2010). "Why Care About Pedagogical Stylistics?" (Niçin Eğitsel Üslûpbilim Önemsenmeli?), *Language and Literature*, Vol. 19, No. 7, February, pp. 7-11; Sonia Zyngier and Olivia Fiaihio (2010). "Pedagogical Stylistics, Literary Awareness and Empowerment: A Critical Perspective" (Eğitsel Üslûpbilim, Edebî Fankındalık ve Yetkilendirme: Eleştirel Bir Bakış Açısı), *Language and Literature*, Vol. 19, No. 7, February, pp. 13-33; Szilvia Csavi, Lara Week and Judit Zerkowitz (eds.) (2012). *Pedagogical Stylistics: Current Trends in Language, Literature and ELT* [Eğitsel Üslûpbilim: Dil, Edebiyat ve ELT'de Günümüz Eğilimleri], New York: Continuum International Publishing, 241 p.; Michael Burke (ed.) (2014). "The Pedagogical Value of Stylistics" (Üslûpbilimin Eğitsel Değeri), *The Routledge Handbook of Stylistics* [Routledge Üslûpbilim El Kitabı], New York: Routledge, içinde.

²⁹⁵ Örnek olarak bkz. J. Darbelnet (1983). "Comparative Stylistics as a Linguistic Discipline" (Bir Dilbilim Disiplini Olarak Karşılaştırmalı Üslûpbilim), *Multilingua – Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*, Vol. 2, Issue 3, pp. 127-132; Monika Doherty (1991). "Reliability of Observational Data: Towards a Theory of Comparative Stylistics" (Gözlem Verisinin Güvenilirliği: Bir Karşılaştırmalı Üslûpbilim Teorisine Doğru), *TTR: Traduction, Terminologie, Rédaction*, Vol. 4, No. 1, 49-61; J. R. Vinay (1995). *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation* [Fransızca ve İngilizcenin Karşılaştırmalı Üslûpbilimi: Çeviri İçin Bir Metodoloji], Amsterdam: Benjamins Publishing Company, XX+359 p.; Anand Patil (2011). "Comparative Stylistics" (Karşılaştırmalı Üslûpbilim), *The Criterion: An International Journal in English*, Vol. 2, Issue 1, April, pp. 1-17.

²⁹⁶ Bkz. Peter Richardson (1998). *Style: A Pragmatic Approach* [Üslûp: Edimbilimsel Bir Yaklaşım], Boston: Allyn & Bacon; Elizabeth Black (2005). *Pragmatic Stylistics* [Edimbilimsel Üslûpbilim], Edinburg: Edinburg University Press, 177 p.; Siobhan Chapman and Billy Clark (eds.) (2014). *Pragmatic Literary Stylistics* [Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim], London: Palgrave Macmillan; Siobhan Chapman and Billy Clark (eds.) (2005). "Introduction: Pragmatic Literary Stylistics" (Giriş: Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim), *Pragmatic Literary Stylistics* [Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim], pp. 1-15.

²⁹⁷ Örnek olarak bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Aesthetic Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Estetik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.

²⁹⁸ Örnek olarak bkz. Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Film Stylistics / The Stylistics of Film" (Film Üslûpbilimi), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 21-23; David Bordwell (1997). *On the History of Film Style* [Film Üslûbunun Tarihi Üzerine], Cambridge: Harvard University Press; Filiz Kılıç (1998). *Türk Sinemasında 1980 Sonrası Üslûp Araştırmaları*, Basılmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sahne ve Görüntü Sanatları Anabilim Dalı, 129 s.

²⁹⁹ Bkz. David Lodge (2002). "M. Riffaterre: Scientific Stylistics" (M. Riffaterre: Bilimsel Üslûpbilim), *The Language of Fiction: Essays in Criticism and Verbal Analysis of the English Novel* [Kurmancanın Dili: İngiliz Romanının Eleştirisi ve Sözel Çözümlemesi], New York: Routledge and Kegan Paul, pp. 61-63.

³⁰⁰ Örnek olarak bkz. Jeremy G. Butler (2009). *Television Style* [Televizyon Üslûbu], London: Routledge, 248 p.

³⁰¹ Örnek olarak bkz. Selçuk Mülayim (1984). "Plastik Sanatlarda Anlatım Biçimleri ve Üslûp", *Arkeoloji-Sanat Tarihi Dergisi*, No. 3, İzmir, ss. 97-114.

³⁰² Örnek olarak bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Theoretical Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Teorik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. ?

³⁰³ Örnek olarak bkz. H.G. Widdowson (1992). *Practical Stylistics: An Approach to Poetry* [Uygulamalı Üslûpbilim: Şiire Yaklaşım], Oxford: Oxford University Press.

³⁰⁴ Örnek olarak bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Descriptive Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Betimleyici Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.

İş dili üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Din Görevlisi³⁰⁵ (Haham, Papaz³⁰⁶ ve İmam-hatip ...vb.) üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Gazete³⁰⁷ ve Gazeteci üslûbu ve/veya üslûpbilimi³⁰⁸, Esnaf üslûbu ve/veya üslûpbilimi, Şoför üslûbu ve/veya üslûpbilimi ... vb.

18-Bireysel veya millî veyahut küresel olup olmamasına göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

Bireysel üslûp³⁰⁹, Millî üslûp³¹⁰, Kozmopolit üslûp³¹¹, Küresel edebî üslûp ve/veya üslûpbilim.

19-Roman Jakobson (1896-1982)'ın Dilbilimsel İletişim Diyagramı'na göre üslûp ve/veya üslûpbilim:

a-Yazar merkezli üslûp ve/veya üslûpbilim:

Romantik üslûp ve/veya üslûpbilim³¹², Psikolojik üslûp³¹³ ve/veya üslûpbilim³¹⁴ [*Psikanalitik üslûp³¹⁵ ve/veya üslûpbilim³¹⁶] ... vb.

[*Yazarın kullandığı kelime türlerine göre üslûp, Sıfat üslûbu, İsim üslûbu ve Fiil üslûbu³¹⁷ ... gibi kategorilere ayrılabilir.]

b-Eser/metin merkezli üslûp ve/veya üslûpbilim:

Sözbilimsel üslûp ve/veya üslûpbilim³¹⁸, Dilbilimsel üslûp ve/veya üslûpbilim³¹⁹ (*Kelime üslûbu, Cümle Üslûbu³²⁰ ...), Biçimci üslûp ve/veya üslûpbilim³²¹, Metindilbilimsel üslûp ve/veya üslûpbilim³²²,

³⁰⁵ Bütün dinlerde din görevlileri müntesiplerine iyi bir hitabet dili ile seslendiklerinden, hitabet üslûbu ve/veya üslûpbilimi ile din görevlisi üslûp ve/veya üslûpbilimi birbirine yakın durmakta ve neredeyse örtüşmektedir.

³⁰⁶ Northrop Frye, üslûbu halk üslûbu (demotic style) ve papaz üslûbu (hieratic style) şeklinde ikiye ayırırken bu üslûp ayırımına yer verir [Bkz. Northrop Frye (1963). "Chapter Two / Manual of Style" (Bölüm 2: Üslûp Elkitabı), *The Well-Tempered Critic* [İyi Huylu Eleştirmen], Bloomington: Indiana University Press, pp. 55-111]. Diğerleri bu ayırma kıyasla tarafımızca eklenmiştir.

³⁰⁷ I.R. Galperin ve Michal Krístek'e ilave olarak 'gazete üslûbu' kavramı hakkında bkz. Şükrü Murat Elçin – Muhtar Tevfikoğlu (1987). *Yeni Türk Nesri Antolojisi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, s. 314.

³⁰⁸ Bkz. Firdevs Karahan (2006). "Biçembilim ve Eleştirel Söylem Çözümlemesi Bağlamında Dedikodu Sütunlarına Yönelik Bir İnceleme", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C. 23, S. 1, Ankara, ss. 89-118.

³⁰⁹ Bkz. Fritz Martini (1971). "Personel Style and Period Style: Perspectives on a Theme of Literary Research" (Kişisel Üslûp ve Dönem Üslûbu: Bir Edebiyat Araştırması Temi Üzerine Bakış Açıkları), *Patterns of Literary Style* [Ed. Joseph Strelka], *Yearbook of Comparative Criticism*, No. 3, pp. 90-115; Jenefer Robinson (1984). "General and Individual Style in Literature" (Edebiyatta Genel ve Özel/Bireysel Üslûp), *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, Vol. 43, No. 2, Winter, pp. 147-158.

³¹⁰ Bkz. Mehmet Kaplan (1973). "Ferdî ve Millî Üslûp", *Hisar, Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, S. 117, Mayıs, s. 6.

³¹¹ Bkz. Rebecca L. Walkowitz (2002). *Cosmopolitan Style: Modernism Beyond the Nation* [Kozmopolit Üslûp: Millet Ötesi Modernizm], New York: Columbia University Press.

³¹² Bkz. Frederick B. Artz (1962). *From the Renaissance to Romanticism: Trends in Style in Art, Literature, and Music, 1300-1830* [Rönesanstan Romantizme: Sanat, Edebiyat ve Müzikteki Üslûpta Eğilimler], Chicago: University of Chicago Press, X+311 p.

³¹³ Bkz. Anna Marjorie Young (2007). "Psychological Style" (Psikolojik Üslûp), *Public Intellectuals, Rhetorical Style and the Public Sphere: The Politics of Thinking Out Loud* [Kamu Aydınları, Belâgat Üslûbu ve Kamusal Alan: Sesli Düşünme Politikaları], PhD. Dissertation, Austin: the Faculty of the Graduate School of The University of Texas, pp. 28-29, 72-85, 106-112, 132-138, 155-160; Willie van Peer (2010). *Stylistics and Psychology: Investigations of Foregrounding* [Üslûpbilim ve Psikoloji: Önceleme Üzerine İncelemeler], Australia: Croom Helm Australia Pty Ltd.

³¹⁴ Örnek olarak bkz. René Wellek and Austin Warren (1949). "XIV. Style and Stylistics" (XIV. Üslûp ve Üslûpbilim), *Theory of Literature* [Edebiyat Teorisi], New York: Harcourt, Brace and Company, p. 187; Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Psychological Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Psikolojik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 275; René Wellek and Austin Warren (1983). *Edebiyat Biliminin Temelleri*, [Çev. Ahmet Edip Uysal], Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları, ss. 243-244; A.mlf. (1993). *Edebiyat Teorisi*, [Çev. Ömer Faruk Huyugüzel], İzmir: Akademi Kitabevi, s. 157.

³¹⁵ Böyle bir adlandırma ve kavram için bkz. B. Pope (1977). "Research on Psychoanalytic Style" (Psikanalitik Üslûp Üzerine Araştırma), *Effective Psychotherapy* [Eds. A.S. Gurman and A.M. Razin], New York: Pergamon Press, içinde.

³¹⁶ 'Psikanalitik üslûpbilim' kavramı için bkz. Rebecca Posner (ed.) et al (1982). *Trends in Romance Linguistics and Philology, Volume 3: Language and Philology in Romance* [Roman Dilbilim ve Filolojisinde Eğilimler, Cilt 3: Romanya'da Dil ve Filoloji], The Hague: Mouton Publishers, p. 60: "Does this mean that 'psychoanalytic stylistics' would be substituted for 'psychological stylistics'?" (Bu, 'psikanalitik üslûpbilim'in 'psikolojik üslûpbilim'in yerini alacağı anlamına gelir mi?)

³¹⁷ Bkz. Rulon Wells (1960). "Nominal and Verbal Style" (İsim ve Fiil Üslûbu), *Style in Language* [Dilde Üslûp, Ed. Thomas A. Sebeok], Cambridge, New York and London: Technology Press of MIT and John Wiley and Sons, pp. 213-220; Richard A. Lanham (2003). "Noun and Verb Styles" (İsim ve Fiil Üslûpları), *Analyzing Prose* [Nesri Çözümleme], pp. 1-10.

³¹⁸ Bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Rhetoric Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Sözbilimsel Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273; Jeanne Fahnestock (2011). *Rhetorical Style: The Uses of Language in Persuasion* [Sözbilimsel Üslûp: İknada Dil Kullanımları], Oxford and New York: Oxford University Press.

³¹⁹ Örnek olarak bkz. Seymour Chatman (1962). "Linguistic Style, Literary Style and Performance: Some Dictions" (Dilbilimsel Üslûp, Edebî Üslûp ve Performans: Birkaç İfade), *Georgetown Monographs on Language and Linguistics*, Vol. 13, pp. 73-81; Nils Erik Enkvist (1973). *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Hague: Mouton, 181 p.; R. Sandell (1977). *Linguistic Style and Persuasion* [Dilbilimsel Üslûpbilim ve İknâ], London: Academic Press; Jürgen Esser (1993). *English Linguistic Stylistics* [İngiliz Dilbilimsel Üslûpbilimi], Tübingen: Niemeyer; Gabriela Missikova (2003). *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Nitra: Univerzita Konstantina Filozofa, Filozoficka Fakulta; Anna Guillemin (2008). "The Style of Linguistics: Aby Warburg, Karl Vossler, and Hermann Osthoff" (Dilbilimsel Üslûpbilim: Aby Warburg, Karl Vossler, and Hermann Osthoff), *Journal of History of Ideas*, Vol. 69, Nu. 4, pp. 605-626; Consuelo Montes Granado (2008). "Heteroglossia in Literature: A Sociolinguistic Stylistics Approach" (Edebiyatta Çokdillilik: Bir Toplumdilbilimsel Üslûp Yaklaşımı), *Multidisciplinary Studies in Language and Literature: English, American and Canadian*, eds. Maria F. Garcia – Bermejo Giner – Pilar Sanchez Garcia Consuelo Montes Granado – Elvira Perez Iglesias Juan Andres Jurado Torresquesana, Salamanca (España): Universidad de Salamanca, pp. 103-112.

³²⁰ Örnek olarak bkz. Nihal Kilci (2003). *Cemil Meriç'in Bu Ülke Adlı Eserinde Cümle Üslûbu*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, 221 s.; Nihal Çalışkan (2010). "Bu Ülke'nin Cümlesi: Cemil Meriç'in Cümle Üslûbu Üzerine Bir İnceleme / The Statement of Bu Ülke: An Analysis of Cemil Meriç's Syntactic Style", *Turkish Studies / International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 5/2, Spring, pp. 912-933.

³²¹ Örnek olarak bkz. Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu. 24, p. 369; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Formalist Stylistics" (Biçimci Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 24-30; Sonia Zyngier (2014). "Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), p. 43.

Dönüşümlü-Üretimsel üslûp ve/veya üslûpbilim³²³, Bütüncü üslûp ve/veya üslûpbilimi³²⁴, Betimleyici üslûp ve/veya üslûpbilim³²⁵ (Vezinsel betimleyici üslûp ve/veya üslûpbilim, Yapısal üslûp ve/veya üslûpbilim³²⁶ ve Sözlüksel üslûp ve/veya üslûpbilim³²⁷), Objektivist üslûp ve/veya üslûpbilim, Topografik veya Görsel üslûp ve/veya üslûpbilim³²⁸, Göstergibilimsel üslûp ve/veya üslûpbilim³²⁹, Yorumlayıcı³³⁰ / Yorumbilimsel üslûp³³¹ ve/veya üslûpbilim, Zihniyetçi üslûp ve/veya üslûpbilim³³², Hipermetin/e-metin üslûbu ve/veya üslûpbilimi ... vb.

Ayrıca bu üslûp ve/veya üslûpbilim çeşidini *Telif eserlerde/metinlerde üslûp, Adapte eserlerde/metinlerde üslûp, Çeviri eserlerde/metinlerde üslûp ve Çeviribilimde üslûp*³³³ ... diye de sınıflandırmak mümkündür.

c-Okur merkezli üslûp ve/veya üslûpbilim:

Duygusal üslûp ve/veya üslûpbilim³³⁴, Edimbilimsel (Faydacı) üslûp ve/veya üslûpbilim³³⁵ ya da İşlevsel üslûp ve/veya üslûpbilim³³⁶ (Medya üslûbu ve/veya üslûpbilimi³³⁷), Eğitsel üslûp ve/veya üslûpbilim³³⁸, Adlî üslûp ve/veya üslûpbilim³³⁹, Feminist üslûp ve/veya üslûpbilim³⁴⁰ ... vb.

- ³²² Bkz. Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 370-371; A.mlf. (2014). "Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), p. 44.
- ³²³ Bkz. James P. Thorne (1965). "Stylistics and Generative Grammars" (Üslûpbilim ve Üretimsel Dilbilgisi), *Journal of Linguistics*, Vol. 1, No. 1, April, pp. 49-59; Curtis W. Hayes (1968). "A Transformative-Generative Approach to Style: Samuel Johnson and Edward Gibbon" (Üslûba Dönüşümlü-Üretimsel Bir Yaklaşım: Samuel Johnson ve Edward Gibbon), *Language and Style*, Vol. ?, No. 1, pp. 39-48; Robert de Baugrande (1977). "Generative Stylistics: Between Grammar and Rhetoric" (Üretimsel Üslûpbilim: Dilbilgisi ve Belâgat Arasında), *College Composition and Communication*, Vol. 28, No. 3, October, pp. 240-246.
- ³²⁴ Bkz. D. L. Hoover, J. Culpeper and B. Louw (2007). *Approaches to Corpus Stylistics: The Corpus, the Computer and the Study of Literature* [Bütüncü Üslûpbilime Yaklaşımlar: Bütüncü, Bilgisayar ve Edebiyat Araştırması], London: Routledge; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Corpus Stylistics" (Bütüncü Üslûpbilimi), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 9-11; Michaela Mahlberg (2013). *Corpus Stylistics and Dickens' Fiction* [Bütüncü Üslûpbilimi ve Dickens'in Kurmacası], New York: Routledge.
- ³²⁵ Bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Descriptive Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Betimleyici Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.
- ³²⁶ Bkz. Michael Riffaterre (1971). *Essais de Stylistique Structurale* [Yapısal Üslûpbilim Üzerine Denemeler], Paris: Flammarion, 364 p.; Talbot J. Taylor (1981). *Linguistic Theory and Structural Stylistics* [Dilbilimsel Teori ve Yapısal Üslûpbilim], Oxford: Pergamon Press, 111 p.
- ³²⁷ Bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.
- ³²⁸ Bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Topographical or Visual stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Topografik veya Görsel Üslûpbilim), *New Literary History*, p. 275.
- ³²⁹ Bkz. Georges Molinié (1998). *Sémiostylistique: L'effet de l'art* [Göstergibilimsel Üslûpbilim: Sanatta Etkisi], Paris: Presses Universitaires de France.
- ³³⁰ Bkz. Dirî I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, p. 563.
- ³³¹ Bkz. Michael Lapidge (1975). "The Hermeneutic Style in Tenth-Century Anglo-Latin Literature" (Onuncu Yüzyıl Anglo-Latin Edebiyatında Yorumbilimsel Üslûp), *Aglo-Saxon England*, Vol. 4, December, pp. 67-111. Ayrıca bkz. Serhiy Kvit (2011). "The Hermeneutics of Style" (Üslûbun Yorumbilimi), *Kyiv-Mohyla Journal Philosophy*, Vol. 2, pp. 1-4.
- ³³² Bkz. I. Bockting (1994). "Mind Style as a Interdisciplinary Approach to Characterisation in Faulkner" (Faulkner'daki Karakterizasyona Disiplinlerarası Bir Yaklaşım Olarak Zihniyet Üslûbu), *Language and Literature*, Vol. 3, No. 3, pp. 157-174; Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 369-370; J. Boase-Beier (2003). "Mind Style Translated" (Aktarılan Zihniyet Üslûbu), *Style*, Vol. 37, No. 3, pp. 253-265; Sonia Zyngier (2014). "Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), pp. 43-44.
- ³³³ Bkz. Hans J. Vermeer (2010). "Çeviribilimde Retorik ve Biçembilim" (Çev.: Ayşe Handan Konar), *Ç.N: Çevirmenin Notu Dergisi*, S. 11, (İstanbul) 20 Mayıs içinde; Burç İdem Dinçel (2011). "Stylistic of Drama and the (Im)Possibility of Stylistic Achievement in Translation of John Millington Synge's *Riders to the Sea* / Dram Sanatının Biçembilimi ve Çeviride Biçembilimsel Edinim Olana(ksız)lığı: John Millington Synge'in *Denize Giden Atlılar Oyunu*", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tiyatro Eleştirmenliği ve Dramatürji Bölüm Dergisi*, S. 17, İstanbul, ss. 48-75.
- ³³⁴ Bkz. Stanley E. Fish (1970). "Literature in the Reader: Affective Stylistics" (Okura Dair Edebiyat: Duygusal Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 2, No. 1, Autumn, pp. 123-162; William Stephen Good (1974). *Affective Stylistics: Sermons by John Donne and Jonathan Edwards* [Duygusal Üslûpbilim: John Donne ve Jonathan Edwards'ın Nasihatları], Unpublished M.A. Thesis, Columbia: University of British Columbia, 260 p.
- ³³⁵ Bkz. Peter Richardson (1998). *Style: A Pragmatic Approach* [Üslûp: Edimbilimsel Bir Yaklaşım], Boston: Allyn & Bacon; Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 371-372; Elizabeth Black (2005). *Pragmatic Stylistics* [Edimbilimsel Üslûpbilim], Edinburg: Edinburg University Press, 177 p.; Siobhan Chapman and Billy Clark (2014). *Pragmatic Literary Stylistics* [Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim], London: Palgrave Macmillan; Sonia Zyngier (2014). "Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), p. 45.
- ³³⁶ Bu konuda geniş bilgi için bkz. Vennelakanti Prakasam (1982). *Functional Stylistics: Theory & Practice* [İşlevsel Üslûpbilim: Teori ve Uygulama], Indian Institute of Language Studies, 75 p.; Jan Chloupek and Jiří Nekvapil (eds.) (1993). *Studies in Functional Stylistics* [İşlevsel Üslûpbilim Üzerine İncelemeler], Prague: John Benjamins Publishing Company; Dan Shen (2002). "Further Reflections on Functional Stylistics" (İşlevsel Üslûpbilim Üzerine Daha Fazla Düşünceler), *Foreign Language Teaching and Research*, Vol 34, No. 3, pp. 188-193; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Functionalist Stylistics" (İşlevsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 25-26.
- ³³⁷ İşlevsel üslûp ve/veya üslûpbilim'in alt dalı olan 'medya üslûbu ve/veya üslûpbilimi' hakkında bkz. Liliya R. Duskaeva (2011). "Media Stylistics: The New Concept or New Phenomenon?" (Medya Üslûpbilimi: Yeni Bir Kavram veya Yeni Bir Olgu Mu?), *Russian Journal of Communication*, Vol. 4, Nos. 3-4, June, pp. 229-250; Marina Lambrou and Alan Durant (2014). "Media Stylistics" (Medya Üslûpbilimi), *The Cambridge Handbook of Stylistics* [Cambridge Üslûpbilim El Kitabı], [Eds. Peter Stockwell and Sara Whiteley], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 503-519.
- ³³⁸ Bkz. Jean Jacques Weber (1996). *Stylistics Reader: From Roman Jakobson to the Present* [Okur Üslûpbilimi: Roman Jakobson'dan Günümüze], p. 139; Urszula Clark and Sonia Zyngier (2003). "Towards a Pedagogical Stylistics" (Bir Eğitsel Üslûpbilime Doğru), *Language and Literature*, Vol. 12, Issue. 4, November, pp. 339-351; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Pedagogical Stylistics" (Eğitsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 37-39; Szilvia Csavi, Lara Week and Judit Zerkowitz (eds.) (2012). *Pedagogical Stylistics: Current Trends in Language, Literature and ELT* [Eğitsel Üslûpbilim: Dil, Edebiyat ve ELT'de Günümüz Eğilimleri], New York: Continuum International Publishing, 241 p.
- ³³⁹ Bkz. Gerald R. McMenamin (1993). *Forensic Stylistics* [Adlî Üslûpbilim], Amsterdam: Elsevier, 249 p. [Burada 'adlî' şeklinde çevirdiğimiz İngilizce 'forensic' kelimesinin 'bulgubilim' olarak da Türkçeleştirildiğine şahit olduğumu belirtmek isterim.]
- ³⁴⁰ Örnekle olarak bkz. Sara Mills (1995). *Feminist Stylistics* [Feminist Üslûpbilim], London: Routledge; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Feminist Stylistics" (Feminist Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 18-21.

*d-Toplum/bağlam merkezli üslup ve/veya üslupbilim*³⁴¹:

Bağlamlaştırılmış üslup ve/veya üslupbilim³⁴², Tarihsel üslup ve/veya üslupbilim³⁴³, Marksist üslup ve/veya üslupbilim³⁴⁴, Yeni tarihselci üslup ve/veya üslupbilim³⁴⁵, Toplumsal üslup ve/veya üslupbilim³⁴⁶ / Toplumüslupbilim³⁴⁷, Söylem üslubu ve/veya üslupbilimi³⁴⁸, Edimbilimsel (Faydacı) üslup ve/veya üslupbilim³⁴⁹ ya da İşlevsel üslup ve/veya üslupbilim³⁵⁰ (Medya üslubu ve/veya üslupbilimi³⁵¹), Radikal üslup ve/veya üslupbilim³⁵², Deneysel üslup ve/veya üslupbilim³⁵³, Bilişsel üslup ve/veya üslupbilim³⁵⁴, Sosyo-tarihsel ve sosyo-kültürel üslup ve/veya üslupbilim, Kültür ve Grup üslubu ve/veya üslupbilimi³⁵⁵,

- ³⁴¹ Bkz. Sara Mills (1992). "Knowing Y/Our Space: Towards a Marxist Feminist Contextualised Stylistics" (Yeri/nizi Bilmek: Bir Marksist Feminist Bağlamsallaştırılmış Üslupbilime Doğru), *Language, Text and Context: Essay in Stylistics* [Dil, Metin ve Bağlam: Üslupbilime Dair Denemeler], [Ed. M. Toolan], London: Routledge, pp. 182-207; Tony Bex, Michael Burke and Peter Stockwell (eds.) (2000). *Contextualized Stylistics: In Honour of Peter Verdonk* [Bağlamsallaştırılmış Üslupbilim: Peter Verdonk'un Onuruna], Amsterdam and Atlanta: Rodopi, 278 s.
- ³⁴² Örnek olarak bkz. Diri I. Teilanyo & Priscilla O. Efe-Obuke (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, p. 564; T. Bex, M. Burke and P. Stockwell (eds.) (2000). *Contextualized Stylistics* [Bağlamsallaştırılmış Üslupbilim], Amsterdam: Rodopi.
- ³⁴³ Örnek olarak bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Historical Stylistics" (Üslupbilim ve Edebiyat Teorisi / Tarihsel Üslupbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 274; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Historical Stylistics" (Tarihsel Üslupbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslupbilimde Anahtar Terimler], pp. 26-28.
- ³⁴⁴ Örnek olarak bkz. Boris Maslov (2015). "Metapragmatics, Migrating Motifs, Marxist Stylistics: Three Methodological Extensions of Veselovsky's Historical Poetics" (Üst-Edimbilim, Göçeden Motifler, Marksist Üslupbilim: Veselovsky'nin Tarihsel Poetikasının Üç Yöntembilimsel Açılımı), *Persistent Forms: Explorations in Historical Poetics* [İsrar Eden Biçimler: Tarihsel Poetikada Buluşlar], [Eds. Boris Maslov and Ilya Kliger], Fordham University Press, New York, 2015 içinde.
- ³⁴⁵ Örnek olarak bkz. Beatrix Busse (2010). "Recent Trends in New Historical Stylistics" (Yeni Tarihselci Üslupbilimde Günümüz Eğilimleri), *Language and Style* [Eds. Dan McIntyre and Beatrix Busse], London: Palgrave Macmillan, pp. 32-54.
- ³⁴⁶ Örnek olarak bkz. Andreas H. Jucker (1992). *Social Stylistics: Syntactic Variation in British Newspapers* [Toplumsal Üslupbilim: İngiliz Gazetelerinde Cümle Değişiklikleri], Berlin: Walter de Mouton de Gruyter.
- ³⁴⁷ Bkz. Urs Dürmüller (1984). "Sociostylistics and the Study of Medieval English" (Toplumüslupbilim ve Ortaçağ İngilizcesinin İncelenmesi), *Publications AMAES*, Vol. 10, pp. 5-24; Urs Dürmüller (1984). "Sociostylistics and the Study of Medieval English" (Toplumüslupbilim ve Ortaçağ İngilizcesinin İncelenmesi), *Linguistic and Stylistic Studies in Medieval English* [Ortaçağ İngilizcesi Üzerine Dilbilimsel ve Üslupbilimsel Araştırmalar], [Ed. Andre Crepin], Paris: Publications de l'Association des Medievistes Anglicistes de l'Enseignement Supérieur, pp. 5-25.
- ³⁴⁸ Örnek olarak bkz. Ronal Carter (1979). *Towards a Theory of Discourse Stylistics: A Study of Some Applications of Linguistic Theory to the Analysis of Poetry, with Particular Reference to W. H. Auden* [Bir Söylem Üslupbilim Teorisine Doğru: W. H. Auden'e Özel Referans İle, Şiir Çözümlemesine Dilbilimsel Teorinin Bazı Uygulamalarının Araştırılması], Ph.D Thesis, Birmingham: Department of English Language and Literature, University of Birmingham; Nikolas Coupland (ed.) (1988). "Introduction: Towards a Stylistics of Discourse" (Giriş: Bir Söylem Üslupbilimine Doğru), *Styles of Discourse* [Söylem Üslupları], Croom Helm, London, 1988, pp. 1-19; R. A. Carter & P. Simpson (ed.) (1989). *Language, Discourse and Literature. An Introductory Reader in Discourse Stylistics* [Dil, Söylem ve Edebiyat. Söylem Üslupbiliminde Okur Tanıtımı], [Eds. R. A. Carter & P. Simpson], London: Unwin Hyman; Michael Hoey (1989). "Discourse-Centred Stylistics: A Way Forward?" (Söylem-Merkezli Üslupbilim: İleri Bir Yol Mu?), *Language, Discourse and Literature. An Introductory Reader in Discourse Stylistics* [Dil, Söylem ve Edebiyat. Söylem Üslupbiliminde Okur Tanıtımı], [Eds. R. A. Carter & P. Simpson], London: Unwin Hyman, pp. 123-136; Nuray Alagözül (2005). "Yılmaz Erdoğan'ın "Keşke" Öyküsü ve Söylem Biçimliliği: Bir Yöntem ve Uygulama", *Journal of Language and Linguistic Studies*, Vol. 1, Nu. 1, April, ss. 67-80; Tuba Celiktaş (2009). *Critical Discourse Stylistics in Practice* [Uygulamada Eleştirel Söylem Üslupbilimi], ? : VDM Publishing, 312 p; Ufuk Şahin (2012). *Malcom Bradbury'nin To The Hermitage Adlı Romanının Eleştirel Söylem Biçimbilimsel Yöntem Işığında İncelenmesi*, Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, 590 s.; Ufuk Şahin (2013). "Bir Eleştirel Söylem Biçimbilim Uygulaması: Adalet Ağaoglu'nun 'Karanfilsiz' Adlı Hikâyesi / An Application of Critical Discourse Stylistics: Adalet Ağaoglu's Short Story 'Karanfilsiz'", *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi / Atatürk University, Journal of Graduate School of Social Sciences*, C. 17, S. 3, Erzurum, ss. 79-104.
- ³⁴⁹ Bkz. Peter Richardson (1998). *Style: A Pragmatic Approach* [Üslup: Pragmatik Bir Yaklaşım], Boston: Allyn & Bacon; Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslupbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 371-372; Elizabeth Black (2005). *Pragmatic Stylistics* [Edimbilimsel Üslupbilim], Edinburg: Edinburg University Press, 177 p.; Sonia Zyngier (2014). "Üslupbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), p. 45.
- ³⁵⁰ Bu konuda geniş bilgi için bkz. Vennelakanti Prakasam (1982). *Functional Stylistics: Theory & Practice* [İşlevsel Üslupbilim: Teori ve Uygulama], Indian Institute of Language Studies, 75 p.; Jan Chloupek and Jiří Nekvapil (eds.) (1993). *Studies in Functional Stylistics* [İşlevsel Üslupbilim Üzerine İncelemeler], John Benjamins Publishing Company, Prague, 1993; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Functionalist Stylistics" (İşlevselci Üslupbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslupbilimde Anahtar Terimler], pp. 25-26.
- ³⁵¹ "İşlevsel üslup ve/veya üslupbilim" in alt dalı olan 'medya üslubu ve/veya üslupbilimi' hakkında bkz. Liliya R. Duskaeva (2011). "Media Stylistics: The New Concept or New Phenomenon?" (Medya Üslupbilimi: Yeni Bir Kavram veya Yeni Bir Olgu Mu?), *Russian Journal of Communication*, Vol. 4, Nos. 3-4, June, pp. 229-250; Marina Lambrou and Alan Duran (2014). "Media Stylistics" (Medya Üslupbilimi), *The Cambridge Handbook of Stylistics* [Cambridge Üslupbilim El Kitabı], [Eds. Peter Stockwell and Sara Whiteley], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 503-519.
- ³⁵² Bkz. Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslupbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, p. 372; A.mlf. (2014). "Üslupbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), p. 45.
- ³⁵³ Bkz. Sonia Zyngier (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslupbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 372-373; A.mlf. (2014). "Üslupbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), pp. 45-46.
- ³⁵⁴ Örnek olarak bkz. P. Stockwell (2002). *Cognitive Stylistics* [Bilişsel Üslupbilim], London: Routledge; E. Semino & J. Culpeper (eds.) (2002). *Cognitive Stylistics: Language and Cognition in Text Analysis* [Bilişsel Üslupbilim: Metin Çözümlemesinde Dil ve Kavrama], Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins; Nina Norgaard, Beatrix Busse and Rocio Montoro (eds.) (2010). "Cognitive Stylistics / Cognitive Poetics" (Bilişsel Üslupbilim / Bilişsel Poetika), *Key Terms in Stylistics* [Üslupbilimde Anahtar Terimler], pp. 7-9; David West (2014). *I.A. Richards and the Rise of Cognitive Stylistics* [I.A. Richards ve Bilişsel Üslupbilimin Doğuşu], London and New York: Bloomsbury Academic Press, 176 p.
- ³⁵⁵ Örnek olarak bkz. Morton W. Bloomfield (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Cultural and Group Stylistics" (Üslupbilim ve Edebiyat Teorisi / Kültür ve Grup Üslupbilimi), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, pp. 274-275; Dick Hebdige (1979). *Subculture: The Meaning of Style* [Alt-Kültür: Üslubun Anlamı], London: Routledge; Wolfgang Groser, James Hogg and Karl Hubmayer (eds.) (1995). *Style: Literary and Non-literary. Contemporary Trends in Cultural Stylistics* [Üslup: Edebi ve Gayri Edebi: Kültürel Üslupbilimde Çağdaş Eğilimler], Lampeter: Elwin Mellen, 357 p.; Fiona Paton (2000). "Beyond Bakhtin: Towards a Cultural Stylistics" (Bakhtin Ötesi: Bir Kültür Üslupbilimine Doğru), *Colloge English*, Vol. 63, No. 2, November, pp. 166-193; Qin Zhi Zhang (2003). *Literary Stylistics and The Interpretation of Cat in The Rain by Hemingway* [Edebi Üslupbilim ve Hemingway'in Cat in the Rain'inin Yorumu], Unpublishing Master Thesis, China: Shanxi University; Dick Hebdige (2004). "Subculture: The Meaning of Style" (Alt-Kültür: Üslubun Anlamı), *Literary Theory: An Anthology* [Edebiyat Teorisi: Bir Antoloji], [Eds. Julie Rivkin and Michael Ryan], Second edit., Oxford: Blackwell Publishing, pp. 1258-1267.

Sömürgeonrası üslûbu ve/veya üslûpbilimi³⁵⁶ (Kendi içerisinde “İlk dönem Sömürgeonrası üslûbu” ve “Son dönem Sömürgeonrası üslûbu” şeklinde dönemlere ayrılabilir) ... vb.

SONUÇ

Üslûp ve üslûpbilim diğer bilim dalları gibi tarihsel gelişimi esnasında dallanıp budaklanmış ve yeni kullanım alanlarıyla içinden çıkılmaz bir boyut almış olduğundan, sınıflandırılması kaçınılmaz hale gelmiştir.

Günümüzün bütün bilim dallarında araştırmacılar veya bilim adamları incelemek istedikleri her meseleyi daha küçük parçalara ayırır ve belli başlı sınıflandırmalardan yararlanırlar.

Üslûp ve üslûpbilimin bu kadar fazla çeşitlenmesi onun tarihsel gelişiminin, bu alandaki araştırmaların detaylanmasının ve ileri sürülen pek çok üslûp ve üslûpbilim teorilerinin bir sonucudur. Üslûp ve üslûpbilim teorileri ile üslûp ve üslûpbilim sınıflandırmalarını birbirinden ayrı düşünmemek gerekir.

Üslûp ve üslûpbilim çeşitleri konusunda olumlu veya olumsuz etkin olan birçok nedeni de ileri sürmek mümkündür. Bu sahanın tarihsel süreç içerisinde oluşmuş olan geleneği, önceleri Batı’da retorik ve Doğu’da belâgat, XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren özellikle bizde belli başlı üslûp ve üslûpbilim, pek çok kavramıyla birlikte üslûp çeşitlerini miras olarak günümüze taşımıştır.

Genelleyerek söylemek gerekirse, üslûp ve üslûpbilimin çeşitlenmesinde tarihî seyri³⁵⁷ içinde gelenekten miras alınanların yanında, bir bilim dalı halinde gelişerek pek çok ana ve alt dallarının ortaya çıkmasının, çağların, devirlerin, dönemlerin, çevrenin ve yaşanan zaman dilimindeki devleti idare eden iktidarın olumlu veya olumsuz etkisi vardır. Hatipler, şairler ve yazarların üslûpları üzerinde devletle ve/veya iktidarla ilişkilerinin, devletin ve/veya iktidarın kültür, dil ve edebiyat politikalarının her zaman derin etkisi vardır. Bu ilişkiler ağı, değişik sonuçlarıyla üslûp ve üslûpbilim üzerinde etkisini gösterir. Bazen istek, bazen öneri, bazen emir, talimat, tüzük ve yasa maddesi şeklinde tezahür eden bu etki, üslûbun olumlu ve/veya olumsuz çeşitlenmesinde göz ardı edilemeyecek önemli bir etki türüdür...

Kısaca söylemek gerekirse, üslûp ve üslûpbilimin çeşitleri üzerinde görüldüğü gibi pek çok etken rol oynamaktadır. Üslûp ve üslûpbilim tabiatı itibariyle disiplinlerarası bir özelliğe de sahip olduğu için, o pek çok disiplinin iç içe geçmiş veya üst üste gelmiş öğelerini kapsar.

Üslûp ve üslûpbilim, gerek dil ve edebiyat içi ve gerekse dil ve edebiyat-dışı pek çok kıstastan hareketle sınıflandırılmıştır. Bu çalışmada yapılan sınıflandırmada ‘doğu’ ve ‘batı’ kıstasları esas alınarak üslûp ve üslûpbilim önce ikiye ayrılmış, sonra her biri kendi içinde alt bölümlenmelere tabi tutulmuştur. Bu bağlamda, yabancı edebiyat teorisyenleri, üslûpçuları, akademisyen ve araştırmacılarından örnek olarak on (10) kişinin veya müsterek çalışanların, Türk edebiyatından ise on üç (13) kişinin üslûp ve üslûpbilim sınıflandırması orijinal kaynaklardan hareketle verilmiş, ardından *tarafımca yepyeni bir üslûp ve üslûpbilim sınıflandırması sunulmuştur*.

Bu çalışmada, edebiyat dünyasına, daha önce yapılan sınıflandırmaları elden geldiğince dışta bırakmamaya dikkat eden, fakat daha da geliştirilebileceğini kabul eden *yeni ve kapsamlı bir üslûp ve üslûpbilim sınıflandırması ilk kez sunulmuştur*. Bu sahada çalışmalarını sürdüreceği olan her seviyeden akademisyen, araştırmacı ve edebiyatseverlere izleyecekleri bir çerçeve ve konu alanları sunulduğu gibi yerli ve yabancı kaynaklar disiplinlerarası bir yaklaşımla taranarak ilgili kategorilerde verilmiştir.

KAYNAKÇA

- ABDULLAH el-Ceyûsî (1427 / 2006). “Üslûbu’l-Hivâr fi’l-Kur’ânî’l-Kerîm...” (Kur’ân-ı Kerîm’de Diyalog Üslûbu...), *el-Mecelletü’l-Ürdüniyye fi’l-Dirâsâtü’l-İslâmiyye*, C. 2, Aded: 1, ss. 1-27.
- ABDÜLLAYEV A. S. (1961). *Üslûbiyyat Meşgalelerinin Metodikası*, Bakı: Azertedrisneşr, 143 s.
- ABDURRAHMAN el-Muttarid (1395 / 1975). *Es-İbû’l-d-Tevekîd fî’l-Kur’ân* [Kur’an’da Tevkid Üslûpları], Trablus: el-Mektebetü’l-Matbû’a.
- ABDURRAHMÂN Fehmî (1302 / 1885, 1306 / 1889). *Tedrisât-ı Edebiyye (Mekteb-i Hukûk-ı Şâhâne İçin)*, Birinci Kısım, İstanbul: Karabet ve Kaspar Kütübhâneleri, 176 s.
- ABDÜLGAN Muhammed Sa’d Bereke (1403 / 1983). *Üslûbü’l-Da’veti’l-Kur’ânîyye* [Kur’an Davetin Üslûbu], Kâhire: Mektebetü Vehbe, 391 s.
- ABDÜLHÂLIK ‘Udayme (1972). *Dirâsâtün Li-Üslûbi’l-Kur’ânî’l-Kerîm* [Kur’an-ı Kerîm’in Üslûbu Üzerine Araştırmalar], Kâhire: Dârü’l-Hadîs.
- ABDÜLHALİM Hifnî (1985). *Üslûbu’l-Muhâvereh fi’l-Kur’ânî’l-Kerîm* [Kur’an-ı Kerîm’de Muhavere Üslûbu], 2.Tab’, Kâhire: el-Hey’etü’l-Âmmetü’l-Misriyye.
- ABRAMS, M. H. (1998). “Speech-Act Theory” (Söz Eylem Teorisi), *A Glossary of Literary Terms*, 7th edit., Boston: Heinle & Heinle / Thomson Learning, pp. 291-294.
- ABRAMS, M. H. (1998). “Style” (Üslûp), *A Glossary of Literary Terms*, 7th edit., Boston: Heinle & Heinle / Thomson Learning, pp. 303-305.

³⁵⁶ Örnek olarak bkz. Paul Hamilton (2003). “Postcolonial Stylistics and Postmodern Logic” (Sömürgeonrası Üslûpbilimi ve Postmodern Mantık), *Historicism* [Tarihselcilik], 2nd edit., London and New York: Routledge, pp. 151-162; Vicki Briault Manus (2011). “Towards A Postcolonial Stylistics” (Bir Sömürgeonrası Üslûpbilimine Doğru), *Emerging Traditions: Toward a Postcolonial Stylistics of Black South African Fiction in English* [Ortaya Çıkan Gelenekler: Bir İngilizce Sıyah(i) Güney Afrika Kurmacasının Sömürgeonrası Üslûpbilimine Doğru], Lanham, Maryland: Lexington Books, pp. 256-258.

³⁵⁷ Bu konuda bkz. Adem Çalışkan (2015). “Üslûp ve Üslûpbilim Üzerine-2: Üslûp ve Üslûpbilimin Tarihçesi” (On Style and Stylistics-2: The Short History of Style and Stylistics), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 8, Issue: 36, February, ss. 27-80.

- AHMAD Tamîmdârî (1381 / 2002). "Chapter 3. Poetic Styles in Parsian Literature" (Bölüm 3. Fars Edebiyatında Poetik Üslûplar), "Chapter 4. Parsian Prose Styles" (Bölüm 4. Fars Nesir Üslûpları), *The Book of Iran: A History of Persian Literature: Schools, Periods, Styles and Literary Genres* [İran Kitabı: Fars Edebiyatı Tarihi: Okullar, Devirler, Üslûplar ve Edebî Türler], Translated by İsmâ'îl Salâmî, Center for International Cultural Studies, Tehran: Alhoda International Publishers, pp. 71-102, 103-114.
- AHMED Tâhir Haseneyn (2000). *el-Üslûbiyyetü'l-'Arabiyyehi* [Arap Üslûpbilimi], Kâhîre: Yutlabu min Mektebetü'l-'Ancilü el-Misriyye, 299 s.
- AKDEMİR, Salih (2002). "Kur'an Çevirilerinde Dikkate Alınmayan Önemli Bir Üslûp Özelliği Üzerine", *İslâmiyât, Üç Aylık Araştırma Dergisi* [Din ve Şiddet], C. 5, S. 1, Ocak – Mart, ss. 143-161.
- AKI, Niyazi (1960). *Yakup Kadri Karaosmanoğlu: İnsan, Eser, Fikir, Üslûp*, İstanbul: İstanbul Matbaası, 306 s.
- ALİ Hâcî Hânî (1391 / 2012). "el-Üslûb ve'l-Üslûbiyye ve Anâsîru'l-Üslûbi'l-Edebî min Manzûri'l-Kur'âni'l-Kerîm" (Kur'an-ı Kerîm Açısından Üslûp, Üslûpbilim ve Edebî Üslûbun Öğeleri), *İzâ'âtu Nakdiyye*, Sene: 2, Aded: 8, Şitâ / Kânûn-ı Evvel, ss. 77-99.
- AKTAŞ, Sahip (2006). *Kur'an'da İstifhâm Üslûbu*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Elazığ: Fırat Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, X+98 s.
- AKTAŞ, Şerif (1986). *Edebiyatı Üslûp ve Problemleri*, 1.bs., Ankara: Akçağ Yayınları, 159 s.
- AKYILDIZ, Ali (2011). *Sürgün Sefir Sadullah Paşa (Hayatı, İhtiharı, Yazıları)*, 1.bs., İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 488 s.
- ALAGÖZLÜ, Nuray (2005). "Yılmaz Erdoğan'ın "Keşke" Öyküsü ve Söylem Biçembilimi: Bir Yöntem ve Uygulama", *Journal of Language and Linguistic Studies*, Vol. 1, Nu. 1, April, ss. 67-80.
- ALİ Nazîmâ (2012). *Muhtıra-i Belâgat* [Haz. Ömer Zülfe], İstanbul: Yedirenk Yayınları, 104 s.
- ALİ Nazîmâ (1308 / 1890). *Muhtıra-i Belâgat*, İstanbul: Kasbâr Matba'ası, 36 s.
- ALİMEMAJ, Zamira (2010). *Introduction to English Style and Stylistics* [İngiliz Üslûbu ve Üslûpbilimine Giriş], ? : VDM Publishing, 152 p.
- ALLATT, Nicholas (2013). "Relevance Theory" (Bağıntı Teorisi), *Perspectives on Linguistic Pragmatics* [Dilbilimsel Edimbilim Üzerine Bakış Açıkları, Eds., Alessandro Capone, Franco Loiparo and Marco Carapezza], Berlin / New York: Springer International Publishing, pp. 57-98.
- ALMENOAR, Lubna (2010). "A Introduction to Literary Quranic Stylistics" (Edebî Kur'an Üslûpbilimine Giriş), *JAASEP: Journal of the American Academy of Special Education Professionals*, Winter içinde.
- ALMENOAR, Lubna (2010). "Comparative Quranic Stylistics" (Karşılaştırmalı Kur'ânî Üslûp), *The International Journal of Learning*, Vol. 17, Issue 1, February, pp. 467-486.
- ALTER, Robert (2009-10). "American Literary Style and the Presence of the King James Bible" (Amerikan Edebiyat Üslûbu ve Kral James İncil'inin Varlığı), *New England Review*, Vol. 30, No. 4, pp. 60-75.
- ALTUNAY, Korhan (2012). "Amat Romanında Postmodern Üslûp", *Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, C. 3, S. 5, Ocak, ss. 191-217.
- ANDERSON, Celia Catlett (1985). "Style and Language in Children's Books" (Çocuk Kitaplarında Üslûp ve Dil), *Children's Literature Association Quarterly*, Vol. 10, Nu. 3, Fall, pp. 113-114.
- APAYDIN, Dincer (2012). "Refik Halit'in 'Boz Eşek' Hikâyesi Karşısında Sait Faik'in 'Hişt Hişt' Hikâyesi ve İzlenimci Üslûbu", *21.Yüzyılda Eğitim ve Toplum: Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, C. 1, S. 1 Bahar, ss. 175-186.
- ARICAN, Osman (2013). "Çağdaş Kırgız Şiirinin Stilistik Hususiyetleri Üzerine", *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 8, Issue 4, Spring, pp. 193-199.
- ARTZ, Frederick B. (1962). *From the Renaissance to Romanticism: Trends in Style in Art, Literature, and Music, 1300-1830* [Rönesanstan Romantizme: Sanat, Edebiyat ve Müzikteki Üslûpta Eğilimler], Chicago: University of Chicago Press, X+311 p.
- ÂSİMZÂDE Ali Haydar (1313 / 1897-98). *Nazarî ve Amelî Usûl-i Kitâbet*, Dersâ'adet: Kasbâr Matba'ası, 80 s.
- AŞİRBAYEV, Toktosun (2000). *Kırgız Tilinin Stilistikası* [Kırgız Dilinin Üslûpbilimi], Bişkek: ?.
- ATALAY, Mehmet (2000). "Sebki Hindî Şiirinin Özellikleri", *Moğollar, Timurlular, Safeviler ve Kaçarlar Devri İnan Edebiyatı Tarihi*, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi Yayınları, ss. 97-98.
- AUSKI, P. (1995). "5.The Churc Fathers and Christian Style" (5.Kilise Babaları ve Hıristiyânî Üslûp), *Christian Plain Style: The Evolution of a Spiritual Ideal* [Hıristiyânî Sade Üslûp: Manevî İdealin Tekâmülû], Montreal, Quebec: McGill-Queen's University Press, içinde.
- AUSKI, P. (1995). *Christian Plain Style: The Evolution of a Spiritual Ideal* [Hıristiyânî Sade Üslûp: Manevî İdealin Tekâmülû], Montreal, Quebec: McGill-Queen's University Press.
- AUSTIN, J.L. (1962). *How to Do Things with Words* [Kelimelerle Şeyler Nasıl Yapılır?], Oxford: The Clarendon Press, 177 p.
- AYTAÇ, Gürsel (2009). "Toleransın Edebî Göstergesi İroni Üslûbu", *Hece, Aylık Edebiyat Dergisi* [Dosya: Roman Kuramlarından Çoksesli Şiir Poetikasına], Yıl: 11, S. 129, Eylül, ss. 156-160.
- AXELROD, Robert (1973). "Schema Theory: An Information Processing Model of Perception and Cognition" (Şema Teorisi: Bir Algı ve Biliş Bilgi Süreci Modeli), *American Political Science Review*, Vol. 67, No. 4, December, pp. 1248-1267.
- BABAYEV, Kakacan ve diğ. (1989). *Türkmen Dilinin Stilistikası: Giriş ve Leksik Stilistika* [Türkmen Dilinin Üslûpbilimi: Giriş ve Sözlüksel Üslûpbilim], Aşkabat: Magarif Neşriyatı, 142 s.
- BAHTİN, Mihail (2014). "Romanda Söylem / Modern Biçembilim ve Roman", *Karnavaldan Romana: Edebiyat Teorisinden Dil Felsefesine Seçme Yazılar* [Çev. Cem Soydemir], 2.bs., İstanbul: Ayrıntı Yayınları, ss. 34-50.
- BAILEY, Richard W. and BURTON, Lolores M. (1968). *English Sytlistics: A Bibliography* [İngiliz Üslûpbilimi], Cambridge and London: The MIT Press, 222 p.
- BALAKAYEV, M., TOMANOV, M., JANPEYİSOV, E. ve MANASBAYEV, B. (2005). *Qazaq Tilinin Stilistikası* [Kazak Dilinin Üslûpbilimi], Almatı: Dâvir. (*Bu eserin ilk baskısı 1966'da yapılmıştır.)
- BALLY, Charles (1909). *Traité de stylistique française* [Fransız Üslûplimi Üzerine İnceleme], Paris: Winter et Klincksieck, Heidelberg et Paris.
- BAŞ, Erdoğan (2003). *Kur'an'ın Üslûbu ve Tekrarlar*, İstanbul: Pınar Yayınları, 280 s.
- BAYRAV, Süheyla (1947). *Chanson de Roland: Edebiyat ve Üslûp Tahlili*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları.
- BEBEK, Ebru Kılıç (2004). *Boğaziçi Üniversitesi'nde Psikolojiye Giriş Dersi Alan Üniversite Öğrencilerinin Bilişsel Biçemleri ile Cinsiyetleri, Alanları ve Genel Akademik Başarıları Arasındaki İlişki*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Programları ve Öğretim Anabilim Dalı.
- BEKBERGENOV, A. (1990). "Qaraqalpaq Tilinin Stilistikası" (Karakalpak Dilinin Üslûpbilimi), *No'kis*, Qaraqalpaqstan.
- BELLARD-THOMSON, Carol A. (1992). *The Literary Stylistics of French: An Introductory Guide* [Fransız Edebî Üslûpbilimi: Tanıtıcı Rehber], Manchester: Manchester University Press, 170 p.
- BETHLEHEM, Ulrike (1993). *Practical Stylistics: British Columnists* [Uygulamalı Üslûpbilim: İngiliz Gazete Sütun Yazarları], ? : Winter, 196 p.
- BEX, Tony, BURKE, Michael and STOCKWELL, Peter (eds.) (2000). *Contextualized Stylistics: In Honour of Peter Verdonk* [Bağlamsallaştırılmış Üslûpbilim: Peter Verdonk'un Onuruna], Amsterdam and Atlanta: Rodopi, 278 s.
- BIRCH, D. (1989). *Language, Literature and Critical Practice* [Dil, Edebiyat ve Eleştirel Uygulama], London: Routledge.
- BISHOP, Lloyd (1982). *In Search of Style: Essays in Frenç Literary Stylistics* [Üslûp Araştırması Üzerine: Fransız Edebî Üslûpbilimi Üzerine Denemeler], Charlottesville: University Press of Virginia, XIV+187 p.
- BİRLER, Reşide Ömür (2000). *Erken Cumhuriyet İdeolojisinin Türk Edebiyatı Üzerinden İncelenmesi: 1930-1945*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 135 s.
- BİZER, Oya (1969). *Son Çağ Yazarlarımızdan Tahkir Üslûbu Örnekleri*, Bitirme Tezi, İstanbul: İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 209 s.
- BLACK, Elizabeth (2005). *Pragmatic Stylistics* [Edimbilimsel Üslûpbilim], Edinburg: Edinburg University Press, 177 p.
- BLANSHARD, Brand (1954). *On Philosophical Style* [Felsefî Üslûp Üzerine], Bloomington: Indiana University Press, 69 p.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Psychological Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Psikolojik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, pp. 275-276.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Aesthetic Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Estetik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Theoretical Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Teorik Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p.

- BLOOMFIELD, Morton W. "Stylistics and the Theory of Literature / Descriptive Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Betimleyici Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter 1976, p. 273.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Rhetoric Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Sözbilimsel Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Descriptive Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Betimleyici Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 273.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Topographical or Visual stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Topografik veya Görsel Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 275.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Historical Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Tarihsel Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, p. 274.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature / Cultural and Group Stylistics" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi / Kültür ve Grup Üslûpbilimi), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, pp. 274-275.
- BLOOMFIELD, Morton W. (1976). "Stylistics and the Theory of Literature" (Üslûpbilim ve Edebiyat Teorisi), *New Literary History*, Vol. 7, Nu. 2, Winter, pp. 271-311.
- BOASE-BEIER, J. (2003). "Mind Style Translated" (Aktarılan Zihniyet Üslûbu), *Style*, Vol. 37, No. 3, pp. 253-265.
- BOCKTING, I. (1994). "Mind Style as a Interdisciplinary Approach to Characterisation in Faulkner" (Faulkner'daki Karakterizasyona Disiplinlerarası Bir Yaklaşım Olarak Zihniyet Üslûbu), *Language and Literature*, Vol. 3, No. 3, pp. 157-174.
- BORDWELL, David (1997). *On the History of Film Style* [Film Üslûbunun Tarihi Üzerine], Cambridge: Harvard University Press.
- BULUT, Ali (2010). "Kur'an-ı Kerim'de İtnâb Üslûbu", *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Vol. 8, Issue 11, ss. 183-205.
- BURGE, Tyler (1992). "Reviewed Work: Studies in the Way of Words by Paul Grice", *The Philosophical Review*, Vol. 101, No. 3, July 1992, pp. 619-621.
- BURKE, Michael (ed.) (2014). "The Pedagogical Value of Stylistics" (Üslûpbilimin Eğitimsel Değeri), *The Routledge Handbook of Stylistics* [Routledge Üslûpbilim El Kitabı], Routledge, New York, içinde.
- BURKE, Michael (2010). "Why Care About Pedagogical Stylistics?" (Niçin Eğitimsel Üslûpbilim Önemsemeli?), *Language and Literature*, Vol. 19, No. 7, February, pp. 7-11.
- BUSSE, Beatrix (2010). "Recent Trends in New Historical Stylistics" (Yeni Tarihsel Üslûpbilimde Günümüz Eğilimleri), *Language and Style* [Eds. Dan McIntyre and Beatrix Busse], London: Palgrave Macmillan, pp. 32-54.
- BUSSE, Beatrix (2007). "The Stylistics of Drama: An Early Modern English Example" (Drama Üslûpbilimi: Erken Dönem Modern İngilizce Örneği), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], [Eds. Peter Stockwell and Marina Lambrou], London: Continuum, pp. 232-243.
- BUTLER, Jeremy G. (2009). *Television Style* [Televizyon Üslûbu], London: Routledge, 248 p.
- CAFEROĞLU, Ahmet (1962). "Filolog Gözü İle Tanpınar'ın 'Beş Şehir'indeki Kelime Üslûbu", *İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 12, 31 Aralık, ss. 87-96.
- CAN, Fazlı and PATTON, Jon M. (2004). "Change of Writing Style with Time" (Zamanla Yazın Üslûbunun Değişmesi), *Computers and the Humanities*, Vol. 38, No. 1, February, pp. 61-82 (Bu yazıda, Çetin Altan ve Yaşar Kemal'in zamanla üslûplarının nasıl değiştiği ortaya konulmaktadır.)
- CARTER, R. A. & SIMPSON, P. (ed.) (1989). *Language, Discourse and Literature. An Introductory Reader in Discourse Stylistics* [Dil, Söylem ve Edebiyat. Söylem Üslûpbiliminde Okur Tanıtımı], London: Unwin Hyman.
- CARTER, Ronal (1979). *Towards a Theory of Discourse Stylistics: A Study of Some Applications of Linguistic Theory to the Analysis of Poetry, with Particular Reference to W. H. Auden* [Bir Söylem Üslûpbilim Teorisine Doğru: W. H. Auden'e Özel Referans İle, Şiir Çözümlemesine Dilbilimsel Teorinin Bazı Uygulamalarının Araştırılması], Ph.D Thesis, Birmingham: Department of English Language and Literature, University of Birmingham.
- ČECHOVÁ, M., CHLOUPEK, J., KRĚMOVÁ, M., MÍNÁŘOVÁ, E. (2003). *Současná Česká Stylistika* [Çağdaş Çek Üslûpbilimi], Praha: Institut Sociálních Vztahů.
- ČECHOVÁ, M., KRĚMOVÁ, M., MÍNÁŘOVÁ, E. (2008). *Současná Stylistika* [Çağdaş Üslûpbilim], Praha: Nakladatelství Lidové Noviny.
- CELİKTAS, Tuba (2009). *Critical Discourse Stylistics in Practice* [Uygulamada Eleştirel Söylem Üslûpbilimi], VDM Publishing, 312 p.
- CENÂB Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Ezmîne" (Zamanların Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 291, 26 Eylül / 8 Teşrin-i Evvel, ss. 74-75.
- CENÂB Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Ezmîne" (Zamanların Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 293, 10 Teşrin-i Evvel / 22 Teşrin-i Evvel, ss. 100-102.
- CENÂB Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Millel" (Milletlerin Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 295, 24 Teşrin-i Evvel / 5 Teşrin-i Sâni, ss. 132-134.
- CENÂB Şehâbeddin (1312 / 1896). "Esâlib-i Nisvân" (Kadınların Üslûpları), *Servet-i Fünûn*, Nr. 301, 5 Kânûn-ı Evvel / 17 Kanûn-ı Evvel, ss. 230-233.
- CENÂB Şehâbeddin (1312 / 1896). "Mâba'd", *Servet-i Fünûn*, Nr. 293, 10 Teşrin-i Evvel / 22 Teşrin-i Evvel, ss. 100-102.
- CERRAHOĞLU, İsmail (1971). "Üslûbu'l-Kur'an" (Kur'an Üslûbu), *Tefsir Usûlü' (İlmu Usûlî't-Tefsîr)*, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları, ss. 155-158.
- CHAPMAN, Siobhan and CLARK, Billy (eds.) (2014). *Pragmatic Literary Stylistics* [Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim], London: Palgrave Macmillan.
- CHAPMAN, Siobhan and CLARK, Billy (eds.) (2014). "Introduction: Pragmatic Literary Stylistics" (Giriş: Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim), *Pragmatic Literary Stylistics* [Edimbilimsel Edebî Üslûpbilim], London: Palgrave Macmillan, pp. 1-15.
- CHARNEY, Maurice (2014). *Shakespeare's Style* [Shakespeare'in Üslûbu], Lanham, Maryland: Fairleigh Dickinson University Press.
- CHARTERIS-BLACK, Jonathan (2014). "Political Style" (Politik Üslûp), *The Cambridge Handbook of Stylistics* [Cambridge Üslûpbilim El Kitabı], [Eds. Peter Stockwell and Sara Whiteley], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 536-557.
- CHATMAN, Seymour (1962). "Linguistic Style, Literary Style and Performance: Some Dictions" (Dilbilimsel Üslûp, Edebî Üslûp ve Performans: Birkaç İfade), *Georgetown Monographs on Language and Linguistics*, Vol. 13, pp. 73-81
- CHLOUPEK, J. et al. (1991). *Stylistika Čestiny* [Çek Üslûpbilimi], Praha: Státní Pedagogické Nakladatelství.
- CHLOUPEK, Jan and NEKVAPIL, Jiří (eds.) (1993). *Studies in Functional Stylistics* [İşlevsel Üslûpbilim Üzerine İncelemeler], Prague: John Benjamins Publishing Company.
- CLARK, Urszula and ZYNGIER, Sonia (2003). "Towards a Pedagogical Stylistics" (Bir Eğitimsel Üslûpbilime Doğru), *Language and Literature*, Vol. 12, Issue. 4, November, pp. 339-351.
- CLUYSENAAR, Anne (1976). *Introduction to Literary Stylistics: A Discussion of Dominant Structures in Verse and Prose* [Edebî Üslûpbilime Giriş: Nazım ve Nesirde Egemen Yapıların Tartışılması], London: Batsford.
- COOK, G. (1994). *Discourse and Literature: The Interplay of Form and Mind* [Söylem ve Edebiyat: Biçim ve Zihnin Etkileşimleri], Oxford: Oxford University Press.
- COOK, G. (1992). *The Language of Advertising* [Reklam Dili], New York & London: Routledge.
- COŞKUN, Muharem (2014). "İlk Kez Yayınlanan Belgelerle... 'Vatanından Cüda' İstiklâl Şairi Kod Adı: İrtica-906: Mehmet Akif Ersoy, İstanbul: Gaziosmanpaşa Belediyesi.
- COUPLAND, Nikolas (ed.) (1988). "Introduction: Towards a Stylistics of Discourse" (Giriş: Bir Söylem Üslûpbilimine Doğru), *Styles of Discourse* [Söylem Üslûpları], London: Croom Helm, pp. 1-19.
- CRAWSHAW, Robert (1999). *Stylistics of Contemporary French* [Çağdaş Fransız Üslûpbilimi], Kurasa: Taylor & Francis, 208 p.
- CROLL, Morris W. (1929). "The Baroque Style in English Prose" (İngiliz Nesrinde Barok Üslûp), *Studies in English Philology: A Miscellany in Honor of Frederick Klaeber* [Ed. Kemp Malone and Martin B. Ruud], Minneapolis: University of Minnesota Press, pp. 427-456.
- CSAVI, Szilvia, WEEK, Lara and ZERKOWITZ, Judit (eds.) (2012). *Pedagogical Stylistics: Current Trends in Language, Literature and ELT* [Eğitimsel Üslûpbilim: Dil, Edebiyat ve ELT'de Günümüz Eğilimleri], New York: Continuum International Publishing, 241 p.
- ÇALIŞKAN, Adem (2012). *Edebiyatta Üslûp*, Basılmamış Doktora Ders Notları, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, Yeni Türk Edebiyatı Bilim Dalı, 314 s.
- ÇALIŞKAN, Adem (2012). "Edebiyat Teorisi Üzerine-3: Edebiyat Teorilerinin Sınıflandırılması" (On Literary Theory-3: The Classification of Literary Theories), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 5, Issue: 21, Spring, ss. 24-60.
- ÇALIŞKAN, Adem (2015). "Üslûp ve Üslûpbilim Üzerine-2: Üslûp ve Üslûpbilimin Tarihi" (On Style and Stylistics-2: The Short History of Style and Stylistics), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 8, Issue: 36, February, ss. 27-80.

- ÇALIŞKAN, Adem (2015). "Üslûp ve Üslûpbilim Üzerine-3: Üslûp ve Üslûpbilim Teorileri" (On Style and Stylistics-3: Theories of Style and Stylistics), *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi / The Journal of International Social Research*, Volume: 8, Issue: 37, April, ss. 55-75.
- ÇALIŞKAN, Nihal (2010). "Bu Ülke'nin Cümlesi: Cemil Meriç'in Cümle Üslûbu Üzerine Bir İnceleme / The Statement of Bu Ülke: An Analysis of Cemil Meriç's Syntactic Style", *Turkish Studies / International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 5/2, Spring, pp. 912-933.
- ÇEVİKOĞLU, Hasan (2012). "Kur'an-ı Kerim'de Edebî Üslûp", *Bozok Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 1, S. 1, Ocak - Haziran, ss. 67-90.
- ÇEVİKOĞLU, Hasan (1999). *Kur'an-ı Kerim'de Edebî Üslûp*, Basılmamış Doktora Tezi, Şanlıurfa: Harran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâğatı Anabilim Dalı, 156 s.
- ÇİFTÇİ, Cemil (1990). "Maktul Şairler-1: Temennâyî", *Kayıtlar*, C. 1, S. 1, Kasım, ss. 51-53.
- ÇİFTÇİ, Cemil (1991). "Maktul Şairler: Figânî-i Kadîm, Sa'dî, Selîk", *Kayıtlar*, C. 1, S. 3, Ocak, ss. ?-?
- ÇİFTÇİ, Cemil (1997). *Maktul Şairler*, 1.bs., İstanbul: Kitabevi Yayınları, 711 s.
- ÇOBAN, Ahmet (1999). *Ahmet Hâşim'in Şiir Üslûbu*, Doktora Tezi, Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyat Anabilim Dalı, 387 s.
- ÇOBAN, Ahmet (2004). *Edebiyatta Üslûp Üzerine (Sözün Tadımı Dilde Duymak)*, 1.bs., Ankara: Akçağ Yayınları, 140 s.
- ÇUHADAR, Leyla (1989). *Miralay Süleyman Bey, Mebânîü'l-İnşâ: Cild-i Sâni*, Bitirme Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyat Bölümü, 85 s.
- DAĞ, Mehmet (2008). *Kur'an'da Üslûp Diyalogü: İltifat (Zamanlar ve Şahıslar Arası Geçiş)*, Erzurum: Salkımsöğüt Yayınevi, 304 s.
- DAĞLAR, Abdülkadir (2011). "Nâbî'nin Mizahî Bir Mektup Şerhi", *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Türkoloji Dergisi*, C. 18, S. 1, Ankara, ss. 195-222.
- DARBELNET, J. (1983). "Comparative Stylistics as a Linguistic Discipline" (Bir Dilbilim Disiplini Olarak Karşılaştırmalı Üslûpbilim), *Multilingua - Journal of Cross-Cultural and Interlanguage Communication*, Vol. 2, Issue 3, pp. 127-132.
- DAŞÇIOĞLU, Yılmaz- KARAKAŞ, Elmas (2014). "Cumhuriyet Dönemi Edebiyat Tarihlerinde Ulus-İnşası Aracı Olarak İdeolojik Üslûp (1923-1938)", *TYB Akademi, Dil, Edebiyat ve Sosyal Bilimler Dergisi [Edebiyat ve Eleştiri]*, Yıl: 4, S. 10, Ocak içinde.
- de BAUGRANDE, Robert (1977). "Generative Stylistics: Between Grammar and Rhetoric" (Üretimsel Üslûpbilim: Dilbilgisi ve Belâgat Arasında), *College Composition and Communication*, Vol. 28, No. 3, October, pp. 240-246.
- DANCYGIER, B. (2005). "Blending and Narrative Viewpoint: Jonathan Raban's Travels through Mental Spaces" (Harmanlama ve Anlatı Bakış Açısı: Jonathan Raban'ın Zihinsel Mekanlara Seyahatleri), *Language and Literature*, Vol. 14, No. 2, pp. 99-127.
- DENAUX, Adelberg (2006). "Style and Stylistics, with Special Reference to Luke" (Luka'ya Özel Gönderme İle Üslûp ve Üslûpbilim), *Filologia Neotestamentaria*, Vol. 19, (Córdoba / España), pp. 31-51.
- DETTMAR, Kevin J. H. (1996). "Chapter 2: Theorizing Postmodern Stylistics" (Bölüm 2: Postmodern Üslûpbilimi Teorileştirme), *The Illicit Joy of Postmodernism: Reading Against the Grain* [Postmodernizmin Yasak Joyce'u: Grain'e Karşı Okuma], Wisconsin: The University of Wisconsin Press, pp. 12-50.
- DEVELİ, Hayati (ed.) (2009). *Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Kongresi 27-28 Ağustos 2007 / ITEK 2007: Bildiriler: Türk Edebiyatında Üslûp Arayışları*, C. 2, İstanbul: İstanbul Kültür Üniversitesi Yayınları, 410 s.
- DIJK, T. Van (1977). *Text and Context: Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse* [Metin ve Bağlam: Söylemin Anlambilimi ve Edibilimi], London: Longman.
- DİNÇEL, Burç İdem (2011). "Stylistic of Drama and the (Im)Possibility of Stylistic Achievement in Translation of John Millington Synge's *Riders to The Sea* / Dram Sanatının Biçembilimi ve Çeviride Biçembilimsel Edininin Olana(ksız)lığı: John Millington Synge'in *Denize Giden Atlılar* Oyunu", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Tiyatro Eleştirme ve Dramaturji Bölümü Dergisi*, S. 17, İstanbul, ss. 48-75.
- DOHERTY, Monika (1991). "Reliability of Observational Data: Towards a Theory of Comparative Stylistics" (Gözlem Verisinin Güvenilirliği: Bir Karşılaştırmalı Üslûpbilim Teorisine Doğru), *TTR: Traduction, Terminologie, Rédaction*, Vol. 4, No. 1, pp. 49-61.
- DONG, Qiming (2008). *English Stylistics: A New Course Book* [İngiliz Üslûpbilimi: Yeni Ders Kitabı], Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.
- DONOGHUE, D.D. (1974). *Patterns in Contemporary German Stylistics* [Çağdaş Alman Üslûpbilimine Dair Örnekler], Dublin: University College, 80 p.
- DOODY, Terrence (1974). "Hemingway's Style and Jake's Narration" (Hemingway Üslûbu ve Jake'in Öykülemesi), *The Journal of Narrative Technique*, Vol. 4, No. 3, September, pp. 212-225.
- DORNSEIFF, Von Franz (1921). *Pindars Stil* [Pindar Üslûbu], Berlin: Weidmannsche Buchhandlung, VI+134 p.
- DUMAN, Musa (2013). "Akif Mealinin Dil ve Üslûp Özellikleri", *Direnen Mehmet Akif Meali Uluslararası Sempozyumu (6-7 Nisan 2013)*, Medeniyetler İttifakı Enstitüsü, Topkapı / İstanbul.
- DURANT, A. and FABB, N. (1990). *Literary Studies in Action* [Eylem İçinde Edebiyat Araştırmaları], London: Routledge.
- DURMUŞ, İsmail (2012). "Üslûp", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42, ss. 383-385.
- DUSKAJEVA, Liliya R. (2011). "Media Stylistics: The New Concept or New Phenomenon?" (Medya Üslûpbilimi: Yeni Bir Kavram veya Yeni Bir Olgu Mu?), *Russian Journal of Communication*, Vol. 4, Nos. 3-4, June, pp. 229-250.
- DÜRMLÜLLER, Urs (1984). "Sociostylistics and the Study of Medieval English" (Toplumslûpbilim ve Ortaçağ İngilizcesinin İncelenmesi), *Publications AMAES*, Vol. 10, pp. 5-24.
- DÜRMLÜLLER, Urs (1984). "Sociostylistics and the Study of Medieval English" (Toplumslûpbilim ve Ortaçağ İngilizcesinin İncelenmesi), *Linguistic and Stylistic Studies in Medieval English* [Ortaçağ İngilizcesi Üzerine Dilbilimsel ve Üslûpbilimsel Araştırmalar], [Ed. Andre Crepin], Paris: Publications de l'Association des Mediévistes Anglicistes de l'Enseignement Supérieur, pp. 5-25.
- DÜZENLİ, Yaşar (2006). *Üslûb ve Semantik Açından Kur'an ve Şefaat*, İstanbul: Pınar Yayınları, 320 s.
- EAGLETON, Terry (1983 / 1988). *Literary Theory: An Introduction* [Edebiyat Teorisi: Giriş], Oxford: Basil Blackwell Ltd.
- EBÜ ZEYD, Nasr Hâmid (2010/1). "Abdülkâhir Cürçânî'nin 'Nazım' (Sözdizimi) Anlayışı -Üslûpbilim Işığında Bir Okuma-" (Çev.: Numan Konaklı), *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 38, İstanbul, ss. 231-262.
- EBDÜLEZEL, Demircizâde (1962). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: Azertedrisneşr, 272 s.
- EBDÜLHEMİD, Bağirov (1985). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: ADU Neşriyyatı, 78 s.
- EFENDİYEVA, Türkan (2011). *Azerbaycan Edebî Dilinin Üslûbiyyâtı Problemleri*, Bakı: Elm, 252 s.
- ELÇİN, Şükrü Murat- TEVFİKOĞLU, Muhtar (1987). *Yeni Türk Nesri Antolojisi*, Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- EMMOTT, Catherine (1997). *Narrative Comprehension: A Discourse Perspective* [Anlatı Kapsamı: Bir Söylem Bakış Açısı], Oxford: Oxford University Press.
- ENKVIST, N. E., SPENCER, J. Spencer and GREGORY, M.J. (1979). *Linguistics & Style* [Dilbilim ve Üslûp], London: Oxford University Press.
- ENKVIST, Nils Erik (1973). *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Hague: Mouton, 181 p.
- ERDEN, Aysu (15.02.2013). "Yazınsal Biçem ve Biçimsel Yeti Üzerine: Şairin Biçimsel Seçimlerinin İncelenmesi ve Yazınsal Yorum", <http://www.edebiyathaber.net/edebiyat-elestirisi-uzerine-aysu-erden-2/>.
- EREN, Şadi (2006). *Kur'an'da Duâ*, 2.bs., İzmir: Işık Yayınları, 145 s.
- ERTUĞRUL, Osman (2014). "Kur'an'da Zemm Üslûbu ve Münâfıkların Zemm Edilmesi", *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, C. 7, S. 1, Uşak, ss. 115-133.
- ERTUĞRUL, Osman (2013). *Kur'an-ı Kerim'de Medih ve Zem Üslûpları*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Fatih Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâğatı Bilim Dalı, VIII+182 s.
- ESKİ ZAGRA MÜFTÜSÜ ve Cemâ'at-i İslâmiyye Reisi Hüseyin Râci (1313 / 1897-98). *Tellîsü'l-İnşâ*, İstanbul: Âlem Matba'ası, 227 s.
- ESSER, Jürgen (1993). *English Linguistic Stylistics* [İngiliz Dilbilimsel Üslûpbilimi], Tübingen: Niemeyer.
- FAHNSTOCK, Jeanne (2011). *Rhetorical Style: The Uses of Language in Persuasion* [Sözbilimsel Üslûp: İknada Dil Kullanımları], Oxford and New York: Oxford University Press.
- FÂLİH er-Rebî' (2002). "el-Üslûbu'l-Kasasî fi'l-Kur'an" (Kur'an'da Kissa Üslûbu), *el-Mevsû'atü'l-İslâmiyye*, 1.Tab., Beyrut: Dârü's-Sakafiyye, içinde.
- FAYİZ Aref Kar'an (1425 / 2004). *Dir'atü'n-Üslûbiyye Fi'n-Nassî'l-Kur'âni* [Kur'an Metni Üzerinde Üslûpbilim Araştırmaları], İrbid: İlemü'l-Kütübî'l-Hadîs, 186 s.
- FISH, Stanley E. (1970). "Literature in the Reader: Affective Stylistics" (Okura Dair Edebiyat: Duygusal Üslûpbilim), *New Literary History*, Vol. 2, No. 1, Autumn, pp. 123-162.

- FISH, Stanley E. (1973). "What Is Stylistics and Why Are They Saying Such Terrible Things About It?" (Üslûpbilim Nedir ve Neden Onun Hakkında Böyle Berbat Şeyler Söylüyorlar?), *Approaches to the Poetics* [Poetikaya Yaklaşımlar, Ed. S. Chatman], New York: Columbia University Press, pp. 109-152.
- FISHER, Lynn Visson (1975). "Teaching Stylistics to Students of Russian" (Rus Öğrencilere Üslûpbilim Öğretimi), *The Slavic and East European Journal* (Special Issue: Soviet-American Russian Language Contributions), Vol. 19, No. 2, Summer, pp. 239-245.
- FLEISCHER, W. Michel (1975). *Stilistik der deutschen Gegenwartssprache* [Alman Dilinin Üslûpbilimi], Leibzig: VEB Bibliographisches Institut.
- FOWLER, R. (1979). "Linguistic Theory and the Study of Literature" (Dilbilimsel Teori ve Edebiyat İncelemesi), *Essays on Style and Literature* [Üslûp ve Edebiyat Üzerine Denemeler], London: Routledge & Kegan Paul, p. 15.
- FREEMAN, D. (1970). *Essays in Modern Stylistics* [Modern Üslûpbilim Üzerine Denemeler], London: Methuen & Co. Ltd..
- FREEMAN, Donald C. (1981). *Essays in Modern Stylistics* [Modern Üslûpbilim Üzerine Denemeler], New York: Methuen & Co. Ltd.
- FRYE, Northrop (1963). "Chapter Two / Manual of Style" (Bölüm 2: Üslûp Elkitabı), *The Well-Tempered Critic* [İyi Huylu Eleştirmen], Bloomington: Indiana University Press, pp. 55-111.
- GAILET, Pascale (1992). *Political Stylistics: Popular Language as Literary Artifact* [Politik Üslûpbilim: Edebî Eser Olarak Popüler Dil], London and New York: Routledge.
- GALPERIN, I.R. (1977). *Stylistics* [Üslûpbilim], 2nd, revized edition, Moscow: Higher School Publishing House.
- GAVINS, Joanna (2007). *Text World Theory: An Introduction* [Metin Dünya(sı) Teorisi], Edinburg: Edinburg University Press, 208 p.
- GHULAM Murtaza and NOOR ul Qamar Qasmi (2013). "Style and Stylistics: An Overview of Traditional and Linguistic Approaches" (Üslûp ve Üslûpbilim: Geleneksel ve Dilbilimsel Yaklaşımlara Genel Bir Bakış), *Galaxy: International Multidisciplinary Research Journal*, Vol. 2, Nu. 3, May, pp. 6-7.
- GIPE, Joan P. (ed.) (1991). *Corrective Reading Techniques: For the Classroom Teacher* [Doğru Okuma Teknikleri: Sınıf Öğretmeni için], Scottsdale, Arizona: Gorsuch Scarisbrick.
- GOLZADEH, F. Agha (2011). "Stylistics of Story Based on Verb: A Functional Approach" (Fiile Dayalı Öykü Üslûpbilimi: İşlevsel Bir Yaklaşım), *Journal of Stylistic of Persian Poem and Prose (Bahar-e-Adab)*, Vol. 4, No. 1, pp. 243-254.
- GOOD, William Stephen (1974). *Affective Stylistics: Sermons by John Donne and Jonathan Edwards* [Duygusal Üslûpbilim: John Donne ve Jonathan Edwards'ın Nasihatları], Unpublished M.A. Thesis, Columbia: University of British Columbia, 260 p.
- GRAFF, G. (1990). "Other Voices, Other Rooms: Organizing and Teaching the Humanities Conflict" (Diğer Sesler, Diğer Odalar: Beşeriyet Çatışmasını Organize Etmek ve Öğretmek), *New Literary History*, 21, pp. 817-839.
- GRANADO, Consuelo Montes (2008). "Heteroglossia in Literature: A Sociolinguistic Stylistics Approach" (Edebiyatta Çokdillilik: Bir Toplumdilbilimsel Üslûp Yaklaşımı), *Multidisciplinary Studies in Language and Literature: English, American and Canadian*, [Eds. Maria F. Garcia – Bermejo Giner – Pilar Sanchez Garcia Consuelo Montes Granado – Elvira Perez Iglesias Juan Andres Jurado Torresquesana], Salamanca (Espana): Universidad de Salamanca, pp. 103-112.
- GRANGER, Gilles-Gaston (1988). *Essai d'une philosophie du style* [Üslûp Felsefesi Üzerine Bir Deneme], Paris: Éditions Odile Jacob.
- GREGORIOU, Christiana (2009). *English Literary Stylistics* [İngiliz Edebiyat Üslûpbilimi], Basingstoke: Palgrave Macmillan, 203 p.
- GREGORIOU, Christiana (2008). *English Literary Stylistics: Perspectives on the English Language* [İngiliz Edebî Üslûpbilimi: İngiliz Dili Üzerine Bakış Açları], London: Palgrave Macmillan, 224 p.
- GRICE, Paul (1989). *Studies in the Way of Words* [Kelimelerin Tarzı Üzerine Araştırmalar], Cambridge, Massachusetts, London: Harvard University Press, 395 p.
- GROSER, Wolfgang, HOGG, James and HUBMAYER, Karl (eds.) (1995). *Style: Literary and Non-literary: Contemporary Trends in Cultural Stylistics* [Üslûp: Edebî ve Gayri Edebî: Kültürel Üslûpbilimde Çağdaş Eğilimler], Lampeter: Elwin Mellen, 357 p.
- GUILLEMIN, Anna (2008). "The Style of Linguistics: Aby Warburg, Karl Vossler, and Hermann Osthoff" (Dilbilimsel Üslûpbilim: Aby Warburg, Karl Vossler, and Hermann Osthoff), *Journal of History of Ideas*, Vol. 69, Nu. 4, pp. 605-626.
- GUSEV, V. I. and GOLENKO, Zh. (2011). *Problemy Stilia Sovremennoi Russkoi Literatury* [Modern Rus Edebiyatının Üslûpbilimsel Meseleleri], Moscow: Literaturny Institut im. A.M. Gor'kogo, 232 p.
- GÜLŞEN, Hacer (2012). "Eleştiride Üslûp Üzerine Bir İnceleme", *Türk Dili, Dil ve Edebiyat Dergisi*, C. 103, S. 725, Mayıs, ss. 303-307.
- GÜRSOY, Gencay (1984). "Eleştiride Bir 'Üslûp' Özelliği Üstüne Düşünceler", *Düşün (Bizim Belde Toplum Sanat)*, S. 5, Ağustos, ss. 6-7.
- GVOZDYOV, A.N. (1952). *Ocherki po Stilistike Russkogo Yazyka* [Rus Üslûpbiliminin Ana Çizgileri], Moscow: Akademiya Pedagogicheskikh Nauk RSFSR, 335 p.
- HACİMÜFTÜOĞLU, Esra (2010). *Kur'an-ı Kerim'in İrşâd Üslûbu*, Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Tefsir Bilim Dalı, 264 s.
- HAJİ Khani Ali (2013). "Style, Stylistics and The Analysis of Literary Style from the Perspective of Holy Qur'an" (Kutsal Kur'an Bakış Açısından Üslûp, Üslûpbilim ve Edebî Üslûbun Çözülmesi), *Quarterly Rays of Criticism*, Vol. 2, No. 8, Winter, pp. 77-99.
- HALL, Alison (2013). "Relevance Theory, Semantic Content and Pragmatic Enrichment" (Bağntı Teorisi, Anlambilimsel İçerik ve Edibilimsel Zenginlik), *Perspectives on Linguistic Pragmatics* [Dilbilimsel Edibilim Üzerine Bakış Açları, Eds., Alessandro Capone, Franco Loiparo and Marco Carapezza], Berlin / New York: Springer International Publishing, pp. 99-130.
- HALLIDAY, M.A.K. (1967). "The Linguistic Study of Literary Texts" (Edebî Metinlerin Dilbilimsel İncelemesi), *Essays on the Language of Literature* [Edebiyatın Dili Üzerine Denemeler, Seymour Chatman & S. R. Levin], New York: Houghton Mifflin Co., içinde.
- HAMILTON, Paul (2003). "Postcolonial Stylistics and Postmodern Logic" (Sömürgesonrası Üslûpbilimi ve Postmodern Mantık), *Historicism* [Tarihselcilik], 2nd edit., London and New York: Routledge, pp. 151-162.
- HASAN Ghazala (2011). "Arabic Stylistics" (Arap Üslûpbilimi), *Cognitive Stylistics and the Translator* [Bilişsel Üslûpbilim ve Çevirmen], London: Sayyab Books Ltd., pp. 30-36.
- HASAN Tabi (1988). *Üslûbu'l-İltifât Fî'l-Belâğati'l-Kur'âniyye* [Kur'an Belâğatında İltifât Üslûbu], Kâhîre: Dârü'l-Fikri'l-Arabî.
- HASSAN Mendel Hassan (2010). "el-Üslûbuyyetü'l-'Arabîyyetü'l-İslâmîyye" (İslâmî Arap Üslûpbilimi), *Mecelletu Külliyyetü't-Terbiyye li'l-Benât / Journal of the College of Education for Women*, C. 21, Aded: 3, (Câmi'atü) Bağdâd, ss. 565-575.
- HAYES, Curtis W. (1968). "A Transformative-Generative Approach to Style: Samuel Johnson and Edward Gibbon" (Üslûba Dönüşümlü-Üretimsel Bir Yaklaşım: Samuel Johnson ve Edward Gibbon), *Language and Style*, Vol. ?, No. 1, pp. 39-48.
- HEBDIGE, Dick (2004). "Subculture: The Meaning of Style" (Alt-Kültür: Üslûbun Anlamı), *Literary Theory: An Anthology* [Edebiyat Teorisi: Bir Antoloji], [Eds. Julie Rivkin and Michael Ryan], Second edit., Oxford: Blackwell Publishing, pp. 1258-1267.
- HEBDIGE, Dick (1979). *Subculture: The Meaning of Style* [Alt-Kültür: Üslûbun Anlamı], London: Routledge.
- HENRY, Albert (1972). "Stylistique Littéraire" (Edebî Üslûp), *FM*, 40, pp. 1-15.
- HERMOGENOS of Tarsus (1972). "On Types of Style" (Peri İdon, Üslûp Türleri Üzerine), *Ancient Literary Criticism* [Eski Edebiyat Eleştirisi], [Eds. D.A. Russel and M. Winterbottom], Oxford: Clarendon Press, pp. 561-579.
- HIGGINS, David H. (1992). "Biblical Stylistics and the Divina Commedia..." (İncil Üslûpbilimi ve İlahî Komedyası...), *Dante and the Bible: An Introduction* [Dante ve İncil: Giriş], Bristol: University of Bristol Press, p. 63.
- HOEY, M. (1983). *On the Surface of Discourse* [Söylemin Dış Görünüşü Üzerine], London: George Allen & Unwin.
- HOEY, Michael (1989). "Discourse-Centred Stylistics: A Way Forward?" (Söylem-Merkezli Üslûpbilim: İleri Bir Yol Mu?), *Language, Discourse and Literature. An Introductory Reader in Discourse Stylistics* [Dil, Söylem ve Edebiyat. Söylem Üslûpbiliminde Okur Tanıtımı], [Eds. R. A. Carter & P. Simpson], London: Unwin Hyman, pp. 123-136.
- HOOVER, D. L., CULPEPER, J. and LOUW, B. (2007). *Approaches to Corpus Stylistics: The Corpus, the Computer and the Study of Literature* [Bütüncü Üslûpbilime Yaklaşımlar: Bütüncü, Bilgisayar ve Edebiyat Araştırması], London: Routledge.
- HORNŠBY, Samuel (1973). "Style in the Bible: A Bibliography" (İncil'de Üslûp: Bir Bibliyografya), *Style*, No. 7, pp. 349-374.
- HOUGH, Graham Goulden (1969). "Period Style" (Dönem Üslûbu), *Style and Stylistics* [Üslûp ve Üslûpbilim], London: Routledge & Kegan Paul, pp. 48-51.
- HUSSEİN Abdul-Raof (2001). *Arabic Stylistics: A Coursebook* [Arap Üslûpbilimi: Ders Kitabı], Weisbaden: Harrassowitz Verlag, 164 p.
- HUSSEİN Abdul-Raof (2004). *Qur'anic Stylistics: A Linguistic Analysis* [Kur'an Üslûpbilimi: Dilbilimsel Bir Çözümleme], München: Lincom Europe, 251 p.
- İBNÜ'L-KÂMİL Mehmed Abdurrahmân (1309 / 1891). *Mekteb-i Asır (İdâdî Kısmı), (Tertîb-i Cedîd) Belâğat-ı Osmâniyye*, Dersâ'âdet: Kasbâr Matba'ası, 80 s.
- İBRAHİM es-Semerrî (1407 / 1987). *Min Es-İbâ'at-ı Kur'ân* [Kur'an Üslûpları Üzerine], Beyrut: eş-Şeriketü'l-Müttehide Li'n-Neşr ve't-Tevzî'.
- İLKSAVAŞ, Yaşar (1990). "Eleştiride Üslûp Denemeleri", *Argos*, C. 2, S. 23, Temmuz, s. 146.

- JEDLIČKA, A., FORMÁNKOVÁ, V. ve REJMÁNKOVÁ, M. (1970). *Základy České Stylistiky* [Çek Üslûpbiliminin Temelleri], Praha: Státní Pedagogické Nakladatelství.
- JEFFRIES, Lesley (2010). *Critical Stylistics* [Eleştirel Üslûpbilim], Basingtoke: Palgrave Macmillan.
- JEFFRIES, Lesley and MCINTYRE, Daniel (eds.) (2010). "6.4Contextual Frame Theory" (6.4.Bağlamsal Çerçeve Teorisi), *Stylistics* [Üslûpbilim], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 162-166.
- JUCKER, Andreas H. (1992). *Social Stylistics: Syntactic Variation in British Newspapers* [Toplumsal Üslûpbilim: İngiliz Gazetelerinde Cümle Değişiklikleri], Berlin: Walter de Mouton de Gruyter.
- KAÇAR, Halil İbrahim (2000). *Edebi Yönden Hazif Üslûbu*, İstanbul: Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Balâğatı Bilim Dalı, 452 s.
- KAPLAN, Mehmet (1977). "Devir ve Nesil Üslûbu", *Türk Edebiyatı*, S. 46, Ağustos, ss. 6-7
- KAPLAN, Mehmet (1973). "Ferdî ve Millî Üslûp", *Hisar, Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, S. 117, Mayıs, s. 6.
- KAPLAN, Mehmet (1971). "Mai ve Siyah Romanın Üslûbu Hakkında", *İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 19, İstanbul, ss. 51-72.
- KAPLAN, Mehmet (1978). "Medeniyet ve Üslûba Dair", *Nesillerin Ruhu*, 4.bs., İstanbul: Dergâh Yayınları, ss. 165-168.
- KAPLAN, Mehmet (1982). "Mustafa Reşid Paşa ve Tanzimat Devri Üslûbu", *Türk Kültürü*, S. 229, Mayıs, ss. 401-405.
- KAPLAN, Mehmet (1955). "Üslûba Dair", *İstanbul*, S. 4, Nisan.
- KAPLAN, Mehmet (1941). "Üslûba Dair", *Varlık, Milliyetçi ve Memleketçi Fikir Mecmuası*, Yıl. 9, C. 12, S. 202, 1 Aralık, ss. 226-227.
- KAPLAN, Mehmet (1944). "Üslûp Nescinde Yenilik", *İstanbul*, S. 7, 1 Mart.
- KAPLAN, Mehmet (1946). "Üslûp ve Halk", *İstanbul*, 1 Ocak.
- KAPLAN, Mehmet (1977). *Lise 3 Edebiyat*, 1.bs., İstanbul: Milli Eğitim Basımevi.
- KAPLAN, Mehmet (1946). *Tevfik Fikret ve Şiiri*, İstanbul: Türkiye Yayınevi, 202 s.
- KAPLAN, Mehmet (2000). *Türk Edebiyatına Analitik Bakış (Prof. Dr. Mehmet Kaplan'ın Doktora Seminer Notları)*, [Neşre haz. Cengizhan Yurdanur], 1.bs., İstanbul: REBA.
- KARA, Mustafa (2002). *Metinlerle Günümüz Tasavvuf Hareketleri*, İstanbul: Dergâh Yayınları.
- KARAGÖZ, Mustafa (2009). "Dilin İşlevleri Açısından Kur'an'ın Üslûbu", *KSÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 9, ss. 171-206.
- KARAHAN, Firdevs (2006). "Biçembilim ve Eleştirel Söylem Çözümlemesi Bağlamında Dedikodu Sütunlarına Yönelik Bir İnceleme", *Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, C. 23, S. 1, Ankara, ss. 89-118.
- KARAIŞMAİLOĞLU, Adnan (2012). "Fars Edebiyatı(nda Üslûp)", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42, ss. 385-386.
- KARAKÖSE, Saadet (2007). "XVII.Yüzyılda Nedim'ne Bir Üslûp: Mıhır Divanı", *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, S. 22, Konya, ss. 145-166.
- KAYA, Muharrem (2004). "Destan Üslûbu", *Türk Romanında Destan Etkisi*, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları, ss. 322-329.
- KAZAN, Ramazan (2013). *Edebi Üslûp Açısından Hadis Metinleri*, Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- KÂZİM Fethi er-Râzî (2002). "Kur'an-ı Kerim'de Te'kid Üslûpları" (Çev. Hasan Keskin), *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 6, S. 1, Sivas, ss. 133-173.
- KERİMOV, Suyun Amiroviç (1992). *Bediîy Metniñ Üslûbî Alâmetleri* [Estetik Metnin Üslûp Belirtileri], Semerkand: ?.
- KERİMOV, Suyun Amiroviç (1994). *Özbek Tiliniñ Bediîy Üslûbî* [Özbek Dilinin Estetik Üslûbu], Basılmamış Doktora Tezi, Semerkand: Semerkand Devlet Üniversitesi.
- KERİMOV, Suyun Amiroviç (1994). *Bediîy Üslûb ve Tilniñ İfade Tasvir Vasıteleri* [Estetik Üslûp ve Dilinin Anlatım Araçları], Semerkand: ?.
- KILIÇ, Filiz (1998). *Türk Sinemasında 1980 Sonrası Üslûp Araştırmaları*, Basılmamış Doktora Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sahne ve Görüntü Sanatları Anabilim Dalı, 129 s.
- KILIÇEV, E. (1992). *Özbek Tiliniñ Amely Stilistikası* [Özbek Dilinin Uygulamalı Üslûpbilimi], Taşkent: ?.
- KISELEVA, L. (2006). *A Practical Handbook of Russian Style* [Uygulamalı Rus Üslûp El Kitabı], Moscow: Progres Publishers, 209 p.
- KİLCİ, Nihal (2003). *Cemil Meriç'in Bu Ülke Adlı Eserinde Cümle Üslûbu*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, 221 s.
- KOÇ, Ali (1989). *Miralay Süleyman Efendi'nin Mebânî'l-İnşâ'sı: Transkripsiyon*, Bitirme Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, 164 s.
- KOZHINA, M.N., DUSKAEVA, L.R. and SALİMOVSKY, B.A. (2012). *Stylistics of Russian Language* [Rus Dilinin Üslûpbilimi], 3rd edit., Flinta: Nauka, 464 p.
- KÖSEMİHAL, Nurettin Şazi (1964-1966). "Edebiyat Sosyolojisine Giriş", *Sosyoloji Dergisi*, S. 19-20, İstanbul, s. 26, 27.
- KRISTEK, Michal (2012). "British Theories of Style" (İngiliz Üslûp Teorileri), *A Comparison of 20th Century Theories of Style (In the Context of Czech and British Scholarly Discourses)* [(Çek ve İngiliz Bilimsel Söylemleri Bağlamında) 20.Yüzyıl Üslûp Teorilerinin Bir Karşılaştırması], Spisy Masarykovy Univerzity v Brně, Filozofická Fakulta = Opera Universitatis Masarykianae Brunensis, Facultas Philosophica, Masarykova Univerzita, Brno: Muni Press, pp. 63-64.
- KRISTEK, Michal (2011). *Stilistika Čestiny: Úvodní Kurs (Základy Teorie a Praktická Cvičení)* [Çek Üslûpbilimi: Giriş Dersi (Temel Teori ve Uygulama Alıştırmaları)], České Budějovice: Nakladatelství Vlastimil Johanus.
- KUŞ, Selmin (2001). "Murathan Mungan'ın Hayat Hanım, İlk Tayin Adlı Öyküsünün Feminist Biçembilimsel Yaklaşımla İncelenmesi", *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi / Inonu University Journal of Art and Design, Özel Sayı / Special Edition, Cilt / Vol. 2*, ss. 788-?
- KVIT, Serhiy (2011). "The Hermeneutics of Style" (Üslûbun Yorumbilimi), *Kyiv-Mohyla Journal Philosophy*, Vol. 2, pp. 1-4.
- LAKOFF, George and JOHNSON, Mark (1980). *Metaphor We Live By* [Yaşadığımız Metaforlar], Chicago and London: The University of Chicago Press.
- LAMBROU Marina & STOCKWELL, Peter (eds.) (2010). "Stylistics of Dialogue and Drama" (Diyalog ve Drama Üslûpbilimi), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], New York: Continuum, pp. 193-256.
- LAMBROU Marina & STOCKWELL, Peter (eds.) (2010). "Stylistics of Poetry" (Şiir Üslûpbilimi), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], New York: Continuum, pp. 131-192.
- LAMBROU Marina & STOCKWELL, Peter (eds.) (2010). "Stylistics of Prose" (Nesir Üslûpbilimi), *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], New York: Continuum, pp. 5-130.
- LAMBROU Marina & STOCKWELL, Peter (eds.) (2007). *Contemporary Stylistics* [Çağdaş Üslûpbilim], London: Routledge, 287 p.
- LAMBROU, Marina and DURANT, Alan (2014). "Media Stylistics" (Medya Üslûpbilimi), *The Cambridge Handbook of Stylistics* [Cambridge Üslûpbilim El Kitabı], [Eds. Peter Stockwell and Sara Whiteley], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 503-519.
- LANG, Berel (ed.) (1980). *Philosophical Stylistics* [Felsefî Üslûpbilim], Chicago: Nelson-Hall.
- LANG, Berel (1988). "Literary Philosophy: The Anatomy of Philosophical Style" (Edebiyat Felsefesi: Felsefî Üslûbun Anatomisi), *Colby Quarterly*, Vol. 24, Issue: 2, June, pp. 101-112.
- LANHAM, Richard A. (2003). "High, Middle and Low Styles" (Yüksek, Orta ve Düşük Üslûp), *Analyzing Prose* [Nesri Çözümleme], 2nd edit., New York: Continuum, pp. 160-188.
- LANHAM, Richard A. (2003). "Noun and Verb Styles" (İsim ve Fiil Üslûpları), *Analyzing Prose* [Nesri Çözümleme], 2nd edit., New York: Continuum, pp. 1-10.
- LANHAM, Richard A. (2003). "Periodic Style and the Running Style" (Dönem Üslûbu ve Akıcı Üslûp), *Analyzing Prose* [Nesri Çözümleme], 2nd edit., New York: Continuum, pp. 48-78.
- LANHAM, Richard A. (1979). *Revising Prose* [Nesri Gözden Geçirme], New York: Scribner's.
- LAPIDGE, Michael (1975). "The Hermeneutic Style in Tenth-Century Anglo-Latin Literature" (Onuncu Yüzyıl Anglo-Latin Edebiyatında Yorumbilimsel Üslûp), *Anglo-Saxon England*, Vol. 4, December, pp. 67-111.
- LEECH, G. (1983, 1990). *Principles of Pragmatics* [Edimbilimin İlkeleri], London: Longman.
- LEECH, Geoffrey (N.) (1985). "Stylistics" (Üslûpbilim), *Discourse and Literature: New Approaches to the Analysis of Genres* [Söylem ve Edebiyat: Tür Çözümlemesine Yeni Yaklaşımlar], [Ed. Teun A. van Dijk], Amsterdam: John Benjamins Publishing Company, Vol. 3, pp. 39-40.
- LEECH, Geoffrey and SHORT, Michael H. (1981). *Style in Fiction* [Kurmacada Üslûp], London: Longman.

- LEFRANC, M. Emile (1875). "Du Style simple" (Sade Üslûb), *Traité Théorique et Pratique de Littérature: Style et Composition* [Teorik ve Pratik Edebiyat İncelemesi: Üslûp ve Kompozisyon], Nouvelle édition, Paris: Jacques Lecoivre et Cie, Libraries, pp. 75-80.
- LEFRANC, M. Emile (1875). "Du Style Sublime" (Yüksek Üslûb), *Traité Théorique et Pratique de Littérature: Style et Composition* [Teorik ve Pratik Edebiyat İncelemesi: Üslûp ve Kompozisyon], Nouvelle édition, Paris: Jacques Lecoivre et Cie, Libraries, pp. 94-111.
- LEFRANC, M. Emile (1875). "Du Style tempéré" (Orta Üslûb), *Traité Théorique et Pratique de Littérature: Style et Composition* [Teorik ve Pratik Edebiyat İncelemesi: Üslûp ve Kompozisyon], Nouvelle édition, Paris: Jacques Lecoivre et Cie, Libraries, pp. 80-94.
- LITROP, Sergej and GABROVŠEK, Dušan (2011). *Internet Stylistics: The Stylistic Properties of Internet English as a Unique Genre* [İnternet Üslûpbilimi: Yegâne Tür Olarak İnternet İngilizcesinin Üslûpbilimsel Özellikleri], Ljubljana: S. Litrop, 126 p.
- LIU, Shisheng (1998). *Outlines of Western Stylistics* [Batı Üslûpbiliminin Ana Çizgileri], Ji'nan: Shandong Education Press.
- LODGE, David (2002). "M. Riffaterre: Scientific Stylistics" (M. Riffaterre: Bilimsel Üslûpbilim), *The Language of Fiction: Essays in Criticism and Verbal Analysis of the English Novel* [Kurmancanın Dili: İngiliz Romanının Eleştirisi ve Sözel Çözümlemesi], New York: Routledge and Kegan Paul, pp. 61-63.
- LUDLEY, David Arthur (1981). *Sources for the 'Early Christian' Style and Content in the Art of Dante Gabriel Rossetti* [Dante Rossetti'nin Sanatında 'İlk Dönem Hristiyanı Üslûbun Kaynakları], ? Emory University, 244 p.
- M. Ali Ebû Hamde (1403 / 1983). *Min Esq̄l-bi'l-Beyn f̄l-Kur'ân* [Kur'ân'da Beyan Üslûbu Üzerine], Amman: Mektebetü'r-Risâle, ss. 47-161.
- MACKAY, Ray (1996). "Mything the Point: A Critique of Objective Stylistics" (Konuyu Efsaneleştirmek: Nesnel Üslûpbilimin Bir Kritiği), *Language and Communication*, Vol.16, No. 1, Jan, pp. 81-93.
- MACKAY, R. (1999). "There Goes the Other Foot – A Reply to Short et al." (Diğer Ayak Gidiyor – Short'a Cevap vs.), *Language and Literature*, Vol. 8, No. 1, pp. 59-66.
- MAHLBERG, Michaela (2013). *Corpus Stylistics and Dickens' Fiction* [Bütüncü Üslûpbilimi ve Dickens'in Kurmacası], New York: Routledge.
- MAKOKHA, S.K.S., OGOINE, John Obiero and WEST-PAVLOV, Russell (eds.) (2012). *Style in African Literature: Essay on Literary Stylistics and Narrative Styles* [Afrika Edebiyatında Üslûp: Edebî Üslûpbilim ve Anlatı Üslûpları Üzerine Denemeler], Amsterdam – New York: Rodopi B. V., 446 p.
- MANUS, Vicki Briault (2011). "Towards A Postcolonial Stylistics" (Bir Sömürgesonrası Üslûpbilimine Doğru), *Emerging Traditions: Toward a Postcolonial Stylistics of Black South African Fiction in English* [Ortaya Çıkan Gelenekler: Bir İngilizce Siyah(i) Güney Afrika Kurmacasının Sömürgesonrası Üslûpbilimine Doğru], Maryland: Lexington Books, Lanham, pp. 256-258.
- MARTINI, Fritz (1971). "Personel Style and Period Style: Perspectives on a Theme of Literary Research" (Kişisel Üslûp ve Dönem Üslûbu: Bir Edebiyat Araştırması Temi Üzerine Bakış Açıkları), *Patterns of Literary Style* [Ed. Joseph Strelka], *Yearbook of Comparative Criticism*, No. 3, pp. 90-115.
- MASLOV, Boris (2015). "Metapragmatics, Migrating Motifs, Marxist Stylistics: Three Methodological Extensions of Veselovsky's Historical Poetics" (Üst-Edimbilim, Göçeden Motifler, Marksist Üslûpbilim: Veselovsky'nin Tarihsel Poetikasının Üç Yöntembilimsel Açıklaması), *Persistent Forms: Explorations in Historical Poetics* [İsrar Eden Biçimler: Tarihsel Poetikada Buluşlar], [Eds. Boris Maslov and Ilya Kliger], New York: Fordham University Press, içinde.
- McMENAMIN, Gerald R. (2002). *Forensic Linguistics: Advances in Forensic Stylistics* [Adli Dilbilim: Adli Üslûpbilimde İlerlemeler], Florida: CRC Press.
- McMENAMIN, Gerald R. (1993). *Forensic Stylistics* [Adli Üslûpbilim], Amsterdam: Elsevier, 249 p. [Burada 'adli' şeklinde çevirdiğimiz İngilizce 'forensic' kelimesinin 'bulgubilim' olarak da Türkçeleştirildiğine şahit olduğumu belirtmek isterim.]
- MEHMED Celâl (1312 / 1896-97). *Osmânî Edebiyatı Nümûneleri*, Dersâ'âdet: Matbaa-i Safâ ve Enver, , 615 s.
- MEHMED Rifat (1308 / 1890). *Kavâid-i İlm-i İnşâ*, Dersâ'âdet: Kasbar Matba'ası, 176 s.
- MEMMEDOV, Cemil (2013). "Modern Türk Çocuk Şiirinin Dil ve Üslûp Özellikleri / Language and Style Issues on Modern Turkish Child Poems", (*Karabük Üniversitesi Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, C. 2, S. 1, Mart, ss. 330-341.
- MENEMENLİZÂDE Mehmed Tâhir (1310 / 1897). *Osmanlı Edebiyatı*, İstanbul: Kasbâr Matbaası, 234 s.
- MENEMENLİZADE Mehmet Tâhir (2013). *Osmanlı Edebiyatı –Belâğat-*, [Haz. M. Fatih Köksal –Vedat Ali Tok] 1.bs., Ankara: Kurgan Edebiyat Yayınları, 304 s.
- MERTOĞLU, Mehmet Suat (2012). "Üslûbu'l-Kur'ân", *Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi*, İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı Yayınları, C. 42, s. 382.
- MIHAYLOV, M. (1990). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyatı*, Bakı: Azerbaycan SSR İlimler Akademisi Neşriyatı, 148 s.
- MILLS, Sara (1992). "Knowing Y/Our Space: Towards a Marxist Feminist Contextualised Stylistics" (Yeri/nizi Bilmek: Bir Marksist Feminist Bağlamsallaştırılmış Üslûpbilime Doğru), *Language, Text and Context: Essay in Stylistics* [Dil, Metin ve Bağlam: Üslûpbilime Dair Denemeler], [Ed. M. Toolan], London: Routledge, pp. 182-207.
- MILLS, Sara (1995). *Feminist Stylistics* [Feminist Üslûpbilim], London: Routledge.
- MISSIKOVA, Gabriela (2003). "Ancient Times" (Eski Çağlar); "The Middle Ages" (Orta Çağlar), "The New Age" (Yeni Çağ), "The Scope of Stylistic Study" (Üslûpbilimsel Araştırmanın Alanı), *Linguistic Stylistics*, Nitra: Univerzita Konstantina Filozofa, Filozoficka Fakulta, ss. 9-10, 11-12, 16.
- MISSIKOVA, Gabriela (2003). *Linguistic Stylistics* [Dilbilimsel Üslûpbilim], Nitra: Univerzita Konstantina Filozofa, Filozoficka Fakulta.
- MITTERAND, Henri (1982). "Stylistique" (Çev. Şerif Aktaş), *Doğuş Edebiyat, Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, Yıl: 3, S. 7, Ekim, ss. 29-31.
- MITTERAND, Henri (1982). "Tekevünî (Oluşumcu) Stiliztik" (Çev. Şerif Aktaş), *Doğuş Edebiyat, Aylık Fikir ve Sanat Dergisi*, Yıl: 3, S. 9, Aralık, ss. 28-31.
- MOLINIÉ, Georges (1998). *Sémiostylistique: L'effet de l'art* [Göstergebilimsel Üslûpbilim: Sanatta Etkisi], Paris: Presses Universitaires de France.
- MONTGOMERY, M. et al. (1992). *Ways of Reading: Advanced Reading Skills for Students of English Literature* [Okuma Tazları: İngiliz Edebiyatı Öğrencileri İçin İleri Okuma Becerileri], London & NT: Routledge.
- MOTI, Kumar (2010). "An Introduction to Modern Stylistics" (Modern Üslûpbilime Bir Giriş), *JLCS: Journal of Literature Culture and Media Studies*, Vol, 2, Nu. 3, Jan – June (Summer), pp. 152-161.
- MUHAMMED Abdülmuttalib (1994). *el-Belâğah ve'l-Üslûbiyyeh* [Belâğat ve Üslûpbilim], Kâhire: Şeriketü Ebû el-Hûl, 385 s.
- MUHAMMED Abdülmün'im Hafâcî, Abdülazîz Şeref, Muhammed Sa'dî Ferhud (1992). *Üslûbiyye... Ve'l-Beyânî'l-Arabî* [Üslûpbilim... ve Arap Beyânı], Kâhire: ed-Dâru'l-Misriyyetü'l-Lübnâniyye, 174 s.
- MUHAMMED Huseyn Fazlullah (1987). *el-Hvâr fî'l-Kur'ân-ı Kerîm* [Kur'ân-ı Kerîm'de Diyalog], 5.Tab', Beyrut: Dâru't-Teârif.
- MUHAMMED Hüseyin Ebû'l-Feth (1415 / 1995). *Üslûbü'd-Tevkîd fî'l-Kur'ân-ı Kerîm* [Kur'ân-ı Kerîm'de Tevkid Üslûbu], Beyrut: Mektebetü Lübnan, 292 s.
- MUHAMMED Tâhirî Husrev Şâhî (08.01.2015). "Fars Edebiyatında Azerbaycan Üslûbu", <http://www.avarrannes.com>.
- MUHYİDDİN Osmân Muhsib (1431 / 2011). *el-Üslûbiyyetü'l-Edebiyye* [Edebî Üslûpbilim], Riyad: Câmî'atü Melik Su'ûd, 476 s.
- MUSTAFA Ahmed ez-Zerka (1993). "Kur'ân-ı Kerîm ve Hadis-i Nebevî Arasında 'Üslûp' Mukayyesesi" (Çev.: Emin Âşıkutlu), *Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, S. 5-6, 1987-1988, İstanbul, ss. 303-308.
- MUSTAFAYEVA, Qızqayıt (2010). *Azerbaycan Dilinin Üslûbiyyâtı*, Bakı: Maarif, 384 s.
- MÜLAYİM, Selçuk (1984). "Plastik Sanatlarda Anlatım Biçimleri ve Üslûp", *Arkeoloji-Sanat Tarihi Dergisi*, No. 3, İzmir, ss. 97-114.
- NELSON, Rodney D. (1992). "The Sociology of Styles of Thought" (Düşünme Üslûpları Sosyolojisi), *The British Journal of Sociology*, Vol. 43, No. 1, Marc, pp. 25-54.
- NORDQUIST, Richard (30.06.2013). "Stylistics" (Üslûpbilim), <http://grammar.about.com/od/rs/g/Stylistics-term.htm>.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Key Branches in Stylistics" (Üslûpbilimde Anahtar Dallar), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], New York: Continuum International Publishing Group, pp. 7-39.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Cognitive Stylistics / Cognitive Poetics" (Bilişsel Üslûpbilim / Bilişsel Poetika), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 7-9.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Corpus Stylistics" (Bütüncü Üslûpbilimi), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 9-11.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Critical Stylistics" (Eleştirel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 11-13.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Feminist Stylistics" (Feminist Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 18-21.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Film Stylistics / The Stylistics of Film" (Film Üslûpbilimi), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 21-23.

- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Formalist Stylistics" (Biçimci Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 24-25.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Functionalist Stylistics" (İşlevsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 25-26.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Historical Stylistics" (Tarihsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 26-28.
- NORGAARD, Nina, BUSSE, Beatrix and MONTORO, Rocio (eds.) (2010). "Pedagogical Stylistics" (Eğitsel Üslûpbilim), *Key Terms in Stylistics* [Üslûpbilimde Anahtar Terimler], pp. 37-39.
- OGUNSIJI, Ayo ... (2012). "ENG 434 Literary Stylistics", *School of Arts and Social Sciences / National Open University of Nigeria*, Lagos, pp.30-34.
- OĞUZ, Mustafa (2008). "Çocuk Edebiyatında Dil ve Üslûp / Edebiyatın Çocuksuluğu ve Çocuksu Duruşu", *Kafkas Üniversitesi Türk Halkları Edebiyatı II Beynelhalq Uşaq Edebiyatı Kongresi / Materiallar*, 1.Kitap, Bakı: ?, ss. 139-141.
- OKAY, M. Orhan (1998). "Cumhuriyet Devri Edebiyatı Üzerine Bazı Dikkatler", *Yeni Türkiye [Cumhuriyet Özel Sayısı IV / Kültürel Değerlendirme]*, Yıl: 4, S. 23-24, Eylül – Aralık, s. 2897
- OKIÇ, M. Tayyip (1963). *Kur'an-ı Kerim'in Üslûp ve Kıraati*, Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- OKIÇ, Muhammed Tayyip (1963). *Kur'an-ı Kerim'in Üslûp ve Kıraati*, Ankara: Ankara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Yayınları.
- OKUMUŞ, Fatih (2013). "Mehmet Akif Mealinin Üslûp Tercihleri: Çeviribilim Açısından Bir İnceleme", *Direnen Mehmet Akif Meali Uluslararası Sempozyumu (6-7 Nisan 2013)*, Çınar Kongre Merkezi, 4. Etap, Başakşehir / İstanbul.
- ÖZLİ, Muzaffer (2013). "Arap Dilinde İtnâb'ın Tarihi Seyri ve Önemi", *Fırat Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, C. 18, S. 2, Elazığ, ss. 1-16.
- ÖZSUNAY, Ergun (1976). *Karşılaştırmalı Hukuka Giriş*, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Yayınları.
- ÖZTÜRK, Mustafa (2002). *Kur'an Dili ve Retoriği*, Ankara: Kitabiyat.
- PATIL, Anand (2011). "Comparative Stylistics" (Karşılaştırmalı Üslûpbilim), *The Criterion: An International Journal in English*, Vol. 2, Issue 1, April, pp. 1-17.
- PATON, Fiona (2000). "Beyond Bakhtin: Towards a Cultural Stylistics" (Bakhtin Ötesi: Bir Kültür Üslûpbilimine Doğru), *College English*, Vol. 63, No. 2, November, pp. 166-193.
- PEER, W. Van (1991). "But What is Literature? Toward a Descriptive Definition of Literature" (Fakat Edebiyat Nedir? Edebiyatın Betimleyici Bir Tanımına Doğru), *Literary Pragmatics* [Edebi Edimbilim, Ed. R. D. Sell], London: Routledge, p. 130.
- PEER, Willie van (2010). *Stylistics and Psychology: Investigations of Foregrounding* [Üslûpbilim ve Psikoloji: Önceleme Üzerine İncelemeler], Australia: Croom Helm Australia Pty Ltd.
- PERRY, S.C. (1987). *A Study in Hebrew Stylistics* [Yahudi Üslûpbilimi Üzerine Bir Araştırma], PhD. Dissertatin, Austin: University of Texas.
- PLETT, H. F. (1979). "Concepts of Style: A Classificatory and a Critical Approach" (Üslûp Kavramları: Bir Sınıflandırma ve Eleştirel Yaklaşım), *Language and Style*, Vol. 12, No. 4, pp. 268-281.
- POPE, B. (1977). "Research on Psychoanalytic Style" (Psikanalitik Üslûp Üzerine Araştırma), *Effective Psychotherapy* [Eds. A.S. Gurman and A.M. Razin], New York: Pergamon Press, içinde.
- POSNER, Rebecca (ed.) et al (1982). *Trends in Romance Linguistics and Philology, Volume 3: Language and Philology in Romance* [Roman Dilbilim ve Filolojisinde Eğilimler, Cilt 3: Romanya'da Dil ve Filoloji], The Hague: Mouton Publishers, p. 60: "Does this mean that 'psychoanalytic stylistics' would be substituted for 'psychological stylistics'?" (Bu, 'psikanalitik üslûpbilim'in 'psikolojik üslûpbilim'in yerini alacağı anlamına gelir mi?)
- PRADHAN, Prakash Chandra (2002). "Towards an Inclusive, Multi-Functional Sociolinguistic Theory of Stylistics of Fiction" (Kapsamlı, Çokişlevli Toplumbilimsel Bir Kurmaca Üslûpbilim Teorisine Doğru), *Modern Criticism* [Eds. Christopher Rollason and Rajeswar Mittapalli], New Delhi: Atlantic Publishers and Distributor, pp. 93-103.
- PRAKĀSHAM, Vennelakanti (1982). *Functional Stylistics: Theory & Practice* [İşlevsel Üslûpbilim: Teori ve Uygulama], ? : Indian Institute of Language Studies, 75 p.
- PRAKASHAM, V. (2006). *Stylistics of Poetry* [Şiir Üslûpbilimi], ? : Read Books, 204 p.
- PRATT, M. L. (1989). "Conventions of Representation. Where Discourse Meet" (Temsil Gelenekleri. Söylemin Buluştuğu Yer), *The Taming of the Text* [Metnin Evcilleşmesi, Ed. W. Van Peer], London & New York: Routledge, p. 21.
- QONQUROV, R ve KERİMOV, S. (1984). *Özbek Tili Stilistikası ve Nutq Medeniyeti* [Özbek Dili Üslûpbilimi ve Nutuk Medeniyeti], Semerkand: Samdunesri.
- RAVEENDRAN, N.V. (2000). "German Stylistics" (Alman Üslûpbilimi), *The Aesthetics of Sensuality: A Stylistic Study of the Poetry of Kamala Das* [Duygusallığın Estetiği: Kamala Das'ın Şiirinin Üslûpbilimsel İncelemesi], New Delhi: Atlantic Publishers and Distributors, pp. 9-10.
- RECÂİ-ZÂDE Mahmud Ekrem (1299 / 1881). *Ta'lim-i Edebiyat*, İstanbul: Mihrân Matba'ası, 397 s.
- RECÂİ-ZÂDE Mahmud Ekrem (1299 / 1881). "Üslûb-ı 'Âli" (Yüksek Üslûp), *Ta'lim-i Edebiyat*, İstanbul: Mihrân Matba'ası, ss. 203-208.
- RECÂİ-ZÂDE Mahmud Ekrem (1299 / 1881). "Üslûb-ı 'Müzeyyen" (Süslü Üslûp), *Ta'lim-i Edebiyat*, ss. 198-203.
- RECÂİ-ZÂDE Mahmud Ekrem (1299 / 1881). "Üslûb-ı Sâde" (Sade Üslûp), *Ta'lim-i Edebiyat*, ss. 192-197
- RICHARDSON, Peter (1998). *Style: A Pragmatic Approach* [Üslûp: Edimbilimsel Bir Yaklaşım], Baston: Allyn & Bacon.
- RICKS, Christopher (1989). *Milton's Grand Style* [Milton'un Büyük üslûbu], Oxford: Oxford University Press, 164 p.
- RIFFATERRE, Michael (1971). *Essais de Stylistique Structurale* [Yapısal Üslûpbilim Üzerine Denemeler], Paris: Flammarion, 364 p.
- ROBINSON, Jenefer (1984). "General and Individual Style in Literature" (Edebiyatın Genel ve Özel/Bireysel Üslûp), *Journal of Aesthetics and Art Criticism*, Vol. 43, No. 2, Winter, pp. 147-158.
- RONG, Rong (15.04.2015). "Contextual Frame Theory and Monitoring Flashbacks" (Bağlamsal Çerçeve Teorisi ve Geriye Kırılmaları İzleme), *Online Proceedings of the Annual Conference of the Poetics and Linguistics Association (PALA)*, <http://www.pala.ac.uk/reseources/proceedings/2011/rong2011/pdf>.
- ROZENBERG, J. (2004). *The Stylistics of Latvian* [Litvanya Üslûpbilimi], Riga: LU Akadēmiskais Apgāds, 298 p.
- ROZENTAL, D. E. and TELENKOVA, M.A. (1972). *Praktičeskaja Stilistika Russkogo Jazyka* [Rus Dili Uygulamalı Üslûpbilimi], Moskva: Progress.
- RUSSO, Joseph (1994). "Homer's Style: Nonformulaic Features of an Oral Aesthetic" (Homer Üslûbu: Şifahi Estetiğin Basmakalip Olmayan Özellikleri), *Oral Tradition*, Vol. 9, No. 2, pp. 371-389.
- S. Shamsa (2003). *Poetic Stylistics* [Poetik Üslûpbilim], Tehran: Ferdows Publication.
- SĀBİR 'Abdüddâyim (1413 / 1993). *Edebî'l-Mehcer* [Göç Edebiyatı], Kâhîre: Dâru'l-Ma'ârif, 518 s.
- SAMADOV, Q. (1991). *Özbek Tili Üslûbiyatı* [Özbek Dili Üslûpbilimi], Taşkent: O'qutuvchi.
- SANDELL, R. (1977). *Linguistic Style and Persuasion* [Dilbilimsel Üslûpbilim ve İkna], London: Academic Press.
- SARAB Kadir Mugair (2013). "Orientations in Modern Stylistics" (Modern Üslûpbilimde Yönelimler), *International Journal of Social Sciences and Education*, Vol. 3, Issue 3, pp. 727-733.
- SARIBAŞ, Tuba (2001). "Nesnellik Öznellik İkileminde Biçimbilim ve Düzyazı Çözümlemesi İçin Bir Yöntem: Sabahattin Ali'nin 'Kağın' Öyküsü", *Dilbilim Uygulamaları*, S. 2, Kasım, ss. 81-95.
- SCHNEIDER, Wilhelm (1931). *Ausdrucksverthe der Deutschen Sprache: Eine Stilkunde* [Almanca İfade Değerleri: Bir Üslûp], Leibzig und Berlin: BG Teubner.
- SEMINO, E. & CULPEPER, J. (eds.) (2002). *Cognitive Stylistics: Language and Cognition in Text Analysis* [Bilişsel Üslûpbilim: Metin Çözümlemesinde Dil ve Kavrama], Amsterdam and Philadelphia: John Benjamin.
- SERDAR, Dilek (2010). "Kur'an-ı Kerim'de Diyalog Üslûbu", *Kur'ani Hayat*, S. 16, içinde.
- SEYYİD Ca'fer el-Hüseynî (1413 / 1993). *Es'âbü'l-Bey'ün fî'l-Kur'ân* [Kur'ân'da Beyan Üslûplanı], Tahrân: Vezâretü's-Sekâfe ve'l-İrşâdü'l-İslâmî, ss. 791-802.
- SHEN, Dan (2002). "Further Reflections on Functional Stylistics" (İşlevsel Üslûpbilim Üzerine Daha Fazla Düşünceler), *Foreign Language Teaching and Research*, Vol 34, No. 3, pp. 188-193.
- SHEN, Dan (2012). "Stylistics in China in the New Century" (Yeni Yüzyılda Çin'de Üslûpbilim), *Language and Literature*, Vol. 21, Nu. 1, February, pp. 93-105.
- SINCLAIR, John (1963). *Ground Movement and Control at Collieries* [Kömür Ocağında Zemin Hareketi ve Kontrolü], I. Pitman, Winconsin: Madison University, pp. 98-99.
- SPENCER, Herbert (1852). "The Philosophy of Style" (Üslûp Felsefesi), *Westminster Review*, October;
- SPENCER, Herbert (1881). *Philosophy of Style: An Essay* [Üslûp Felsefesi], New York: D. Appleton and Company, 55 p.

- SPENCER, Herbert (1905). "The Philosophy of Style" (Üslûp Felsefesi), *Representative Essays on the Theory of Style* [Üslûp Teorisi Üzerine Temsili Denemeler], [Ed. William T. Brewster], London and New York: The Macmillan Company, pp. 167-208.
- SPENCER, Herbert (1930). "The Philosophy of Style" (Üslûp Felsefesi), *Theories of Style in Literature* [Edebiyatta Üslûp Teorileri], [Arranged and Adapted by Lane Cooper], London: The Macmillan Company, pp. 270-311.
- SPERBER, Dan and WILSON, Deirdre (1994). "Outline of Relevant ce Theory" (Bağıntı Teorisinin Ana Çizgileri), *Links & Letter*, No. 1, pp. 85-106.
- ŞTAJNER, S. and MITKOV, R. (2012). "Style of Religious Texts in 20th Century" (Yirminci Yüzyılda Dinî Metinlerin Üslûbu), *Proceedings of the Workshop on Language Resource and Evaluation for Religious Texts (LRE-Rel)*, 23 May İstanbul.
- STEEN, G. (1994). *Understanding Metaphor in Literature: An Empirical Approach* [Edebiyatta Metaforu Anlamak: Bir Deneysel Yaklaşım], London: Longman.
- STEK, John H. (1974). "The Stylistics of Hebrew Poetry" (Yahudi Şiiri Üslûpbilimi), *Calvin Theological Journal*, Vol. 9, No. 1, pp. 15-30.
- STOCKWELL, Peter (2002). *Cognitive Stylistics* [Bilişsel Üslûpbilim], London: Routledge.
- STOCKWELL, Peter (2006). "Schema Theory: Stylistic Applications" (Sema Teorisi: Üslûpbilimsel Uygulamalar), *Encyclopedia of Language and Linguistics*, [Ed. Keith Brown], Oxford: ?, Vol. 11, pp. 68-73.
- STOLL, Georg (1998). "Immigrant Muslim Writers in Germany" (Almanya'daki Göçmen Müslüman Yazarlar), *The Postcolonial Crescent: Islam's Impact on Contemporary Literature* [Sömürgesonrası Hilâl: İslâm'ın Çağdaş Edebiyat Üzerine Etkisi], [Ed. John C. Hawley], New York: Peter Lang Publishing, içinde.
- SUBRAMANIAM, Ganakumaran (1999). *Ideological Stylistics: 'Collative' Explorations in Malaysian and Singaporean Fictional Discourse* [İdeolojik Üslûpbilim: Malazya ve Singapur Kurgusal Söyleminde 'Karşılaştırmalı' Araştırmalar], Nottingham: University of Nottingham.
- SÜLEYMÂN [Hüsnü Paşa] (1288-1289 / 1871-1872). *Mebânî'l-İnşâ'* [Mekteb-i Harbiyye için], 2 cilt, İstanbul: Mekteb-i Fünûn-ı Harbiyye-i Hazret-i Şâhânedâ Tab'u Temsil Kılınmıştır, 222+290 s.
- SÜLEYMÂN [Hüsnü Paşa] (1288 / 1871). *Mebânî'l-İnşâ'* [Mekteb-i Harbiyye için], Cilt 1, İstanbul: Mekteb-i Fünûn-ı Harbiyye-i Hazret-i Şâhânedâ Tab'u Temsil Kılınmıştır, 222 s.
- SÜLEYMÂN Fehmî (1325 / 1909). *Edebiyât*, Ders'âdet: Hilâl Matbaası, 360 s.
- SÜMEYRA, Cemile (2001). "Müntehir Şairler", *Hece, Aylık Edebiyat Dergisi* [Türk Şiiri Özel Sayısı], Yıl: 5, S. 53/54/55, Mayıs/Haziran/ Temmuz, ss.430-437.
- SÜMEYRA, Cemile (2007). *Kendi Kalemini Kıranlar* (Türk Edebiyatında İhtihar), İstanbul: Şule Yayınları, 196 s.
- SYPHER, Wylie (1955). *Four Stages of Renaissance Style* [Rönesans Üslûbunda Dört Dönem], New York: Doubleday, 312 p.
- ŞAHİN, Ufuk (2013). "Bir Eleştirel Söylem Biçembilim Uygulaması: Adalet Ağaoglu'nun 'Karanfilsiz' Adlı Hikâyesi / An Application of Critical Discourse Stylistics: Adalet Ağaoglu's Short Story 'Karanfilsiz'", *Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi / Atatürk University, Journal of Graduate School of Social Sciences*, C. 17, S. 3, Erzurum, ss. 79-104.
- ŞAHİN, Ufuk (2012). *Malcom Bradbury'nin To The Hermitage Adlı Romanının Eleştirel Söylem Biçembilimsel Yöntem Işığında İncelenmesi*, Basılmamış Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İngiliz Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, 590 s.
- ŞAMAKSUDOV, A. Ş., F. Nasridinov, İ. Koçkartayev ve İ. Taşaliyev (1980). *Özbek Tilşunasi ve Stilistikası Meseleleri* [Özbek Dilbilimi ve Üslûpbilimi Meseleleri], Taşkent: Taşkent Devlet Üniversitesi.
- ŞİMŞEK, Sultan (2011/2). "İslâm Kültürünün Mehcer Edebiyatı Üzerindeki Etkisi", *İstanbul Üniversitesi Şarkiyat Mecmuası*, S. 9, İstanbul, ss. 91-101.
- TAKEO, Fujii (1978-12). "An Analysis of the Baroque Style in English Prose" (İngiliz Nesrinde Barok Üslûbunun Çözümlemesi), *The Review of Inquiry and Research*, Vol. 29, pp. 79-97.
- TAN, Peter K. W. (1993). *A Stylistics of Drama with Special Focus on Stoppard's Travesties* [Stoppard'ın Travestiler'i Üzerine Özel Odaklanma İle Bir Drama Üslûpbilimi], Singapore: Singapore University Press.
- TANRIVERDİ, Kübra Kamer (2008). *Arap Dilinde Duâ Üslûbu*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâğatı Bilim Dalı, X+97 s.
- TAYLOR, Talbot J. (1981). *Linguistic Theory and Structural Stylistics* [Dilbilimsel Teori ve Yapısal Üslûpbilim], Oxford: Pergamon Press, 111 p.
- TEILANYO, Diri I. & EFE-OBUE, Priscilla O. (2006). "Types of Stylistics", *An Encyclopedia of the Arts*, Vol. 4, No. 6, pp. 560-568.
- TEILANYO, Diri I. & EFE-OBUE, Priscilla O. (07.06.2012). "Types of Stylistics", <http://www.scribd.com/doc/54409187/Types-of-Stylistics>.
- TERANISHI, Masayuki, SAITO, Aiko, SAKAMOTO, Kiyoo and NASU, Masako (2012). "The Role of Stylistics in Japan: A Pedagogical Perspective" (Japonya'da Üslûpbilimin Rolü: Eğitimsel Bakış Açısı), *Language and Literature*, Vol. 21, No. 2, May, pp. 226-244.
- TEZCAN, Nuran (2002). "Bir Üslûp Ustası Olarak Evliya Çelebi", *Evliya Çelebi ve Seyahatnâme* [Yayına haz. Nuran Tezcan ve Kadir Atlansoy], Gazimoğusa: Doğu Akdeniz Üniversitesi Yayınları, ss. 231-243.
- TEZCAN, Nuran (1996). "Evliya Çelebi'de Gramer ve Üslûp Hususiyetleri", *Uluslararası Türk Dili Kongresi 1988*, Ankara: ?, ss. 147-152.
- THORNE, J. P. (1970 / 1981). "Generative Grammar and Stylistics Analysis" (Üretim Dilbilgisi ve Üslûpsal Çözümleme), *New Horizons in Linguistics* [Ed. J. Lyons], Harmondsworth: Penguin, p. 44.
- THORNE, James P. (1965). "Stylistics and Generative Grammars" (Üslûpbilim ve Üretim Dilbilgisi), *Journal of Linguistics*, Vol. 1, No. 1, April, pp. 49-59.
- TİMUÇİN, Afşar (2005). *Eстетik Bakış*, İstanbul: Bulut Yayınları.
- TOOLAN, M. (1990). *The Stylistics of Fiction: A Linguistic-Literary Approach* [Kurmaca Üslûpbilimi: Bir Dilbilimsel Edebî Yaklaşım], London & New York: Routledge.
- TSOHATZIDIS, Savas L. (ed.) (1994). *Foundations of Speech Act Theory: Philosophical and Linguistic Perspectives* [Söz Eylem Teorisinin Temelleri: Felsefi ve Dilbilimsel Bakış Açıkları], London: Routledge.
- TUNCA, Daria (2012). "Towards a Stylistic Model for Analysing Anglophone African Literatures: Preliminary Epistemological Considerations and a Case Study" (İngilizcenin Kullanıldığı Afrika Edebiyatlarını Çözümlemek için Üslûpbilimsel Bir Modele Doğru: İlk Epistemolojik Düşünceler ve Bir Durum İncelemesi), *Style in African Literature: Essay on Literary Stylistics and Narrative Styles* [Afrika Edebiyatında Üslûp: Edebî Üslûpbilim ve Anlatı Üslûpları Üzerine Denemeler], [Eds. S.K.S. Makokha, John Obiero Ogone and Russell West-Pavlov], Amsterdam – New York: Rodopi B. V., pp. 31-57.
- TUTAŞ, Nazan (2010). "Style and Creative Use of Language in Advertisements" (Reklâmlarda Üslûp ve Yaratıcı Dil Kullanımı), *Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi Dergisi*, C. 50, S. 2, Ankara, ss. 283-298.
- UÇAR, Hasan (2005). *Duâ Üslûbunun Arap Dilindeki Yeri ve Değeri*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Temel İslâm Bilimleri Anabilim Dalı, Arap Dili ve Belâğatı Bilim Dalı, 112 s.
- UFOT, Basse (2014). "Narrative Stylistics: A Study of the Narrative and Discourse Strategies in Omotoso's *Just Before Dawn*" (Anlatı Üslûpbilimi: Omotoso'nun *Just Before Dawn*'ında Anlatı ve Söylem Stratejileri Üzerine Bir İnceleme), *English Linguistics Research*, Vol. 3, No. 1, Marc, pp. 28-38.
- ULLMANN, Stephen (1957). *Style in the French Novel* [Fransız Romanında Üslûp], Cambridge: Cambridge University Press.
- ULUĞTEKİN, Melahat Gül (2010). *İzlem ve Biçem İlişkisi Açısından Suat Dervis Romanlarının Türk Edebiyatındaki Yeri*, Basılmamış Doktora Tezi, Ankara: Bilkent Üniversitesi, Ekonomi ve Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Edebiyatı Bölümü.
- UNAUTHOR (02.07.2013). "2.4.Classification of Stylistics" (Üslûpbilimin Sınıflandırılması), <http://menku.baidu.com/view/86c98836eefdc8d376ee32ea.html>; http://www.chinadmd.com/file/icpccvveu6wxc3xvucawwu6_3.html, 03.07.2013.
- USMÂN Mustafa Cebr (2007). *ed-Dirâsâtü'l-Üslûbiyyeti'l-Arabiyyeh beyn'e'n-Nazariyyeti ve't-Tatbik* [Teori ve Uygulama Arasında Arap Üslûpbilimi Araştırmaları], Amman: Vizâretü's-Sakâfe, 186 s.
- ÛRAL Hasan (1972). *Yakup Kadri'nin Dil ve Üslûbu*, Bitirme Tezi, Ankara: Ankara Üniversitesi, Dil ve Tarih-Coğrafya Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü.
- VACHEK, J. (1974) *Chapters from Modern English Lexicology and Stylistics* [Modern İngiliz Sözcükbilim ve Üslûpbiliminden Bölümler], Praha: Slovenské Pedagogické Nakladatelství.
- VERDONK, Peter (2013). *The Stylistics of Poetry: Context, Cognition, Discourse, History* [Şiir Üslûpbilimi: Bağlam, Kavrama, Söylem, Tarih], London and New York: Bloomsbury Publishing.
- VERMEER, Hans J. (2010). "Çeviribilimde Retorik ve Biçembilim" (Çev.: Ayşe Handan Konar), *Ç.N: Çevirmenin Notu Dergisi*, S. 11, (İstanbul) 20 Mayıs içinde.
- VINAY, J. R. (1995). *Comparative Stylistics of French and English: A Methodology for Translation* [Fransızca ve İngilizcenin Karşılaştırmalı Üslûpbilimi: Çeviri için Bir Metodoloji], Amsterdam: Benjamins Publishing Company, XX+359 p.
- VINOGRADOV, V.V. (1947). *Russkij Jazky* [Rus Dili], Moskva: Uçpedgiz.

- WALKOWITZ, Rebecca L. (2002). *Cosmopolitan Style: Modernism Beyond the Nation* [Kozmopolit Üslup: Millet Ötesi Modernizm], New York: Columbia University Press.
- WANG, Shouyuan (2000). *Essentials of English Stylistics* [İngiliz Üslûpbiliminin Esasları], Shandong: Shandong University Press.
- WANG, Zuoliang (1980). *Papers in English Stylistics* [İngiliz Üslûpbilimi Üzerine Tebliğler], Beijing: Foreign Language Teaching and Research Press.
- WEBER, Jean Jacques (1996). *Stylistics Reader: From Roman Jakobson to the Present* [Okur Üslûpbilimi: Roman Jakobson'dan Günümüze], New York: St. Martin Press.
- WEISSEBERGER, Klaus (1970). "The Problem of Period Style in the Theory of Recent Literary Criticism: A Comparison" (Günümüz Edebiyat Eleştirisi Teorisinde Dönem Üslûbu Sorunu: Bir Karşılaştırma), *Patterns of Literary Style* [Ed. Joseph Strelka], *Yearbook of Comparative Criticism*, No. 3, pp. 226-264.
- WELLEK, R. – WARREN, A. (1983). *Edebiyat Biliminin Temelleri* [Çev. Ahmet Edip Uysal], 1.bs., Ankara: Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayınları.
- WELLEK, René – WARREN, Austin (2005). *Edebiyat Teorisi* [Çev. Ömer Faruk Huyugüzel], 4.bs., İzmir: Akademi Kitabevi.
- WELLS, Rulon (1960). "Nominal and Verbal Style" (İsim ve Fiil Üslûbu), *Style in Language* [Dilde Üslup, Ed. Thomas A. Sebeok], Cambridge, New York and London: Technology Press of MIT and John Wiley and Sons, pp. 213-220.
- WEST, David (2014). *I.A. Richards and the Rise of Cognitive Stylistics* [I.A. Richards ve Bilişsel Üslûpbilimin Doğuşu], London and New York: Bloomsbury Academic Press, 176 p.
- WIDDOWSON, H. G. (1992). *Practical Stylistics: An Approach to Poetry* [Uygulamalı Üslûpbilim: Şiire Bir Yaklaşım], Oxford: Oxford University Press.
- WILSON-OKAMURA, David Scott (2013). "Definitions of the Middle Style" (Orta Üslûbun Tanımları), *Spenser's International Style* [Spenser'in Uluslararası Üslûbu], Cambridge: Cambridge University Press, pp. 77-84 ...
- WOLLHEIM, Richard (1979). "Pictorial Style: Two Views" (Resim Üslûbu: İki Görüş), *The Concept of Style* [Ed. Berel Lang], Philadelphia: University of Pennsylvania Press, pp. 129-145 (Wollheim, bu yazısında 'genel üslup ve 'özel/bireysel üslup' ayrımını yapar, ardından bu kavramların açıklamalarını verir ve örneklendirir).
- WORDEN, Daniel (2011). *Masculine Style: The American West and Literary Modernism* [Erkek Üslûbu: Amerikan Batısı ve Edebi Modernizm], New York: Palgrave Macmillan, 208 p.
- XU, Youzhi (2005). *English Stylistics* [İngiliz Üslûpbilimi], Beijing: Higher Education Press.
- XU, Youzhi (1992). *Modern English Stylistics* [Modern İngiliz Üslûpbilimi], Kaifeng: Henan University Press.
- YALÇIN, Mehmet (1991). *Şiirin Ortak Paydası: Şiirbilime Giriş*, Sivas: Cumhuriyet Üniversitesi Yayınları.
- YANKSON, Kofi E. (1987). *An Introduction to Literary Stylistics* [Edebî Üslûpbilime Giriş], Obosi: Pacific Publisher, 96 s.
- YAVUZ, Pınar (2000). *Çağdaş Türkmen Hikâyeciliğinden On İki Örneğin Dil ve Üslup İncelemesi*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- YAZICI, Hüseyin (2002). *Göç Edebiyatı*, 1.bs., İstanbul: Kaknüs Yayınları, 607 s.
- YETİŞ, Kâzım (1984). "Edebiyat Nazariyesi Sahasında Batıya Açılan İlk Kitap: Mebânî'l-İnşâ", *Mehmet Kaplan'a Armağan*, İstanbul: Dergâh Yayınları, ss. 306-316.
- YETİŞ, Kazım (1997). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 27, İstanbul, ss. 311-392.
- YETİŞ, Kazım (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, ss. 595-638.
- YETİŞ, Kazım (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II / Üslûb-ı Sâde", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, s. 619.
- YETİŞ, Kazım (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II / Üslûb-ı 'Âlî", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, s. 627.
- YETİŞ, Kazım (1998). "Hâlid Ziya Uşaklıgil'in Bilinmeyen Bir Eseri-II / Üslûb-ı 'Müzeyyen", *İstanbul Üniversitesi, Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 28, İstanbul, s. 624.
- YETİŞ, Kazım (1996). *Ta'lim-i Edebiyat'ın Retorik ve Edebiyat Nazariyatı Sahasında Getirdiği Yenilikler*, Ankara: Atatürk Kültür Merkezi Yayını, XXV+685 s.
- YILDIRIM, Kübra (2012). "Eski Anadolu Türkçesine Ait Bir Tefsirin Üslup Özellikleri / The Stylistic Characteristics of A Commentary Belonging to Old Anatolian Turkish", *Turkish Studies – International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, Vol. 7/2, Sipping, pp. 1217-1227.
- YOUNG, Anna Marjorie (2007). "Psychological Style" (Psikolojik Üslup), *Public Intellectuals, Rhetorical Style and the Public Sphere: The Politics of Thinking Out Loud* [Kamu Aydınları, Belâgat Üslûbu ve Kamusal Alan: Sesli Düşünme Politikaları], PhD. Dissertation, Austin: the Faculty of the Graduate School of The University of Texas, pp. 28-29, 72-85, 106-112, 132-138, 155-160.
- YOUNG, Anna Marjorie (2007). "Sociological Style" (Sosyolojik Üslup), *Public Intellectuals, Rhetorical Style and the Public Sphere: The Politics of Thinking Out Loud* [Kamu Aydınları, Belâgat Üslûbu ve Kamusal Alan: Sesli Düşünme Politikaları], pp. 29, 86-91, 113-117, 140-142, 161-162.
- YURTBEKLER, Velipaşa (2000). *Çağdaş Türkmen Hikâyesinin On Örneğinde Dil ve Üslup Çalışması*, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, Manisa: Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı.
- YÜCEL, Müslüm (2007). *Edebiyatta Ölüm ve İntihar*, İstanbul: Agora Kitaplığı Yayınları, 466 s.
- WERTH, Paul (1990). *Text Worlds: Representing Conceptual Space in Discourse* [Metin Dünyaları: Söylenmede Kavramsal Mekanı Temsil], London: Longman, 390 p.
- ZHANG, L. (2002). "Thinking Styles and Modes of Thinking: Implications for Education and Research" (Düşünme Üslup ve Tarzları: Eğitim ve Araştırma İçin Olası Çıkarımlar), *The Journal of Psychology*, Vol. 136, No. 3, May, p. 248.
- ZHANG, Qin Zhi (2003). *Literary Stylistics and The Interpretation of Cat in The Rain by Hemingway* [Edebî Üslûpbilim ve Hemingway'in Cat in the Rain'inin Yorumu], Shanxi University, China: Unpublishing Master Thesis.
- ZIFF, Larzer (1979). "The Social Basis of Hemingway's Style" (Hemingway Üslûbunun Toplumsal Temeli), *Poetics*, Vol. 7, January, pp. 417-423.
- ZNAMENSKAYA, T. A. (2005). "2.2.2. Stylistic Theory and Classification of Expressive Means by G. Leech" (G. Leech'in Üslup Teorisi ve Anlatım Araşlarının Sınıflandırılması), *Stylistics of The English Language: Fundamentals of The Course* [İngiliz Dilinin Üslûpbilimi: Dersin Temel İlkeleri], Mockba: YPCC, pp.45-49.
- ZYNGIER, Sonia and FIAIHO, Olivia (2010). "Pedagogical Stylistics, Literary Awareness and Empowerment: A Critical Perspective" (Eğitsel Üslûpbilim, Edebî Fankındalık ve Yetkilendirme: Eleştirel Bir Bakış Açısı), *Language and Literature*, Vol. 19, No. 7, February, pp. 13-33.
- ZYNGIER, Sonia (2001). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), *CAUCE: Revista de Filología y su Didáctica*, Nu: 24, pp. 365-380.
- ZYNGIER, Sonia (06.06.2012). "Towards a Cultural Approach to Stylistics" (Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru), http://cvc.cervantes.es/literatura/cauce24_21.pdf ve <http://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=625302&orden=126567&info=link>, 06.06.2012.
- ZYNGIER, Sonia (2014). "Üslûpbilime Kültürel Bir Yaklaşım Doğru" (Towards a Cultural Approach to Stylistics), (Çev.: Yrd.Doç.Dr. Adem Çalışkan), *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi / Ondokuz Mayıs University Journal of Faculty of Education*, C. 33, S. 1, (Ocak – Haziran), ss. 41-53.